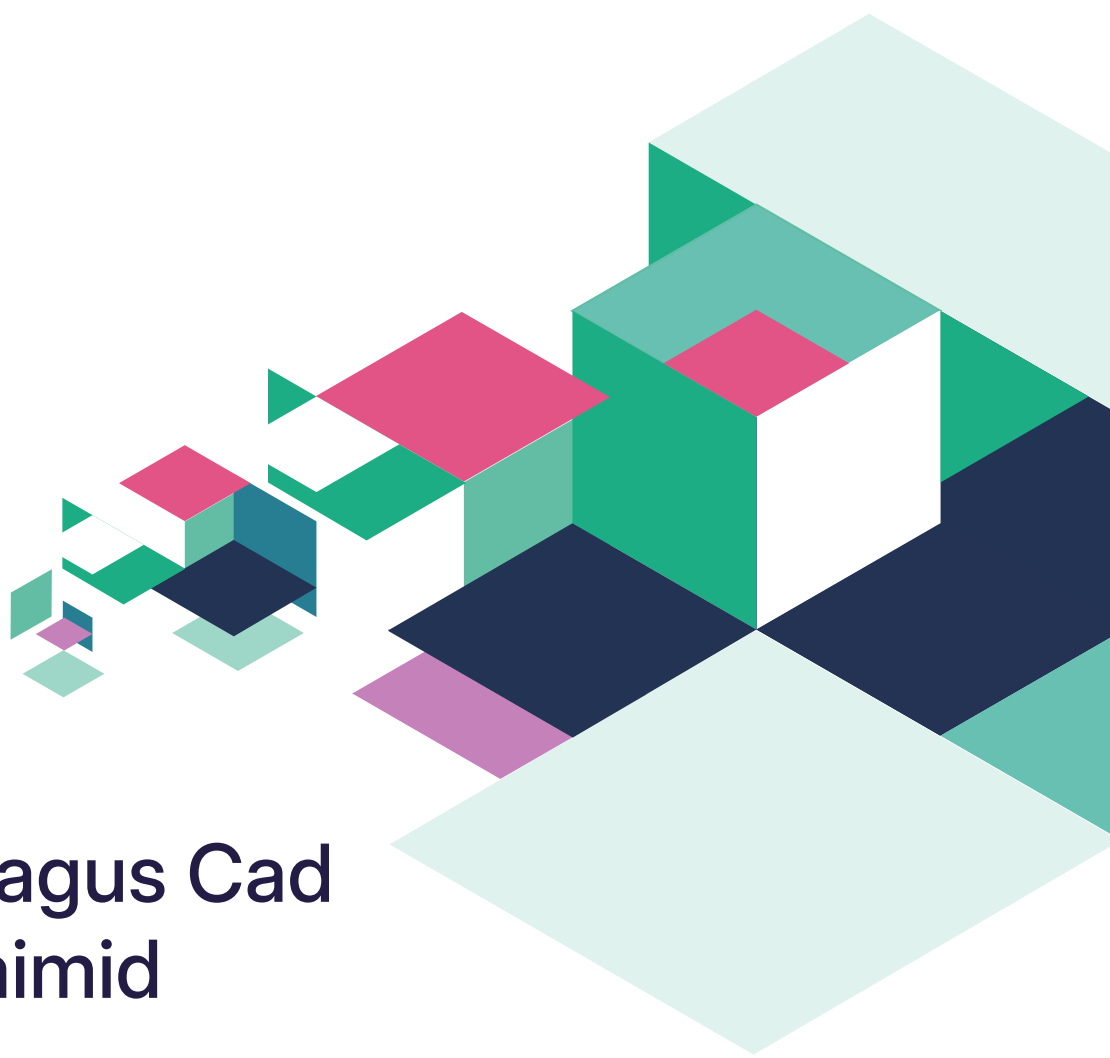

Tuarascáil Bhliantúil 2024

Cé Muid agus Cad a Dhéanaimid

Is sinne an Comhlacht Stáit neamhspleách a bunaíodh in 2004 chun tacú le réiteach cothrom, pras agus trédhearcach éileamh ar dhíobhálacha pearsanta gan gá le dlíthíocht neamhriachtanach.

Tríd an mBord um Réiteach Díobhálacha, is féidir éilimh ar dhíobhálacha pearsanta a réiteach go neamhchlaonta gan gá le go leor de na costais agus an t-am a bhaineann le dlíthíocht. Is comhlacht poiblí féin-mhaoinithe muid agus is príomh-cholún muid chun cur le hathchóiriú na hearnála árachais agus timpeallacht na díobhálacha pearsanta. Ginimid na milliúin euro i gcoigilteas a chaithfí murach sin ar éilimh a shaothrú trí dhlíthíocht, rud a fhágann go mbeadh costais níos airde ar pháirtithe a bhfuil baint acu le héilimh agus ar deireadh thiar ar shealbhóirí beartais, pobail agus gnólachtaí.

Éascaímid go neamhspleách réiteach éileamh díobhála pearsanta trínár seirbhísí neodracha, neamhchlaonta idirghabhála agus/nó measúnaithe le haghaidh cúitimh i leith díobhálacha a tharla de bharr na nithe seo a leanas:

- Timpistí tráchta mótaí/bóthair
- Timpistí fostóra/ Áit oibre
- Timpistí Dlíteanais Phoiblí
- Scéim Cúitimh an Gharda Síochána

Ceanglaítear go dlíthiúil gach éileamh nach socraítear go luath a chur faoi bhráid an Bhoird. Ag céim an iarratais, is féidir leo siúd a dhéanann an t-éileamh roghnach le haghaidh idirghabhála. Is amhlaidh ansin dóibh siúd a bhfuil an t-éileamh á dhéanamh ina gcoinne aontú le seirbhísí idirghabhála agus/nó measúnaithe an Bhoird um Réiteach Díobhálacha.

Tá ár seirbhísí measúnaithe agus idirghabhála cothrom, neamhspleách agus neamhsháraíochta agus bainimid úsáid as na Treoirínte céanna leis na Cúirteanna chun leibhéil chúitimh a ríomh. Is é an toradh a bhíonn ar ár seirbhísí ná réiteach costais níos tapúla, níos comhsheasmhaí agus níos ísle ar éilimh a théann chun sochair na bpáirtithe agus na sochaí go léir. Bailíonn agus déanann an Bord um Réiteach Díobhálacha sonraí ar éilimh agus dámhachtainí díobhála pearsanta a bhailiú agus a anailísiú freisin chun cabhrú le breis trédhearcachta agus eolas a chur ar fáil do bheartas agus do chinnteoireacht sa réimse seo.

Clár Ábhair

Ráiteas an Chathaoirligh agus an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin	2
Sracfhéachaint ar 2024	4
1. Fiche Bliain – An Timpeallacht um Dhíobhálacha Pearsanta atá ag Athrú	7
2. Éilimh agus Dámhachtainí 2024	11
3. Éilimh a Bhaineann le Timpistí Marfacha	24
4. Seirbhís Idirghabhála	27
5. Breathnú Níos Géire	29
6. Cúiteamh Garda	33
7. Taighde agus Feasacht	35
8. Seirbhís do Chustaiméirí, Nuálaíocht agus Claochlú	40
9. Cumhachtaithe ag Daoine agus Rialachas Láidir	43
10. Rialachas agus Ráitis Airgeadais	50

Ráiteas an Chathaoirligh agus an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin

Ba bhliain thar a bheith tábhachtach í 2024 don Bhord um Réiteach Díobhálacha mar gur mharcáil sé 20 bliain ó bunaíodh an eagraíocht den chéad uair, 20 bliain againn ag réiteach éilimh ar mhaithe le cách.

Tá athrú mór tagtha ar thimpeallacht na díobhálacha pearsanta ó 2004 i leith, agus tá méadú agus forbairt tagtha ar ról na heagraíochta thar na blianta. Inár stair 20 bliain tá os cionn €1.2 billiún coigilte againn i gcostais dlí mar thoradh ar éilimh nach ndeachaigh isteach sa dlíthíocht agus gur éirigh leis an mBord iad a réiteach.

In 2024 leanamar ar aghaidh ag cur leis an rath seo, le €76 milliún breise i gcostais dlí seachanta seachadta ó dhámhachtainí glactha agus ár seirbhís idirghabhála nua ar fáil anois d'éilimh dliteanais fostóra, phoiblí agus mhótair.

Thug ár gcomóradh 20 bliain deis thábhachtach chun machnamh a dhéanamh ar dhá scór bliain de dhul chun cinn, fás agus athchóiriú laistigh de thriúdhreach díobhála pearsanta na hÉireann, ach deis freisin díriú ar conas is féidir leis an mBord um Réiteach Díobhálacha luach poiblí níos mó a sholáthar amach anseo agus níos mó a dhéanamh chun tionchar níos mó fós a bhaint amach trínár seirbhísí.

Ó bunaíodh muid, tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tar éis déileáil le níos mó ná leathmhilliún iarratas ar éileamh díobhála, seachadadh beagnach 200,000 measúnú ar chúiteamh, le dámhachtainí de níos mó ná €4 billiún. Ach tá sé riachtanach a mheabhú gur fiordhaoine iad taobh thiar de na huimhreacha seo, go leor acu a chothaíonn gortuithe tromchúiseacha nó a athraíonn an saol i dtimpistí ag an obair, ar ár mbóithre, agus inár spásanna poiblí.

Fíorshaoil, cosúil le saol duine a fuair os cionn €600,000 mar gheall ar ghortuithe a d'athraigh an saol a tharla i dtimpiste san ionad oibre. Chlúdaigh an cúiteamh seo teiripí amach anseo, áiseanna soghluaisteachta, agus modhnuithe tí, agus táthar ag súil go gcabhróidh sé leis an duine neamhspleáchas a fháil ar ais.

Inár 20ú bliain, chuireamar ár seirbhís idirghabhála nua i bhfeidhm ar éilimh dliteanais phoiblí agus mhótair. Cé go bhfuil sé fós sna céimeanna tosaigh den chur chun feidhme, tá an poitéinseal le haghaidh idirghabhála soiléir cheana féin. Tá an ráta roghnach tosaigh 35% don tseirbhís idirghabhála i measc éilitheoirí an-láidir agus léiríonn sé go bhféadfadh an tseirbhís déileáil den chéad uair le saincheisteanna ar nós dliteanais agus is féidir a bheith i bhfad níos tapúla agus níos éifeachtaí chun éilimh a réiteach.

Ar an meán, go dtí seo réitítear éilimh idirghabhála laistigh de 3 mhí gan sáraíocht agus costais na dlíthíochta.

Is ar fhíorshaol atá an fíorthionchar, cosúil le fostaí a d'fhulaing gortú tromchúiseach brúisce the dá lámh ag an obair agus a d'aontaigh cúiteamh trí idirghabháil laistigh de thrí mhí. Tugann idirghabháil réiteach don fhostaí ach cuireann sé modh réitigh i bhfad níos éifeachtaí ar fáil don fhreagróir, an gnó atá taobh thiar den éileamh.

Éacht tábhachtach eile is ea dul chun cinn Scéim Cúitimh an Gharda Síochána, atá faoinár sainchúram anois. Tá os cionn 800 éileamh faoi Scéim Cúitimh an Gharda Síochána curtha faoi bhráid an Bhoird, agus tá 83% de na measúnuithe a rinneadh go dtí seo glactha ag an dá pháirtí le meán-am réitigh de 6 mhí. Tá sé seo i gcomparáid le próiseas trína ndearnadh gach éileamh chuig An Ard-Chúirt roimhe seo agus inar thóg sé blianta fada le réiteach ar chostas suntasach. Is é an tionchar ná réiteach níos tapúla agus nach bhfuil chomh sáraíochta dóibh siúd a fhreastalaíonn ar ár bpobail agus a chosnaíonn iad agus coigilteas suntasach don Stát i dtéarmaí costais dlí.

Is é an fíorthionchar ná an tionchar ar fhíorshaolta na ndaoine a gortaíodh – mar an tionchar a bhí ag Garda a bhain gortuithe dá ngéaga íochtair óna dteastaíonn idirghabháil máinliachta agus a fuair cúiteamh laistigh de 5 mhí faoin mBord Réitigh Díobhálacha.

Forbairt shuntasach eile i rith na bliana ab ea rialú suntasach ón gCúirt Uachtarach ag seasamh le bunreachtúlacht na dTreoirínte um Dhíobhálacha Pearsanta. Tugadh isteach na Treoirínte chun trédhearcacht, comhsheasmhacht agus cinnteacht a chruthú i ndámhachtainí beag beann ar an mbealach socraíochta. Go dtí seo, tá measúnú déanta ag an mBord um Réiteach Díobhálacha ar na mílte éileamh ag baint úsáide as na Treoirínte. Ní hé luach na dámhachtana amháin fíorthionchar na dTreoirínte, ach an costas sistéamach agus an coigilteas ama d'éilitheoirí agus do fhreagróirí araon gan dul i mbun dlíthíochta costasach, fada agus struis.

Leis an gcinnteacht agus leis an gcomhsheasmhacht a chruthaítear leis na Treoirlínte, ba cheart go bhféadfaí tuilleadh éileamh a réiteach go luath agus laistigh den Bhord um Réiteach Díobhálacha. Tháinig ardú ar ár ráta glactha arís in 2024, don dara bhliain as a chéile go 50%. Cé go bhfuil líon na bhfreagróirí a thoilíonn ár seirbhísí a úsáid don tríú bliain as a chéile (iad siúd a bhfuil éileamh ina gcoinne) os cionn 70%, rud a léiríonn muinín mhéadaitheach inár gcóras.

Tá an treocht i líon iomlán na n-éileamh dearfach eile ó 2024. Níor tháinig ardú ach 3% ar líon iomlán na n-éileamh le díreach os cionn 20,800 éileamh. Tá sé seo fós thart ar 35% níos lú (gan éilimh Cúitimh an Gharda Síochána san áireamh) ná réamh-covid 2019 agus roimh thabhairt isteach na dTreoirlínte. Agus líon na n-iarratas ar éileamh faoi bhun 21,000 le 4 bliana anuas i gcomparáid le 30,000 seasta in aghaidh na bliana sna blianta roimhe sin, molann sé timpeallacht an-athraithe d'éilimh in Éirinn nach bhfuil á thiomáint ag tionchair Covid ach timpeallacht níos bunúsaí. athrú i dtírdhreach iomlán na n-éileamh. Léirítear é seo freisin sa €168 milliún a bhronn an Bord um Réiteach Díobhálacha anuraidh mar chúiteamh, atá síos ó €275 milliún in 2019 arb ionann é agus laghdú 39% i sé bliana.

Cé go bhfuil dul chun cinn suntasach déanta ó bunaíodh muid, ní mór do thírdhreach na díobhalacha pearsanta leanúint ar aghaidh ag forbairt agus ní mór dúinn a fheiceáil go fóill go bhfuil tionchar sistéamach ag go leor de na hathruithe agus mar sin réitítear níos mó éileamh ag leibhéal an Bhoird um Réiteach Díobhálacha agus níos lú éileamh laistigh den córas dlíthíochta. Éilíonn sé seo comhoibriú, díospóireacht agus comhoibriú. In 2024, reáchtáileamar Comhdháil chun 20 bliain ó bunaíodh muid a chomóradh chun machnamh a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta againn san am seo agus chun díriú freisin ar an méid is gá dúinn a dhéanamh le chéile go ceann 20 bliain. Bhíomar thar a bheith buíochas an obair a rinne cainteoirí Éireannacha agus idirnáisiúnta a bhfuil taithí shuntasach acu sa réimse seo agus as a bheith rannpháirteach leis an oiread sin dár bpáirtithe leasmhara ar an lá. Tá ár gcaidrimh ar fud na hearnála árachais, an phobail dlí, agus an líonra páirtithe leasmhara níos leithne fós ríthábhachtach chun dul i ngleic leis na castachtaí seo.

Tá sonraí agus taighde ríthábhachtach freisin maidir le hathchóiriú árachais, iomaíocht san earnáil a chur chun cinn agus timpistí a chosc. In 2024 tháinig fás breise ar ár bhfeidhm taighde atá anois mar chuid lárnach dár bhfeidhmeanna agus ina fhoinse luachmhar sonraí neamhspleácha iontaofa ar dhíobhalacha pearsanta. Eisíodh ceithre thuarascáil i rith na bliana, ina dtugtar léargas nua agus chriticiúla i réimsí ar nós cúram leanaí chomh maith le bheith ríthábhachtach ó thaobh tionchair na mbeart athchóirithe árachais a thomhas.

Tabharfaidh an bhliain amach romhainn tuilleadh athraithe, Plean Gníomhaithe nua um Athchóiriú Árachais, agus athruithe féideartha ar na Treoirlínte. Tá sé tábhachtach, agus muid ag glacadh le hathruithe breise, nach gcailltear an dul chun cinn agus an móiminteam a tógadh le roinnt blianta anuas, ach go dtógtar air ionas go mbeidh rath ar dhaoine aonair, ar ghnólachtaí beaga, ar ghrúpaí pobail, ar áiseanna cúram leanaí agus fóillíochta agus ar gach earnáil sa tír.

Mar ghníomhaí lárnach sa réimse seo, tá an Bord um Réiteach Díobhálacha fós tiomanta do thacú le hathchóiriú ar mhaithe le cách, agus ag an am céanna seirbhísí neamhchlaonta, éifeachtacha agus nuálacha um réiteach díobhála a sholáthar do dhaoine aonair.

Ba mhaith linn ár mbuíochas ó chroí a ghabháil leo siúd a d'oibrigh leis an mBord um Réiteach Díobhálacha agus a thacaigh leis le 20 bliain anuas, ag cuidiú le soláthar ár seirbhísí dóibh siúd a gortaíodh gan aon locht orthu féin agus iad ag seachadadh don tsochaí freisin. Thar na blianta tá daoine iontacha tar éis fónamh ar an mBord agus chuir siad le dul chun cinn agus rath ár n-eagraíochta. Buíochas freisin leis na gairmithe leighis agus na soláthraithe seirbhíse eile a thacaíonn linn ár seirbhís a sholáthar.

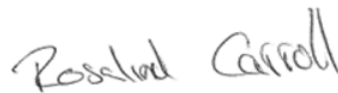
Ní bheadh aon cheann dár ngnóthachtálacha indéanta gan dúthracht agus saineolas ár bhfoirne. Agus muid ag fás agus ag oiriúnú don tírdhreach atá ag teacht chun cinn, fanann ár ndaoine i gcroílár gach rud a dhéanaimid. Cinntíonn a saineolas agus a ndíograis go leanfaimid le tionchar a imirt, ag seachadadh dár gcustaiméirí, agus ag an am céanna ag glacadh le nuálaíocht agus athrú.

Ba mhaith linn an deis seo a thapú chun buíochas a ghabháil leis an iar-Chathaoirleach, Dermot Divilly as a mhaoirseacht, a thiomantas agus a shaineolas agus a thaithí ag stiúradh an Bhoird ar feadh 10 mbliana. Ba mhaith linn ár mbuíochas a ghabháil leis an Aire atá ag dul as oifig, Dara Calleary, agus le gach duine a oibríonn sa Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta as a dtacaíocht agus a gcomhpháirtíocht buan i rith na bliana.

Ar deireadh, ár mbuíochas ó chroí do chomhaltaí ár mBord as a dtacaíocht, a dtiomantas agus a gcion i rith 2024.

Tom Coughlan
Cathaoirleach

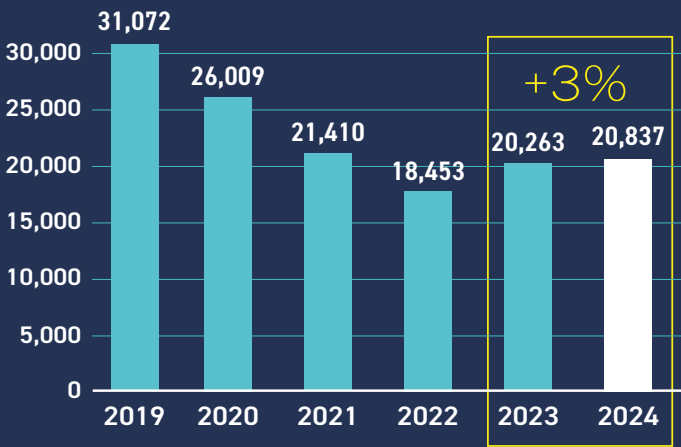

Rosalind Carroll
Príomhfheidhmeannach

Iúil 2025

Sracfhéachaint ar 2024

Iarratais Éilimh

Laghdú **33%** ar éilimh, síos ó 2019

Ón mhéad 3% ó 2023, léirítear go bhfuil líon na n-éileamh ag cobhsú. Tá laghdú **33%** ar éilimh, síos ó 2019

20,837 Éilimh a chur isteach in 2024 (+3% ó 2023 20,263)

Treochtaí na nDámhachtainí

	Luachanna Dámhachtana Airmheánacha 2020	Luachanna Dámhachtana Airmheánacha 2024	Laghdú % idir 2020 agus 2024
Dliteanas Mótair	€17,975	€12,541	-30%
Dliteanas Fostóra	€23,447	€16,255	-31%
Dliteanas Poiblí	€20,645	€13,660	-34%
Cúiteamh an Gharda Síochána	N/B	€15,193	N/B

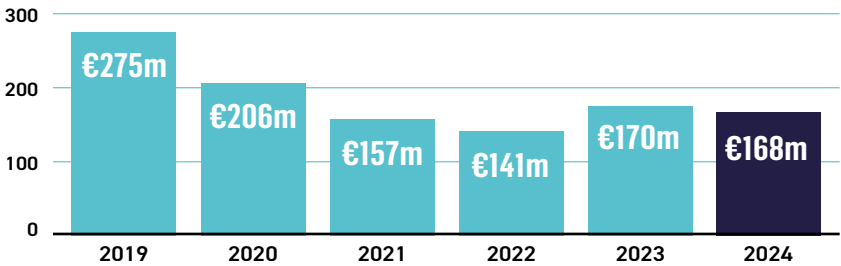
Tá luach airmheánach na dámhachtana in 2024 fós **29%** níos ísle ná luach airmheánach na dámhachtana in 2020

€18,459
Luachanna Dámhachtana Airmheánacha 2020

€13,100
Luachanna Dámhachtana Airmheánacha 2024

-29%
Laghdú iomlán

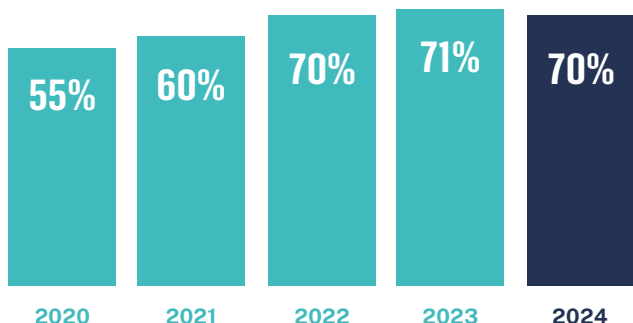
Luach Iomlán na nDámhachtainí

Laghdaigh luach iomláin na ndámhachtainí ó **€275 milliún** in 2019, go **€168 milliún** in 2024, ag léiriú laghdú **39%** i rith 6 bhliain

Rátaí toilithe

Líon (%) na bhFreagróirí a thoiligh le measúnú/idirghabháil

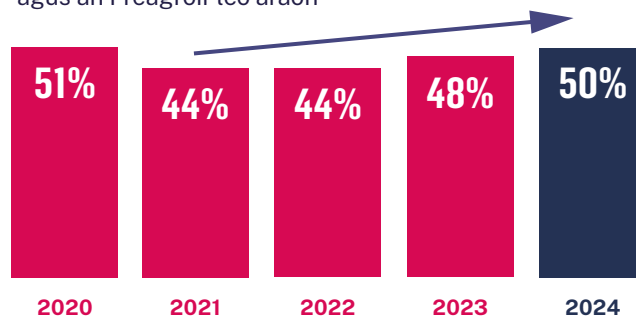

€76m

Sábháladh i gcostais sheachanta ag an mBord Réitigh Díobhálacha mar gheall ar éilimh nár éirigh leo dul chun dlíthíochta in 2024

Rátaí glactha

Líon (%) na Measúnuithe ar ghlac an tÉilitheoir agus an Freagróir leo araon

Mar thoradh ar rátaí glactha níos airde, coinníodh agus réitíodh níos mó éileamh ag an mBord um Réiteach Díobhálacha in 2024

Damhachtainí 2024 - is Airde agus is Ísle

€634,875

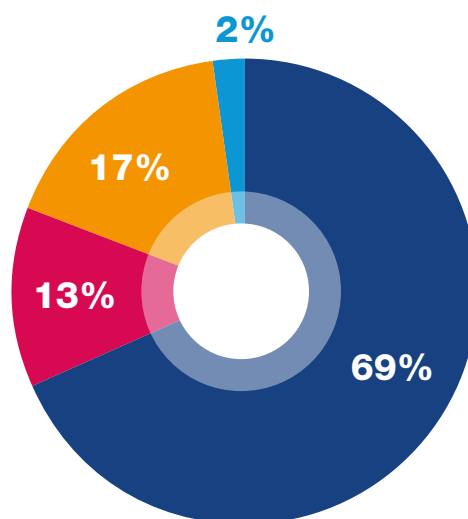
Déileálaimid le gach rud ó éilimh bheaga go héilimh mhóra agus marfacha

An Dámhachtain is Airde in 2024

€69

An Dámhachtain is Ísle in 2024

Miondealú ar Dhámhachtainí 2024 de réir Catagóire

Bhí breis is leath na ndámhachtainí iomlána a rinneadh laistigh de 9 mí

Meán-amlíne chun éileamh a mheasúnú in 2024

11.2 Mí

Dlíteanas Mótair

Dlíteanas Fostóra

Dlíteanas Poiblí

Cúiteamh an Gharda Síochána

Tuarascálacha Taighde a fhoilsiú in 2024

4

Scéim Cúitimh an Gharda Síochána

Fuarthas
519
Iarratas

Tugadh
185
Dámhachtain

Measadh
laistigh de
6 mhí

83%
Rátaí Glactha

"Faoin scéim nua leis an mBord um Réiteach Díobhálacha, tá éilimh á réiteach ag ráta i bhfad níos tapúla. Bhí go leor de na héilimh ar an mBord blianta d'aois, roinnt cásanna níos mó ná 15 bliana. Tógann sé 6 mhí ar an meán aois."

Seirbhísí Idirghabhála a chur i bhfeidhm

Nollaig 2023

Seoladh Seirbhísí Idirghabhála chun éilimh ar Dhliteanas Fostóra a réiteach

2024

Bealtaine 2024

Leathnaíodh Seirbhísí Idirghabhála chun éilimh ar Dhliteanas Poiblí a chur san áireamh

Nollaig 2024

Leathnaíodh Seirbhísí Idirghabhála chun éilimh ar Dhliteanas Mótair a chur san áireamh

Chéad bhliain rathúil

35%
Ráta Roghanach Éilitheora

50%
Ráta comhaontaithe

Thóg réiteach
3 mhí
ar an meán

Comóradh 20 bliain

Le linn 20 bliain, bhí muid ag déileáil le breis agus **535,000** iarratas, rinne sé dámhachtainí ar chúiteamh i mbeagnach **180,000** éileamh arbh fhiú breis agus **€4 billiún** iad mar thoradh, agus mar thoradh air sin, bhí **€1.2 billiún** sábháilte.

Comhdháil 2024

Chuireamar fáilte roimh 150 toscaire go dtí ár gcomhdháil, *Fiche Bliain – An Timpeallacht um Dhíobhálacha Pearsanta atá ag Athrú*, bhí cur i láthair ónár gCathaoirleach, beirt Airí Stáit, agus painéal ilghnéitheach de 18 gcainteoir oirce.

Fiche Bliain – An Timpeallacht um Dhíobhálacha Pearsanta atá ag Athrú

Ba í 2024 20 bliain ó bunaíodh an Bord. Cloch mhíle shuntasach a bhí sa chomóradh seo ach thug sé deis thábhachtach freisin machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ar tháinig forbairt ar thírdhreach díobhála pearsanta na hÉireann le linn an ama seo, agus ar an gcaoi a bhfuil sé ag forbairt i gcónaí. Tá sé soiléir ag breathnú siar go bhfuil an timpeallacht ina bhfuilimid inniu an-difriúil le timpeallacht 2004, agus cé go bhfuil go leor dúshlán fós le tabhairt faoi ar fud na gcóras díobhálacha pearsanta, tá dul chun cinn déanta i go leor réimsí.

Timpeallacht Éilimh Díobhálacha Pearsanta roimh bhunú an Bhoird Réitigh Díobhálacha

Sular bunaíodh an Bord um Réiteach Díobhálacha ar a dtugtar anois, bhí tionchar na n-éileamh díobhála pearsanta ar an tsochaí agus costas an árachais ina phríomhábhar imní agus ina fhócas díospóireachta go leor.

In 1990, d'aibhsigh an tAire Desmond O'Malley go raibh "éilimh i dTuaisceart Éireann thart ar an tríú cuid den chostas in Éirinn, rud a d'fhág go raibh préimheanna árachais mótaí i bhfad níos ísle". Agus an bhliain chéanna, thuairiscigh an Guardian Royal Exchange caillteanais frithgheallta de £60 milliún, ag lua go raibh éilimh árachais tríú páirtí in Éirinn níos mó ná sé huairde níos airde ná sa RA.

Seacht mbliana ina dhiaidh sin agus bhí na saincheisteanna a bhaineann le costas na n-éileamh in Éirinn fós ina bpríomhchúram. Fuarthas amach i dTuarascáil McAuley i 1997 go raibh meánsocraíocht éileamh díobhála na hÉireann dhá uair déag níos airde ná Sasana, le meánéileamh in Éirinn de £19,439 in aghaidh £1,609 i Sasana.

Bhí tionchar na gcostas seo rithábachtach agus leanann sé de bheith rithábachtach dár n-iomaíochas mar thír, do chumas gnólachtaí beaga agus meánmhéide rathú agus maireachtáil, d'áiseanna pobail agus spóirt a bheith ar fáil don tsochaí, ach freisin do dhaoine aonair a bheith in ann rochtain a fháil ar sheirbhísí laethúla ar rátaí iomaíocha. Léirigh na tionchair ar sheirbhísí poiblí i 1998 an tionchar a bhí ag na costais ar sholáthar seirbhísí rithábachtacha.

I ndíospóireacht sa Seanad i 1998 dúirt an Seanadóir Mairín Quill "Le deich mbliana anuas tá tearcmhaoiniú nó moill mhór curtha ar roinnt tionscadal rithábachtach i [Cathair Chorcaí] mar go gcaithfí an oiread sin den bhuiséad bliantúil a chur ar leataobh chun déileáil leis an tuille éileamh díobhála pearsanta ... Is ionann costas éileamh díobhála pearsanta do Chorcaigh agus 15% scanrúil as ioncam uile na cathrach ó rátaí". Cé gur leag an Seanadóir Joe Costello béim ar an tionchar ar áiteanna súgartha, "Bhí orainn beagnach gach ionad súgartha nó clós súgartha i mBaile Átha Cliath a dhúnadh mar ní féidir linn ligean do leanaí imirt ann toisc nach bhfuil Bardas Bhaile Átha Cliath in ann dóthain foirne a sholáthar chun tabhairt faoin ról maoirseachta a shásódh éilimh árachais arb ionann iad agus méideanna ollmhór".

Bhí tionchar mór ar ghnólachtaí freisin, agus léirigh Cumann na nGnólachtaí Beaga gur chaith gnólachtaí Éireannacha dhá oiread an mheáin Eorpaigh ar árachas, agus go raibh costais árachais dliteanais chomh hard le 20% den phárolla os comhair earnálacha cosúil le gníomhaíochtaí fóillíochta.

Is as an díriú seo a iompraíodh an coincheap maidir le bord cúitimh gortuithe pearsanta a bhunú, arbh é an cuspóir a bhí leis ná bealach níos tapúla a sholáthar chun éilimh a réiteach a léireodh luach níos fearr ar airgead agus a laghdódh na costais a bhaineann le héilimh díobhála pearsanta.

An Bord um Réiteach Díobhálacha a bhunú

In 2001, bunaíodh grúpa oibre idir-rannach, lena n-áirítear ionadaithe ó IBEC, ICTU, agus Ollscoil na hÉireann, chun Bord Cúitimh i leith Díobhálacha Pearsanta a bhunú agus chun tuairisc a thabhairt air. Faoi Dheireadh Fómhair 2002, sheol an Tánaiste Mary Harney Clár Athchóirithe Árachais an Rialtais, agus gheall sí go gcruthófaí an Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta (PIAB).

Ceapadh Bord eatramhach i mí na Samhna 2002 nuair a ritheadh an tAcht um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2003 an 19 Nollaig, 2003, agus bunaíodh an Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta go foirmiúil le hOrdú Aireachta i mí Aibreáin 2004.

Ba chloch mhíle shuntasach in athchóiriú díobhála pearsanta in Éirinn é achtú an Achta um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2003 agus bunú an Bhoird in Aibreán 2004. Bhí misean soiléir ag an mBord: cúiteamh a sheachadadh ar bhealach cothrom, éifeachtach agus trédhearcach agus costais inseachanta a bhaint agus tacú le córas cúitimh inbhuanaithe do na páirtithe uile agus don tsochaí.

Faoin gcreat reachtach ní mór gach éileamh in Éirinn a dhéanamh ar an mBord um Réiteach Díobhálacha ar an gcéad dul síos mura socraítear é go díreach leis an árachóir nó leis an bhfreagróir ag an tús.

Ba í obair an Bhoird measúnú neamhspleách a dhéanamh ar éilimh chúitimh a d'eascair as timpistí mótaí, teagmhais san áit oibre, agus cásanna dliteanais phoiblí. Dearadh an córas chun leas na bpáirtithe go léir in éileamh trí phróiseas réitigh neamhchlaonta agus níos tapúla a thairiscint agus ag an am céanna laghdú suntasach a dhéanamh ar na costais dlí agus na moilleanna a bhaineann go hiondúil le himeachtaí cúirte.

Ár dTionchar 20 bliain níos déanaí

Rinneamar ár gcéad mheasúnú ar chúiteamh i Mí Márta 2005 agus 20 bliain ina dhiaidh sin dhéileáil an Bord um Réiteach Díobhálacha le breis agus 535,000 iarratas, rinne sé dámhachtainí ar chúiteamh i mbeagnach 180,000 éileamh arbh fhiú breis agus €4 billiún iad mar chúiteamh. Mar thoradh air seo tá os cionn €1.2 billiún i gcostais dlí seachanta sa tréimhse sin, is é sin na costais a bheadh íoctha murach sin chun an cás a thógáil tríd an gcainéal dlíthíochta.

Tá athrú suntasach tagtha ar an timpeallacht foriomlán freisin, táimid tar éis dul ó bhuaic de níos mó ná 14,000 cás díobhála pearsanta a tionscnaíodh san ardchúirt in 2004 go dtí níos lú ná 4,000 cás 20 bliain níos déanaí. Léiríodh i dtuarascáil bhliantúil na seirbhíse cúirte in 2005 gur tháinig buaicphointe ar líon na gcásanna díobhála pearsanta in 2004 agus eisíodh “os cionn 800 toghairm in aghaidh an lae le linn Mí Iúil” an bhliain sin. Is timpeallacht thar a bheith difriúil í seo.

Ní tionchar airgeadais amháin atá i gceist, áfach, ó bunaíodh muid in 2004, chabhraigh muid le breis agus 100,000 íospartach timpiste a n-éilimh díobhála pearsanta a réiteach trína phróiseas neamhsháraíochta agus trí é sin a dhéanamh, laghdaíodh go mór an spleáchas ar an mbealach dlíthíochta níos costasaí agus níos faide. Sin 100,000 éileamh díobhála pearsanta nár chríochnaigh sa dlíthíocht, rud a léiríonn níos mó ná €1.2 billiún i gcoigilteas i dtáillí dlí seachanta ar dhámhachtainí glactha. Níos tábhachtaí fós, léiríonn sé breis agus 100,000 páirtí gortaithe a fuair rochtain thráthúil ar cheartas agus ar a gcúiteamh níos luaithe, rud a chuir ar chumas rochtain níos luaithe ar thacaíocht athshlánúcháin agus tearnaimh.

Leanann timpeallacht na nDíobhálacha Pearsanta ag forbairt – Réamhrá na dTreoirínte

Ba é tabhairt isteach na dTreoirínte um Dhíobhálacha Pearsanta in 2021 an t-athrú aonair is suntasaí ar an timpeallacht díobhálacha pearsanta ó bunaíodh an Bord. Ghlac an Chomhairle Bhreithiúnach na Treoirínte an 6 Márta 2021, agus tugadh ina ndlí iad le héifeacht ón 24 Aibreán 2021. Leag siad amach leibhéal na nDamáistí Ginearálta (damáistí do phian agus fulaingt) a fhéadfar a dhámhachtain i leith cineálacha éagsúla díobhálacha pearsanta.

Ar cheann de phríomhchuspóirí na dTreoirínte ná comhsheasmhacht agus cinnteacht a chruthú i ndámhachtainí is cuma cén bealach socraíochta. Ceanglaítear ar na Cúirteanna agus ar an mBord um Réiteach Díobhálacha na Treoirínte a leanúint agus cinntí á ndéanamh acu maidir le dámhachtainí nó míniú a thabhairt i gcás nach ndéanann siad amhlaidh.

Is é an Bord um Réiteach Díobhálacha príomhfheidhmitheoir na dTreoirínte toisc nach dtéann formhór mór na n-éileamh isteach sa chóras cúirte, áfach, tá léirmhíniú na gcúirteanna ar na Treoirínte an-tábhachtach dá gcur chun feidhme iomlán.

I bhfianaise na leasuithe suntasacha a tugadh isteach sna Treoirínte um Dhíobhálacha Pearsanta, bhíothas ag súil le dúshlán dhlíthiúla. Tá roinnt cásanna tar éis dul ar aghaidh trí na cúirteanna, le dhá chinneadh shuntasacha le déanaí ag tabhairt cinnteachta níos fearr, agus fáiltítear roimh bhreithiúnais. Go suntasach in 2024, sheas an Chúirt Uachtarach le bunreachtúlacht na dTreoirínte.

Feabhsú agus Leathnú ar ár Seirbhísí

Gheall an Plean Gníomhaithe um Athchóiriú Árachais 2020 feabhas agus athchóiriú a dhéanamh ar an mBord um Réiteach Díobhálacha agus d'oibrigh an Bord i gcomhpháirtíocht leis an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta ar conas a d'fhéadfaí cumhachtaí an Bhoird a fheabhsú tuilleadh chun tacú le réiteach níos mó éileamh in Éirinn. Ba é an toradh a bhí air sin ná forbairt agus rith an Achta fán mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta 2022. Tá an tAcht seo agus na cumhachtaí laistigh thar a bheith suntasach i bhforbairt agus in éabhlóid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, rud a chuireann ar chumas an Bhoird am a thairiscint do shraith seirbhísí chun éilimh a réiteach. Thug na cumhachtaí feabhsaithe deis dúinn idirghabháil a thabhairt isteach mar sheirbhís nua chun éilimh a réiteach. Ina theannta sin, rinne an tAcht foráil do chóras iarratais níos láidre, do bhearta frithchalaoise agus d'ainm nua.

Leathnaigh an reachtaíocht ár sainchúram taighde freisin. Ó cuireadh an reachtaíocht i bhfeidhm, tá feidhm taighde nua bunaithe againn agus trí thaighde agus sonraí luachmhara a fhoilsiú léiríodh conas is féidir linn tacú le trédharcacht níos fearr maidir le cúiteamh díobhála pearsanta agus iomaíocht níos fearr san earnáil árachais.

Chomh maith lenár seirbhísí a leathnú faoin Acht fán mBord um Réiteach Díobhálacha, 2022, leathnaíodh cumhachtaí an Bhoird faoi Acht an Gharda Síochána (Cúiteamh), 2022 chun cur ar ár gcumas éilimh a rinneadh faoi Scéim Cúitimh an Gharda Síochána a réiteach. Roimhe seo, déileáladh le gach éileamh den sórt sin tríd an Ard-Chúirt. Cuidíonn réiteach gasta na n-éileamh seo ag an mBord le gardaí a gortaíodh le linn a gcuid oibre cúiteamh a fháil agus dul ar aghaidh gan tionchar sáraíochta na dlíthíochta. Laghdaigh sé seo costais dlí an Stáit go suntasach. Léiríonn sé freisin gur féidir le saineolas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha luach a chur le cineálacha éagsúla éileamh díobhála.

Ag breathnú amach romhainn, tá ár dtiomantas maidir le héilimh díobhálacha pearsanta a réiteach trí bhealaí nuálacha agus inrochtana fós chomh láidir agus a bhí riamh. Táimid tiomanta d'fhorbairt ár n-ardán digiteach, agus an t-uasghrádú bonneagair is mó riamh ar siúl againn. Cuirfidh an infheistíocht seo ar ár gcumas gach gné dár n-oibríochtaí a fheabhsú, ag cinntiú go bhfreastalóimid níos fearr ar éilitheoirí, ar fhreagróirí agus ar phobal níos leithne na hÉireann amach anseo. Leis an tacaíocht reachtach cheart agus an treoir bheartais straitéiseach lena n-áirítear faoin gcéad Phlean Gníomhaithe eile um Athchóiriú Árachais, leanfaidh an Bord ag forbairt agus ag seachadadh ár misean i bhfad amach anseo.

Leanfaimid de bheith freagrúil do dhúshláin agus do dheiseanna atá ag teacht chun cinn, lena chinntiú go réiteofar an oiread éileamh agus is féidir trínár seirbhísí réitigh costéifeachtacha agus neamh-sáraíochta.

Súil ar Thodhchaí Réiteach Éileamh Díobhála Pearsanta

Ó cuireadh tús leis in 2004, tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tar éis cabhrú le breis agus 100,000 íospartach timpiste a n-éilimh díobhála pearsanta a réiteach ar bhealach neamhsháraíochta. Laghdaigh an cur chuige seo go mór an spleáchas ar an mbealach dlíthíochta atá níos costasaí agus níos faide. Is ionann é seo agus coigilteas de bhreis is €1.2 billiún i gcostais dlíthíochta. Níos tábhachtaí fós, chinntigh sé go bhfuair breis agus 100,000 duine gortaithe cúiteamh tráthúil, rud a d'éascaigh rochtain níos luaithe ar thacaíocht athshlánúcháin agus tearnaimh.

Le fiche bliain anuas, tá tírdhreach na ngortuithe pearsanta tar éis teacht chun cinn go mór. Tá an dul chun cinn seo thar a bheith tábhachtach le dhá bhliain anuas, agus tá méadú ag teacht ar líon na bpáirtithe a roghnaíonn úsáid a bhaint as ár seirbhísí. Mar thoradh air seo tá níos lú cásanna ag dul isteach sa chóras dlíthíochta agus d'éirigh le níos mó éilitheoirí, gnólachtaí agus árachóirí a n-éilimh a réiteach trínár mBord.

Le 20 bliain anuas chabhraigh muid:

Cabhair á thabhairt thar

134,000

íospartaigh timpiste bóthair

34,000

íospartaigh timpiste
dliteanais phoiblí

20,000

íospartaigh timpiste
san áit oibre

Trínár seirbhísí tá

Bainistíocht á
dhéanamh

535,000

iarratais

Déanta

180,000

Dámhachtainí Cúitimh

Bhí

109,000

Dámhachtainí ar
Glacadh leo

In éineacht le

€2.4 billiún

i nDámhachtainí ar
Glacadh leo

Os cionn

€1.2 billiún

sábháilte i gcostais
dlíthíochta seachanta

2

Éilimh agus Dámhachtainí 2024

Le fiche bliain anuas ó bunaíodh an Bord um Réiteach Díobhálacha, tá athrú suntasach tagtha ar thírdhreach na ngortuithe díobhála. In 2024, ba chloch mhíle thábhachtach é cur i bhfeidhm iomlán sheirbhís idirghabhála nua an Bhoird. Ag an am céanna, tháinig an bhliain ar ais chuig cobhsaíocht níos fearr thar phríomhthreochtaí in éilimh díobhála pearsanta, cineálacha díobhála, agus luachanna cúitimh. Cé go raibh méadú breise ar líon na n-éileamh in 2024, bhí siad seo measartha agus ba chúis leo go mór mór méadú ar líon na n-éileamh ar Scéim Cúitimh an Gharda Síochána a cuireadh isteach, a tháinig faoi shainchúram an Bhoird den chéad uair in Aibreán 2023.

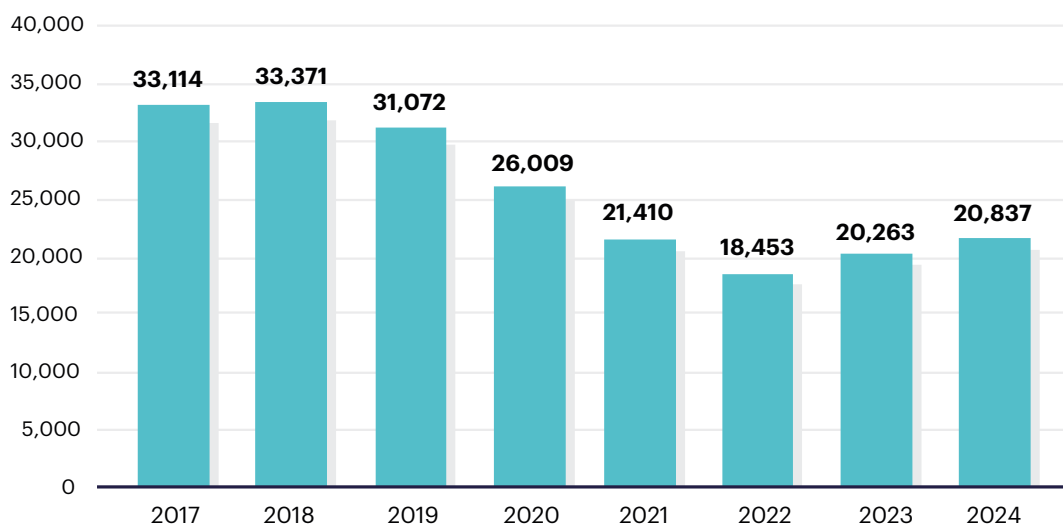
Cuireadh 20,837 iarratas san iomlán ar éileamh díobhála pearsanta faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha in 2024. Is ionann é sin agus méadú 3% i gcomparáid le 2023, nuair a fuarthas 20,263 éileamh. Cé go bhfuil méadú tagtha ar líon na n-éileamh le dhá bhliain anuas, is beag na méaduithe seo.

Spreagadh an méadú foriomlán ar líon na n-éileamh in 2024 an leathnú leanúnach ar shainchúram an Bhoird, agus tá tionchar Scéim Cúitimh an Gharda Síochána a tháinig faoi shainchúram an Bhoird in Aibreán 2023 ag tosú anois ar líon na n-iarratas a léiríú. In 2024, cuireadh isteach 519 éileamh Cúitimh an Gharda Síochána, níos mó ná dúbailt na 215 éileamh a fuarthas in 2023. Bhí tionchar intomhaiste ag an bhforbairt seo ar an méid iomlán agus is ionann é agus réimse méadaitheach d'obair an Bhoird. Nuair a eisiatar éilimh Chúitimh an Gharda Síochána, d'fhan líon na n-iarratas ar dhíobháil phearsanta thar na catagóirí dliteanais mhótair, dliteanais fostóra, agus éileamh ar dhliteanas poiblí sách seasmhach in 2024, le méadú comhcheangailte de 1% i gcomparáid le 2023.

In 2024, tá líon iomlán na n-éileamh fós 33% níos ísle ná líon na n-éileamh in 2019, nuair a cuireadh os cionn 31,000 éileamh isteach. Léiríonn an laghdú leanúnach seo nach bhfuil an timpeallacht níos leithne d'éilimh díobhála pearsanta tar éis filleadh ar noirm réamhphaindéimeach. Is dócha go raibh tionchar buan ag fachtóirí amhail tabhairt isteach na dTreoirilínte um Dhíobhálacha Pearsanta i mí Aibreáin 2021 ar cheann de na hathchóirithe is suntasaí ar chúiteamh díobhála pearsanta ar mhéid agus ar nádúr na n-éileamh a cuireadh isteach.

Fíor 1.1

Toirt Bhliantúil na nÉileamh Díobhálacha Pearsanta a chuirtear faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha

Ba í 2024 an tríú bliain iomlán oibríochta faoi na Treoirlínte um Dhíobhálacha Pearsanta, a tugadh isteach i mí Aibreáin 2021. Leanann na Treoirlínte seo de thimpeallacht na ndíobhálacha pearsanta a mhúnlú, agus bíonn tionchar acu ar mhéid agus ar luach na n-éileamh a chuirtear isteach. Déanfaidh codanna níos déanaí den tuarascáil seo iniúchadh níos mine ar na treochtaí seo, lena n-áirítear athruithe ar phróifílí díobhála, luachanna dámhachtana, agus ról athraitheach na hidirghabhála maidir le héilimh a réiteach.

Catagóirí na nÉileamh

Leanann éilimh Dhliteanais Mhótair de bheith sa chatagóir is mó d'iarraitais ar éileamh a cuireadh faoi bhráid an Bhoird ag 58% de na héilimh in 2024, agus is ionann Dliteanas Poiblí agus Dliteanas Fostóra agus 23% agus 17%, faoi seach. In 2024, bhain 2% d'iarraitais ar éilimh le díobhálacha pearsanta a bhain baill den Gharda Síochána le linn a ndualgas.

In 2024, léirigh tírdhreach na n-éileamh díobhála pearsanta comharthaí cobhsaíochta. Gan éilimh Scéim Cúitimh an Gharda Síochána a áireamh, ba é Dliteanas Mótair an t-aon chatagóir éilimh a thaifead an fás, le méadú beag 4% bliantúil in 2024. Idir an dá linn, tháinig laghdú 5% ar éilimh Dhliteanas Fostóra, agus d'fhan éilimh Dhliteanais Poiblí comhsheasmhach le leibhéil 2023.

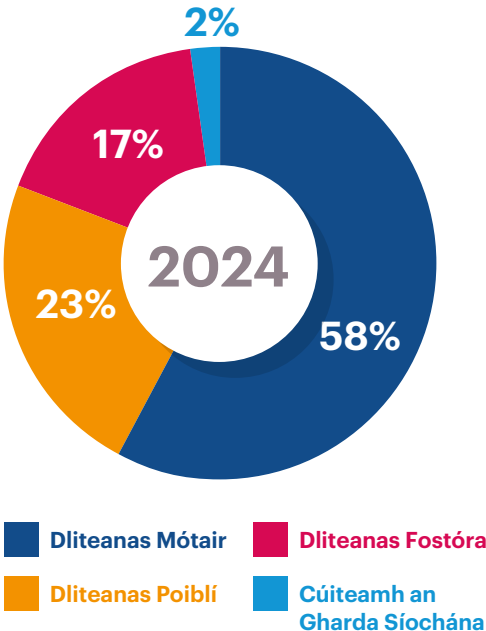
- **Tháinig méadú 4% ar éilimh ar dhliteanas mótaí** in 2024, ag leanúint le méadú de réir a chéile sa chatagóir seo le blianta beaga anuas. Le dhá bhliain anuas, tá méadú 19% tagtha ar éilimh ar thimpistí tráchta bóthair, rud a léiríonn filleadh ar líon na tráchta níos airde tar éis na paindéime. In ainneoin an fháis seo le déanaí, tá éilimh Dhliteanas Mótair fós 30% níos ísle ná mar a bhí in 2019, rud a léiríonn athrú leanúnach anuas ar líon na n-éileamh.

- **Tháinig laghdú 5% ar éilimh dliteanais fostóra** in 2024 i gcomparáid le 2023 agus bhí siad 40% faoi leibhéil 2019. D'fhéadfadh an laghdú leanúnach seo aird a thabhairt ar chaighdeán fheabhsaithe sábháilteachta san áit oibre nó ar chleachtais fostaíochta agus bealaí oibre atá ag teacht chun cinn.
- **D'fhan éilimh dliteanais poiblí** cobhsaí bliain ar bhliain, ag coinneáil an leibhéil chéanna agus a bhí in 2023. I gcomparáid le 2019, áfach, tháinig laghdú 40% ar éilimh sa chatagóir seo.

Tríd is tríd, léiríonn na figiúirí seo timpeallacht éileamh níos cobhsaithe, gan ach luaineachtaí beaga bliain ar bhliain agus treocht leanúnach de mhéideanna éilimh i bhfad níos ísle i gcomparáid le leibhéil réamh-2019.

Fíor 1.2

Miondealú ar Iarratais ar Éileamh in 2024

Tábla 1.1

Líon na n-éileamh díobhála pearsanta a cuireadh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha in 2024, ar an iomlán agus bunaithe ar catagóir éilimh

Iarratais faighte	2024	2023	%Athrú '24 v '23	2019	%Athrú '24 v '19
Dliteanas Mótair 	12,041	11,587	+4%	17,177	-30%
Dliteanas Poiblí 	4,780	4,795	N/C	8,024	-40%
Dliteanas Fostóra 	3,497	3,666	-5%	5,871	-40%
Cúiteamh an Gharda Síochána 	519	215	+141%	-	N/C
Iomlán	20,837	20,263	+3%	31,072	-33%

Toiliú le Measúnú

Conas a oibríonn toiliú i bpróiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha?

Nuair a chuireann Éilitheoir éileamh ar dhíobháil phearsanta faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, eisímid fógra faoin éileamh chuig an bhFreagróir – an duine/na daoine aonair nó an eagraíocht/na heagraíochtaí a bhfuil an t-éileamh á dhéanamh ina coinne/ina gcoinne. Ina dhiaidh sin, tá tréimhse ama 90 lá ag an bhFreagróir, chun aontú nó diúltú go ndéanfaidh an Bord um Réiteach Díobhálacha an t-éileamh a mheasúnú nó a idirghabháil. Má thóilíonn an Freagróir, rachaidh an Bord um Réiteach Díobhálacha ar aghaidh leis an éileamh a mheasúnú/idirghabháil. Mar sin féin, mura dtugann an Freagróir toiliú eisíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha doiciméad dlíthiúil ar a dtugtar ‘údará’ don Éilitheoir a chuireann ar a gcumas dul sa tóir ar an éileamh trí dhlíthíocht má roghnaíonn siad é sin a dhéanamh.

Is príomhthomhas rannpháirtíochta iad rátaí toilithe le samhail réitigh an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Laghdaíonn leibhéal arda toilithe an dóchúlacht go rachaidh éilimh ar aghaidh chuig dlíthíocht, rud a chumasaíonn torthaí níos tapúla agus níos costéifeachtaí d’Éilitheoirí agus a chuireann le córas díobhála pearsanta níos éifeachtaí.

In 2024, ba é 70 an ráta toilithe foriomlán. Is í seo an tríú bliain as a chéile a raibh rátaí foriomlána toilithe cothrom le 70% nó níos airde, rud a léiríonn toilteanas láidir agus leanúnach i measc Freagróirí dul i ngleic le próiseas neamhsháraíochta an Bhoird.

Leagann rátaí toilithe thar chatagóirí éileamh aonair in 2024 béim bhreise ar an treocht dhearfach seo:

- **Choinnigh éilimh ar Dhliteanas Mótair** ráta ard toilithe de 78%, gan ach dhá phointe céatadáin faoi bhun na bliana roimhe sin, agus i bhfad os cionn leibhéil na réamh-Treoirlínte (62% in 2020).

- **D’fhan éilimh Dhliteanais Fostóra** cobhsaí ag 66%, ag leanúint leis an treocht aníos a chonacthas ó 2019 i leith.
- **Chonacthas ráta toilithe 53% in éilimh Dhliteanais Phoiblí** in 2024, rud a choinnigh na gnóthachain a rinneadh le blianta beaga anuas agus i bhfad níos airde ná an 42% a taifeadadh in 2019.
- **Taifeadadh an leibhéal is airde rannpháirtíochta in éilimh Chúitimh an Gharda Síochána**, agus thoiligh 89% de na freagróirí le próiseas an Bhoird suas ó 83% in 2023. Léiríonn an méadú seo muinín mhéadaitheach i ról an Bhoird ó tugadh an cineál éilimh seo faoi shainchúram an Bhoird in 2023.

Cé gur tharla mionathruithe bliain ar bhliain laistigh de chatagóirí aonair, tá an pictiúr níos leithne ar cheann de rannpháirtíocht leanúnach le samhail réitigh neamhsháraíochta an Bhoird, rud a théann chun sochair d’Éilitheoirí, d’Fhreagróirí, agus ar deireadh thiar, don tsochaí níos leithne.

Tábla 1.2

Comhréir na bhFreagróirí a thóilíonn le measúnú/idirghabháil ag an mBord um Réiteach Díobhálacha (2016-2024)

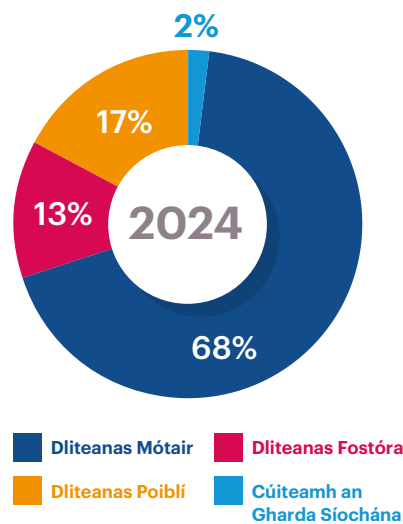
Bliain	 Dliteanas Mótair	 Dliteanas Fostóra	 Dliteanas Poiblí	 Cúiteamh an Gharda Síochána	Ráta Comhcheangailte
2016	66%	49%	45%	-	58%
2017	65%	49%	43%	-	57%
2018	65%	50%	44%	-	57%
2019	64%	48%	42%	-	55%
2020	62%	49%	43%	-	55%
2021	67%	56%	49%	-	60%
2022	78%	65%	54%	-	70%
2023	80%	64%	54%	83%	71%
2024	78%	66%	53%	89%	70%

Líon na nDámhachtainí Iomlán

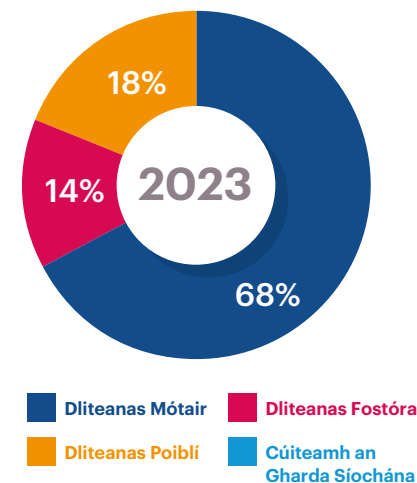
In 2024, rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha 8,598 measúnú cúitimh san iomlán, arb ionann é agus laghdú beag i gcomparáid leis na 9,144 measúnú a críochnaíodh in 2023.

In 2024, bhain 68% de na dámhachtainí cúitimh go léir a rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha le héilimh ar Dhliteanas Mótair, ag coinneáil seasamh na catagóire mar an cineál éilimh díobhála pearsanta is minice. D'fhan an figiúr seo seasta ar leibhéil 2023, ach is ionann é agus méadú ar 2022, nuair a b'ionann éilimh Dhliteanas Mótair agus 65% de na dámhachtainí go léir. In 2024, b'ionann éilimh Dhliteanais Phoiblí agus 17% de na dámhachtainí, agus b'ionann éilimh Dhliteanais Fostóra agus 13%. Ina theannta sin, bronnadh 2% de na dámhachtainí faoi Scéim Cúitimh an Gharda Síochána, a tháinig faoi shainchúram an Bhoird den chéad uair i mí Aibreáin 2023.

Fíor 1.3

Fíor 1.4

Luach Iomlán na nDámhachtainí

In 2024, b'ionann luach iomlán na ndámhachtainí a rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha agus €168 milliún, ag coinneáil leibhéal comhsheasmhach leis an mbliain roimhe sin. Léiríonn an figiúr seo cur i bhfeidhm leanúnach na dTreoirlínte um Díobhálacha Pearsanta, a rinne athchóiriú suntasach ar an tírdhreach cúitimh ó tugadh isteach iad.

I gcomparáid le 2019, ina ndearnadh measúnú ar dhámhachtainí díobhála pearsanta maidir leis an Leabhar Candaim, tháinig laghdú €107 milliún ar luach iomlán na ndámhachtainí ó níos mó ná €275 milliún in 2019 go €168 milliún in 2024. Is ionann é sin agus laghdú 39% thar sé bliana, rud a léiríonn tionchar suntasach agus marthanach na dTreoirlínte maidir le timpeallacht chúitimh níos intuatha a sheachadadh.

Leanann samhail an Bhoird de bheith ag tacú le réiteach tráthúil, costéifeachtach éileamh, agus léiríonn luach iomlán na ndámhachtainí leibhéal níos airde cobhsaíochta le dhá bhliain anuas.

Tábla 1.3

Líon agus Luach Iomlán na nDámhachtainí 2016-2024

Bliain	Líon na nDámhachtainí	Luach Iomlán
2016	12,966	€315 milliún
2017	12,663	€315 milliún
2018	12,112	€299 milliún
2019	11,527	€275 milliún
2020	8,587	€206 milliún
2021	8,093	€157 milliún
2022	8,865	€141 milliún
2023	9,144	€170 milliún
2024	8,598	€168 milliún

Meánluachanna agus Luachanna Airmheánacha Dámhachtana in 2024

Múnlaíodh meánluachanna agus luachanna airmheánachana measúnuithe cúitimh in 2024 ag próifíl athraitheach na ngortuithe a ndearna an Bord um Réiteach Díobhálacha measúnú orthu. Tar éis na Treoirleánte agus na hathchóirithe reachtacha a thabhairt isteach lena gcumasaítear tuilleadh cásanna a réiteach trí shamhail an Bhoird, tá athrú de réir a chéile tagtha ar chineálacha díobhála níos casta agus níos éagsúla, lena n-áirítear céatadán méadaitheach de dhámhachtainí a bhaineann le damáiste síciatrach agus gortuithe níos déine. Chuir na forbairtí seo le héagsúlachtaí i luachanna dámhachtana thar chatagóirí éileamh.

Meánluachanna Dámhachtana in 2024 v 2023,

In 2024, ba é an meánluach dámhachtana thar gach catagóir éilimh ná €19,482, arb ionann é agus méadú 5% i gcomparáid le €18,537 in 2023. Léiríonn meánluachanna an méid cúitimh a gheobhadh Éilitheoir dá roinnfí luach iomlán na ndámhachtainí go cothrom i measc gach éilimh agus dá bhrí sin, is féidir iad a mhéadú de réir líon na gcásanna ardluacha arna measúnú ag an mBord.

- Ba é an meándámhachtain Dlíteanais Mótair in 2024 ná €17,820, i gcomparáid le €16,180 in 2023, arb ionann é agus méadú 10%. Tá sé seo fós 20% níos ísle ná meán 2020 de €22,357.
- Ba é an meándámhachtain Dlíteanais Fostóra in 2024 ná €25,544, síos 7% ó €27,610 in 2023, agus 16% níos ísle ná meán 2020 de €30,558.
- Ba é an meándámhachtain Dlíteanais Phoiblí in 2024 ná €21,377, méadú 5% ó €20,396 in 2023, ach fós 18% níos ísle ná meán 2020 de €26,065.
- Ba é an meándámhachtain faoi Scéim Cúitimh an Gharda Síochána in 2024 ná €22,852. Toisc go ndearnadh measúnú ar an gcatagóir seo den chéad uair in 2024, níl aon sonraí comparáideacha ar fáil do na blianta roimhe sin.

- Ba é an meánluach dámhachtana foriomlán in 2024 ná €19,482, suas 5% ó €18,537 in 2023, agus 19% níos ísle ná meán 2020 de €24,026.

Cé go bhfanann meánluachanna dámhachtana 19% níos ísle ná mar a bhí in 2020, léiríonn sé seo tionchar buan na dTreoirleánte maidir le leibhéil chúitimh a athchalabhrú, in éineacht le nádúr athraitheach na n-éileamh atá á measúnú.

Luachanna Dámhachtana Airmheánacha

Ba é luach airmheánach na dámhachtana go léir a bronnadh nó luach tipiciúil an chúitimh a bronnadh ar Éilitheoir ná €13,100 in 2024, méadú 12% ó €11,650 in 2023. Murab ionann agus an meán, soláthraíonn an t-airmheán pictiúr níos soiléire ar ghnáthluach an chúitimh a bhronntar ar Éilitheoirí, toisc gur lú an tionchar a bhíonn ag asluitigh air.

- Ba é an dámhachtain airmheánach Dlíteanais Mhótair in 2024 ná €12,541, i gcomparáid le €10,692 in 2023, méadú 17%. Tá sé seo 30% níos ísle ná airmheán 2020 de €17,975.
- Ba é an dámhachtain airmheánach Dlíteanais Fostóra in 2024 ná €16,255, laghdú beag 2% ó €16,531 in 2023, agus 31% níos ísle ná airmheán 2020 de €23,447.
- Ba é an dámhachtain airmheánach Dlíteanais Phoiblí in 2024 ná €13,660, méadú 10% ó €12,414 in 2023, ach 34% níos ísle ná airmheán 2020 de €20,645.
- Ba é an dámhachtain airmheánach faoi Scéim Cúitimh an Gharda Síochána in 2024 ná €15,193. Toisc gurb í seo an chéad bhliain mheasúnaithe, níl aon sonraí roimh ré ar fáil chun comparáid a dhéanamh.
- Ba é luach foriomlán na dámhachtana airmheán in 2024 ná €13,100, arb ionann é agus méadú 12% ó €11,650 in 2023, agus laghdú 29% i gcomparáid le hairmheán 2020 de €18,459.

Léiríonn na figiúirí seo timpeallacht éileamh níos cobhsaí, ina leanann an Bord ag measúnú próifíl athraitheach na ngortuithe, agus ag an am céanna ag tacú le torthaí cúitimh tráthúla.

“Tá laghdú tagtha ar luach iomlán na ndámhachtainí faoi €107 milliún ó níos mó ná €275 milliún in 2019 go €168 milliún in 2024. Is ionann é sin agus laghdú 39% thar sé bliana, rud a léiríonn tionchar suntasach agus marthanach na dTreoirleánte maidir le timpeallacht chúitimh níos intuatha a sheachadadh.”

Tábla 1.4

Meánluachanna Dámhachtana in 2024 v 2023, 2020 bunaithe ar chatagóir éilimh

Catagóir Dámhachtana	Meán-Dámhachtain 2024	Meán-Dámhachtain 2023	%Athrú '24 v '23	Meán-Dámhachtain 2020	%Athrú '24 v '20
Dliteanas Mótair 	€17,820	€16,180	+10%	€22,357	-20%
Dliteanas Poiblí 	€21,377	€20,396	+5%	€26,065	-18%
Dliteanas Fostóra 	€25,544	€27,610	-7%	€30,558	-16%
Cúiteamh an Gharda Síochána 	€22,852	n/b	n/b	n/b	n/b
Foriomlán	€19,482	€18,537	+5%	€24,026	-19%

Tábla 1.5

Luachanna Dámhachtana Airmheánacha in 2024 v 2023, 2020 bunaithe ar chatagóir éilimh

Catagóir Dámhachtana	Meán Dámhachtain 2024	Meán Dámhachtain 2023	%Athrú '24 v '23	Meán Dámhachtain 2020	%Athrú '24 v '20
Dliteanas Mótair 	€12,541	€10,692	+17%	€17,975	-30%
Dliteanas Poiblí 	€13,660	€12,414	+10%	€20,645	-34%
Dliteanas Fostóra 	€16,255	€16,531	-2%	€23,447	-31%
Cúiteamh an Gharda Síochána 	€15,193	n/b	n/b	n/b	n/b
Foriomlán	€13,100	€11,650	+12%	€18,459	-29%

Fachtóirí a raibh Tionchar acu ar Luachanna Dámhachtana in 2024

Bhí tionchar ag meascán fachtóirí ar luachanna na ndámhachtainí in 2024, lena n-áirítear déine na ngortuithe a ndearnadh measúnú orthu agus próifíl fhoriomlán na gcineálacha díobhála a cuireadh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha le haghaidh measúnaithe. Cuidíonn na fachtóirí seo linn tuiscint níos fearr a fháil ar athruithe bliain ar bhliain ar mheánluachanna agus ar luachanna airmheánacha dámhachtana.

Déine na nDíobhálacha a Measúnaíodh in 2024

Le tabhairt isteach na dTreoirínte um Dhíobhálacha Pearsanta in 2021 tugadh cur chuige níos struchtúrtha

agus níos trédhearcaí chun déine na ngortuithe a rangú, ag soláthar comhsheasmhachta níos fearr sa chaoi a ndéantar cúiteamh a mheasúnú.

Tá na haicmithe déine seo mion, measartha, agus dian/tromchúiseach do na cineálacha díobhála is coitianta bunaithe ar raon fachtóirí, lena n-áirítear nádúr an ghortaithe, méid na cóireála a theastaíonn, agus an prognóis ionchais.

Cuimsíonn mionghortuithe gortuithe fíocháin bhoga nó sprains de ghnáth nuair a mheastar go dtiocfaidh téarnamh suntasach laistigh de thréimhse shainithe go minic laistigh de chúig bliana. Féadfaidh na gortuithe seo a bheith ina gcúis le míchompord ach go ginearálta, ní bhíonn lagú fadtéarmach mar thoradh orthu.

Is minic go mbíonn bristeacha nó damáiste fíocháin bhoga níos casta i gceist le gortuithe measartha a chruthaíonn pian fada, a dteastaíonn cóireáil níos déine uathu, agus a bhféadfadh teorainneacha marthanacha a bheith mar thoradh orthu. Is éard is gortuithe déine nó tromchúiseacha ann ná iad siúd is cúis le pian suntasach agus leanúnach, lagú feidhme nó míchumas. D'fhéadfadh tionchar buan a bheith ag na gortuithe seo ar chumas duine gníomhaíochtaí laethúla a dhéanamh go neamhspleách.

Ó cuireadh tús leis an Acht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta 2022, bhí an cumas ag an mBord cásanna a choinneáil nach bhfuil prognóis cobhsaí bainte amach go fóill. Roimhe seo, is gnách go mbeadh cásanna den sórt sin tar éis éirí as an bpróiseas agus dul ar aghaidh trí dhlíthíocht. Thacaigh an t-athrú reachtach seo le cumas an Bhoird measúnú a dhéanamh ar speictream níos leithne gortuithe agus, dá bhrí sin, cásanna díobhála níos déine.

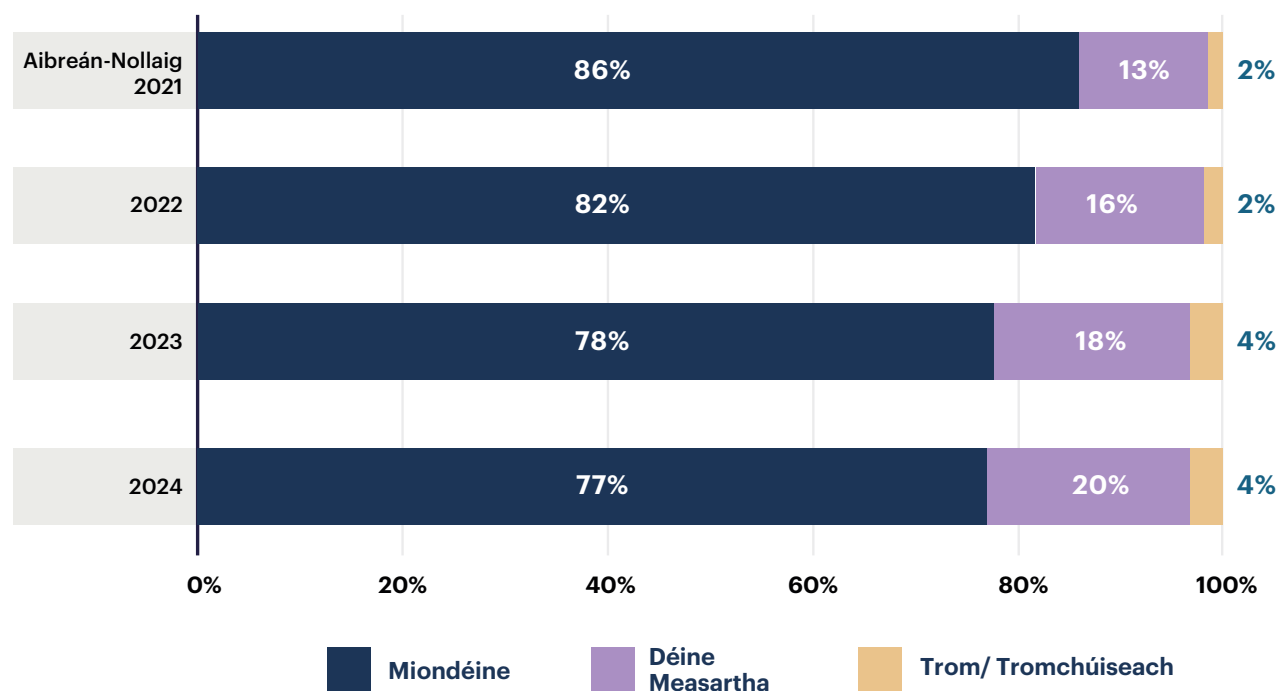
In 2024, rangáíodh 77% de na cineálacha díobhála is coitianta a ndearnadh measúnú orthu ná rúitín, droim, glúine, muineál, damáiste síciatrach, gualainn agus caol na láimhe mar mhion-dhéine, laghdú ó 78% de na dámhachtainí in 2023, 82% in 2022, agus 86% le linn na tréimhse Aibreán–Nollaig 2021. Léiríonn an laghdú céimseach seo athrú ar phróifíl na ngortuithe atá á measúnú ag an mBord.

Ag an am céanna, mhéadaigh céatadán na ngortuithe measartha déine go 20% de na dámhachtainí in 2024, méadú ó 18% in 2023 agus 16% in 2022. D'fhan gortuithe a aicmítear mar ghortuithe déine nó tromchúiseacha seasta ag 4% in 2024 v 2023 ach tá siad dhá oiread an ráta a taifeadadh in Aibreán–Nollaig 2021 agus 2022 araon.

Is fachtóir tábhachtach iad na hathruithe seo ar phróifíl dhéine na ngortuithe atá á measúnú a mbíonn tionchar acu ar luachanna dámhachtana. Faoi na Treoirlínte, baineann gortuithe ar dhéine níos airde le leibhéal níos airde cúitimh, rud a léiríonn an tionchar níos mó ar cháilíocht beatha na nÉilitheoirí.

Fíor 1.5

Próifíl Déine de na Cineálacha Díobhála is Coitianta

“Mhéadaigh céatadán na ngortuithe measartha déine go **20%** de na dámhachtainí in 2024, méadú ó **18%** in 2023 agus **16%** in 2022.”

Próifil na nDíobhálacha a ndearnadh Measúnú orthu in 2024

D’fhan próifíl na gcineálacha díobhála a ndearna an Bord um Réiteach Díobhálacha measúnú orthu comhsheasmhach a bheag nó a mhór in 2024, rud a léiríonn cobhsú sna príomhthreochtaí a breathnaíodh le blianta beaga anuas.

Ba iad gortuithe muiníl agus droma an cineál díobhála is coitianta a measadh i gcónaí, arbh ionann iad agus 23% agus 22% de na dámhachtainí in 2024, faoi seach. Léiríonn na figiúirí seo laghdú de réir a chéile ar fhiigiúirí na bliana roimhe sin. B’ionann gortuithe comhcheangailte, muineál agus droma agus 45% de na dámhachtainí go léir in 2024, síos ó 49% in 2023 agus 53% idir Aibreán-Nollaig 2021.

Measadh gortuithe damáiste síciatracha mar an díobháil is suntasaí i 13% de na dámhachtainí in 2024, méadú beag ó 12% in 2023. Tagann sé seo i ndiaidh ardú níos suntasaí sna blianta roimhe seo, ó 8% in 2022 agus 5% in 2021. Bhí an t-athrú bliain ar bhliain

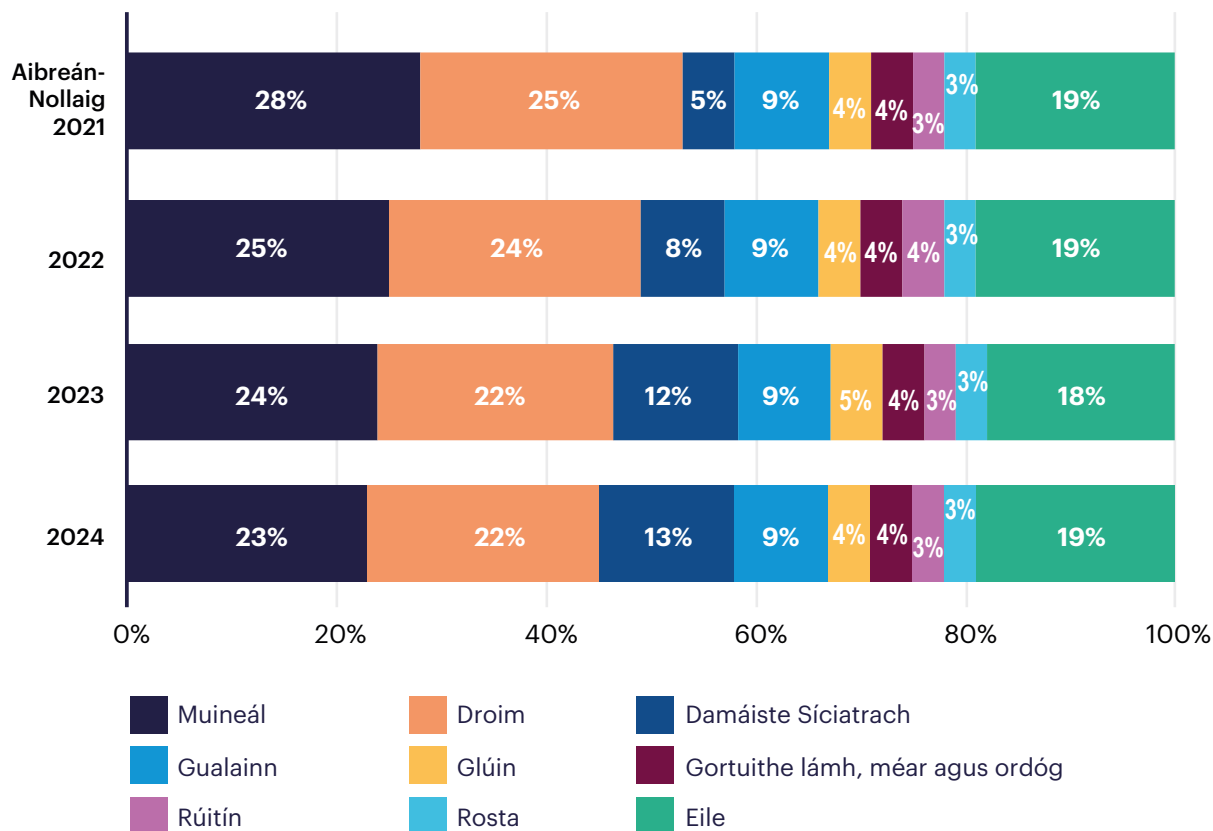
in 2024 níos measartha, rud a thugann le tuiscint go raibh cobhsú sa treocht seo.

Chuir gortuithe eile a measúnaíodh go coitianta béim ar chobhsaíocht freisin. B’ionann gortuithe gualainne agus 9% de na dámhachtainí, gan athrú ó 2021 i leith. B’ionann gortuithe glúine agus 4%, beagán síos ó 5% in 2023. B’ionann gortuithe láimhe, méire agus ordóige, gortuithe rúitín, agus gortuithe caol na láimhe agus 3–4%, le héagsúlacht íosta le ceithre bliana anuas.

Tugann na figiúirí seo le tuiscint, tar éis tréimhse athraithe ar na cineálacha gortuithe a thagann chun cinn le haghaidh measúnaithe, go bhféadfadh próifíl iomlán na díobhála a bheith ag dul isteach i gcéim níos comhsheasmhaí anois. Soláthraíonn an cobhsú seo comhthéacs níos soiléire chun treochtaí i luachanna dámhachtana a léirmhíniú.

Fíor 1.6

Na cineálacha díobhála is suntasaí do dhámhachtainí arna ndéanamh faoi na Treoirlínte in 2024, 2023, 2022 agus Aibreán-Nollaig 2021. Nóta: Ní áirítear gortuithe marfacha sa ghráf seo.

Tábla 1.6

Réimse Luachanna Dámhachtana Iomlána in 2024, i gcomparáid le figiúirí 2023 agus 2020.

Banda luach dámhachtana	<€5k	€5k-10k	€10k-15k	€15k-20k	€20k-25k	€25k-50k	≥€50k+
% de Dhámhachtainí 2024	15%	22%	22%	14%	9%	13%	7%
% de Dhámhachtainí 2023	20%	22%	20%	12%	7%	11%	8%
% de Dhámhachtainí 2022	23%	24%	20%	12%	6%	10%	5%
% de Dhámhachtainí Aibreán-Nollaig 2021	20%	29%	23%	11%	5%	8%	4%
Banda luach dámhachtana	<€10k		€10k-15k	€15k-20k	€20k+		
% de Dhámhachtainí 2020	12%		18%	26%	44%		

Raon Luachanna na ndámhachtainí in 2024

In 2024, luacháladh beagnach sé cinn as gach deich ndámhachtain (59%) a rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha faoi €15,000, rud a léiríonn athrú leanúnach ar dháileadh foriomlán na luachanna dámhachtana ó tugadh isteach na Treoirlínte um Dhíobhálacha Pearsanta. I gcomparáid leis sin, níor thit ach 30% de na dámhachtainí isteach sa raon seo in 2020.

D'fhan céatadán na ndámhachtainí ardluacha iad siúd ar luach €50,000 nó níos mó seasta ag 7% in 2024. Tá sé seo comhsheasmhach le blianta beaga anuas agus is ionann é agus méadú ó 4% in 2021, an bhliain ar tugadh isteach na Treoirlínte.

Laistigh de na bandaí luacha dámhachtana níos ísle, laghdaigh sciar na ndámhachtainí faoi €5,000 go 15% in 2024, síos ó 20% in 2023. Mar a leagadh amach níos luaithe sa tuarascáil seo, tá an laghdú seo ar aon dul le laghdú de réir a chéile ar líon na ngortuithe beaga déine atá á measúnú.

Leagann na figiúirí seo béim ar nádúr athraitheach na n-éileamh atá á réiteach trí mhúnla an Bhoird agus cuireann siad comhthéacs breise ar fáil chun treochtaí i meánluachanna agus luachanna airmheánacha dámhachtana a thuiscint.

Dámhachtainí ar an Luach is Airde agus is Ísle a rinneadh in 2024

Bainistíonn agus réitíonn an Bord éilimh ó mhionghortuithe do na gortuithe is tromchúisí agus is mó a athraíonn an saol, agus cúiteamh a bhaineann le básanna. Ba é €592,000 an dámhachtain luach is airde a rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha in 2024. Bhain an dámhachtain seo le héileamh gortaithe san ionad oibre inar bhain gortuithe tromchúiseacha don oibrí. Bhain cuid mhór den dámhachtain leis an gcaillteanas tuillimh amach anseo a bheidh ag an Éilitheoir mar thoradh ar an timpiste.

Bhí luach €174,000 ar an dámhachtain Dliteanais Phoiblí is airde agus bhain sé le timpiste inar bhain gortú tromchúiseach don Éilitheoir. Bhí luach €378,000 ar an dámhachtain Dliteanais Mótair is airde in 2024 agus bhain sé le timpiste tráchta bóthair tromchúiseach a chuir isteach ar úsáideoir bóthair leochaileach.

Fíor 1.7

Uasluachanna Dámhachtana in 2024 agus 2023

2024
Dámhachtain Uasta
€592,000

2023
Dámhachtain Uasta
€691,000

Treochtaí i nDamáistí Ginearálta agus Speisialta

Tá dhá chomhpháirt ar leith i ndámhachtainí díobhála pearsanta: Damáistí Ginearálta, a chúitíonn pian agus fulaingt, agus Damáistí Speisialta, a chumhdaíonn caillteanais airgeadais amhail caillteanas tuillimh, costais leighis, agus costais dhearbhaithe eile a tabhaíodh mar thoradh ar thimpiste. Baineann na Treoirlínte um Dhíobhála Pearsanta, a tugadh isteach in 2021, le cinneadh Damáistí Ginearálta amháin.

In 2024, tá tionchar na dTreoirlínte fós le feiceáil i leibhéal foriomlán na nDamáistí Ginearálta a dhámhachtain. Ba é an meándámhachtain Damáistí Ginearálta ná €16,371, arb ionann é agus laghdú 25% i gcomparáid leis an meán réamh-Treoirlínte de €21,850 in 2020. Bhí an laghdú seo níos suntasaí in éilimh Dhliteanas Mótair agus Dliteanais Fostóra, áit ar thit meán-Damáistí Ginearálta 27%, agus ina dhiaidh sin tháinig laghdú 21% ar dhámhachtainí Dliteanais Phoiblí.

I gcomparáid le 2023, tháinig méadú 6% ar an meándámhachtain iomlán na nDamáistí Ginearálta, le méadú 10% ar dhámhachtainí Dliteanais Mhótair agus Dliteanas Poiblí 5%. Tháinig laghdú 4%, áfach, ar dhámhachtainí Dliteanais Fostóra. Ba é meándámhachtain na nDamáistí Ginearálta faoi

Scéim Cúitimh an Gharda Síochána, a measúnaíodh don chéad uair in 2024, ná €20,095.

Léiríonn an dámhachtain airmheánach Damáistí Ginearálta a dhéanann ionadaíocht ar an ngnáthdhámhachtain a fhaigheann Éilitheoirí tionchar leanúnach na dTreoirlínte freisin. In 2024, ba é €12,000 an dámhachtain airmheánach iomlán, laghdú 29% ó airmheán 2020 de €17,000. Breathnaíodh na laghduithe is mó ar éilimh Dhliteanas Poiblí (-35%) agus Dliteanas Mótair (-33%), agus tháinig laghdú 30% ar dhámhachtainí Dliteanais Fostóra ina dhiaidh sin.

Mar sin féin, cosúil leis an treocht i meándámhachtainí, tháinig méadú ar luach dámhachtana airmheánach na nDamáistí Ginearálta in 2024. Tháinig méadú 20% ar an airmheán foriomlán, ag ardú ó €10,000 in 2023. Ba é ba chúis leis an bhfás seo ná méadú 16% ar dhámhachtainí Dliteanais Mhótair agus méadú 8% ar dhámhachtainí Dliteanais Phoiblí. Níor tháinig aon athrú ar an luach airmheánach do Dhliteanas Fostóra, agus thaifead Scéim Cúitimh an Gharda Síochána dámhachtain airmheánach €15,000 ina chéad bhliain measúnaithe.

Tábla 1.7

Meándámhachtainí agus Dámhachtainí Airmheánacha Damáiste Ghinearálta 2024 v 2020

	 Dliteanas Mótair	 Dliteanas Fostóra	 Dliteanas Poiblí	 Cúiteamh an Gharda Síochána	Foriomlán
Meán-Damáistí Ginearálta 2024	€14,869	€19,539	€19,814	€20,095	€16,371
Meán-Damáistí Ginearálta 2020	€20,249	€24,625	€27,051	N/B	€21,850
% d'athrú i luach	-27%	-21%	-27%	N/B	25%
Damáistí Ginearálta Airmheánacha 2024	€11,000	€13,000	€14,000	€15,000	€12,000
Damáistí Ginearálta Airmheánacha 2020	€16,500	€20,000	€20,000	N/B	€17,000
% d'athrú i luach	33%	-35%	-30%	N/B	-29%

Tábla 1.8

Meándámhachtainí agus Dámhachtain Airmheánach Damáiste Ginearálta in 2024 v 2023

	 Dlíteanas Mótair	 Dlíteanas Fostóra	 Dlíteanas Poiblí	 Cúiteamh an Gharda Síochána	Foriomlán
Meán-Damáistí Ginearálta 2024	€14,869	€19,539	€19,814	€20,095	€16,371
Meán-Damáistí Ginearálta 2023	€13,516	€18,679	€20,562	N/B	€15,426
% d'athrú i luach	+10%	+5%	-4%	N/B	+6%
Damáistí Ginearálta Airmheánacha 2024	€11,000	€13,000	€14,000	€15,000	€12,000
Damáistí Ginearálta Airmheánacha 2023	€9,500	€12,000	€14,000	N/B	€10,000
% d'athrú i luach	+16%	+8%	N/C	N/B	+20%

In 2024, d'fhan meánluachanna agus luachanna airmheánach na ndámhachtainí Damáistí Speisialta i bhfad níos airde ná 2020, á dtiomáint ag tréimhse ardbhoiscithe le blianta beaga anuas. Ba é €3,111 meándámhachtain iomlán na nDamáistí Speisialta, méadú 54% ó 2020, agus mhéadaigh an t-airmheán 26% go €865. Chonacthas na harduithe is suntasaí in éilimh ar Dhliteanas Fostóra, áit ar tháinig méadú 63% ar na meándámhachtainí agus ar dhámhachtainí airmheánacha 62%, rud a léiríonn tionchar leanúnach na gcaillteanas pá sna cásanna seo. Thaifead éilimh ar Dhliteanas Mótair agus Poiblí méaduithe suntasacha ar mheánluachanna agus ar luachanna airmheánach dámhachtana Damáistí Speisialta i gcomparáid le 2020.

I gcomparáid le 2023, d'fhan meándámhachtain iomlán na nDamáistí Speisialta cobhsaí, agus tháinig méadú 15% ar an airmheán. Tháinig fás measartha bliain ar bhliain ar éilimh ar Dhliteanas Mótair agus Poiblí, ach tháinig laghdú 19% ar mheánluach na n-éileamh ar Dhliteanas Fostóra in ainneoin ardú 13% ar an airmheán. Thaifead Scéim Cúitimh an Gharda Síochána, a measúnaíodh don chéad uair in 2024, meándámhachtain de €2,757 agus airmheán de €1,050. Tugann na torthaí seo le tuiscint, cé go bhfuil brúnna boiscithe cobhsaithe, go leanann an cúiteamh tipiciúil a bhronntar ag ardú ar fud fhormhór na gcatagóirí.

Tábla 1.9

Meándámhachtain agus Dámhachtain Airmheánach do Dhamáiste Speisialta 2024 v 2020

	 Dlíteanas Mótair	 Dlíteanas Fostóra	 Dlíteanas Poiblí	 Cúiteamh an Gharda Síochána	Foriomlán
Meán-Damáistí Speisialta 2024	€2,951	€1,838	5,730	€2,757	3,111
Meán-Damáistí Speisialta 2020	€1,909	€1,375	€3,524	N/B	€2,027
% d'athrú i luach	+55%	+34%	+63%	N/B	+54%
Damáistí Speisialta Airmheánacha 2024	€955	€400	€1,278	€1,050	€865
Damáistí Speisialta Airmheánacha 2020	€765	€330	€788	N/B	€685
%d'athrú i luach	+25%	+21%	+62%	N/B	+26%

Tábla 1.10

Meándhámhachtain agus Dámhachtain Airmheánach do Dhamáiste Speisialta 2024 v 2023

	 Dlíteanas Mótair	 Dlíteanas Fostóra	 Dlíteanas Poiblí	 Cúiteamh an Gharda Síochána	Foriomlán
Meán-Damáistí Speisialta 2024	€2,951	€1,838	5,730	€2,757	€3,111
Meán-Damáistí Speisialta 2023	€2,663	€1,717	€7,048	N/B	€3,111
% d'athrú i luach	+11%	+7%	-19%	N/B	N/C
Damáistí Speisialta Airmheánacha 2024	€955	€400	€1,278	€1,050	€865
Damáistí Speisialta Airmheánacha 2023	€810	€390	€1,136	N/B	€750
%d'athrú i luach	+18%	+3%	+13%	N/B	+15%

Rátaí Glactha

Tábla 1.11

Rátaí glactha foriomlána 2016-2024

Bliain	 Dlíteanas Mótair	 Dlíteanas Fostóra	 Dlíteanas Poiblí	Ráta Comhcheangailte
2016	54%	56%	59%	55%
2017	52%	56%	56%	53%
2018	51%	54%	54%	52%
2019	51%	58%	56%	52%
2020	49%	57%	53%	51%
2021	43%	46%	49%	44%
2022	40%	46%	49%	44%
2023	45%	53%	57%	48%
2024	47%	56%	58%	50%

Déanann an ráta glactha cur síos ar chomhréir na measúnuithe go léir a dhéanann an Bord um Réiteach Díobhálacha a nglacann an tÉilitheoir (an duine a chuireann an t-éileamh isteach) agus an Freagróir (duine(idaoine) nó eagraíocht(aí) a bhfuil an t-éileamh á dhéanamh ina choinne). Nuair a dhéanann an Bord um Réiteach Díobhálacha éileamh a mheas, eisimid sonraí na dhámhachtana don Éilitheoir agus don Fhreagróir(i) araon. Tá 28 lá ag an Éilitheoir chun glacadh leis an dhámhachtain nó diúltú di, agus tá 21 lá ag an bhFreagróir/na Freagróirí. Má ghlacann an dá pháirtí leis an dhámhachtain, eisítear 'Ordú le hÍoc', a thugann treoir don Fhreagróir luach an chúitimh a bronnadh ar an Éilitheoir a íoc. Tá stádas cosúil le hordú cúirte ag 'Ordú le hÍoc', Má dhiúltaíonn ceachtar páirtí don dhámhachtain, eisimid údarú a chuireann ar chumas an Éilitheora dul sa tóir ar an éileamh trí dhlíthíocht más mian leo é sin a dhéanamh.

Tar éis na Treoirlínte um Dhíobhálacha Pearsanta a thabhairt isteach i mí Aibreáin 2021, tháinig laghdú ar rátaí glactha ar dtús. Mar sin féin, sna blianta ó shin, tá téarnamh de réir a chéile agus marthanach ann. In 2024, mhéadaigh an ráta glactha foriomlán go 50%, suas ó 48% in 2023, agus an leibhéal is airde a taifeadh ó tháinig na Treoirlínte i bhfeidhm.

Breathnaíodh feabhsuithe ar rátaí glactha thar gach catagóir éileamh:

- **Mhéadaigh Dlíteanas Mótair** glactha ó 45% in 2023 go 47% in 2024.
- **Mhéadaigh Dlíteanas Fostóra** ó 53% in 2023 go 56% in 2024.
- **Mhéadaigh Dlíteanas Poiblí** ó 57% in 2023 go 58% in 2024.

Tugann na méaduithe bliain ar bhliain seo le fios go bhfuil toilteanas méadaitheach i measc Éilitheoirí agus Freagróirí araon éilimh a réiteach trí mhúnla an Bhoird. Cé go bhfanann rátaí glactha beagán faoi bhun leibhéil na dTreoirlínte, tá na treochtaí aníos thar 2023 agus 2024 dearfach agus léiríonn siad timpeallacht díobhála pearsanta níos cobhsaí.

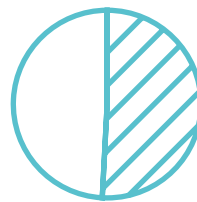

11.2 Mí

Meán-amlíne chun éileamh a mheasúnú in 2024

Amlíne chun Measúnú a dhéanamh

In 2024, ba é 11.2 mí an meán-am ó thoilíú an fhreagróra go dtí go gcríochnódh an Bord um Réiteach Díobhálacha measúnú, feabhas beag ó 11.3 mí in 2023. Go suntasach, bhí méadú suntasach ar chomhréir na n-éileamh a measadh laistigh de naoi mí, ag ardú ó 46% in 2023 go 51% in 2024. Léiríonn an feabhas seo de +5% iarrachtaí leanúnacha an Bhoird chun rúin thráthúla a sheachadadh d'Éilitheoirí. Tá an Bord fós dírithe ar amanna próiseála a laghdú tuilleadh agus tá bearta á gcur i bhfeidhm go gníomhach aige ar fud na heagraíochta chun tacú le seachadadh seirbhíse níos éifeachtaí agus níos freagrúla.

51%

de na dámhachtainí a rinneadh measunaithe laistigh de 9 mí

Éilimh a Bhaineann le Timpistí Marfacha

Déanann an Bord um Réiteach Díobhálacha a chomhbhrón ó chroí a ghabháil leo siúd go léir a chaill a ngaolta de bharr timpistí. Cé gur ionann éilimh mharfacha agus cuid bheag de na cásanna a mheasaimid, aithnímid go hiomlán an tionchar domhain agus buan a bhíonn ag na tragóidí seo ar na teaghlaigh agus ar na pobail atá buailte.

Is cúis imní leanúnach dúinn líon na n-iarratas marfach ar éilimh a cuireadh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha in 2024 a thuairisciú. Cé gur fhan líon iomlán na n-éileamh marfach sách seasmhach i gcomparáid le 2023, leagann na figiúirí béim ar an ngá leanúnach atá le bearta coisctheacha ar fud na n-earnálacha go léir.

Leagtar amach sa chuid seo líon na n-éileamh a bhaineann le tionóiscí marfacha a cuireadh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha idir an 1 Eanáir agus an 31 Nollaig 2024. San iomlán, cuireadh 112 iarratas ar éileamh marfach isteach in 2024, arb ionann é agus laghdú imeallach ar na 113 iarratas a fuarthas in 2023, ach fós 12% níos airde ná an méid a cuireadh isteach in 2022.

Mar a léirítear i dTábla 1.12, tá líon na n-iarratas ar éileamh marfach in 2024 ardaithé fós i gcomparáid le blianta roimhe sin, le treochtaí suntasacha thar chatagóirí éagsúla dliteanas:

- Timpistí Marfacha um Thrácht ar Bhóithre (Dlíteanas Mótair):** In 2024, bhain 60 iarratas ar éileamh marfach le timpistí tráchta ar bhóithre. Léiríonn sé seo méadú 7% ó 2023 agus méadú 20% ó 2022, ag leanúint ar aghaidh le treocht aníos a breathnaíodh le trí bliana anuas.
- Timpistí Marfacha san Áit Oibre (Dlíteanas Fostóra):** Níor tháinig aon athrú ar líon na n-éileamh marfach a d'eascair as timpistí san áit oibre don tríú bliain as a chéile, agus cuireadh 15 iarratas isteach in 2024. D'fhéadfadh go léireodh an chomhsheasmhacht seo iarrachtaí leanúnacha maidir le sábháilteacht san ionad oibre, cé go leagann gach cás béim ar a thábhachtaí atá forairdeall leanúnach.
- Timpistí Marfacha i Suíomhanna Poiblí (Dlíteanas Poiblí):** B'ionann éilimh mharfacha a bhain le timpistí i suíomhanna poiblí agus 37 in 2024. Cé gur ionann é sin agus laghdú 12% ar na 42 éileamh a cuireadh isteach in 2023, tá an figiúr fós níos airde ná na 35 éileamh a taifeadadh in 2022, rud a thugann le fios go bhfuil gá leanúnach le feabhsuithe ar shábháilteacht an phobail.

Tábla 1.12

Iarratais ar Éilimh Mharfacha a cuireadh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha in 2024, de réir catagóire éilimh

Iarratais Marfacha	2024	2023	2022
Dlíteanas Mótair 	60	56	50
Dlíteanas Poiblí 	15	15	15
Dlíteanas Fostóra 	37	42	35
Iomlán	112	113	100

Timpistí Marfacha Tráchta ar Bhóithre

In 2024, fuair an Bord um Réiteach Díobhálacha 60 iarratas marfach ar éileamh a d’eascair as timpistí tráchta ar bhóithre. Is ionann é sin agus méadú leanúnach ó 56 iarratas in 2023 agus 50 iarratas in 2022, rud a léiríonn treocht atá ag dul i méid i líon na ndaoine a cailleadh ar bhóithre na hÉireann le blianta beaga anuas.

Leagann comhdhéanamh na n-éileamh seo béim ar athruithe tábhachtacha sna cineálacha úsáideoirí bóithre a bhfuil tionchar orthu. Leagann comhdhéanamh na n-éileamh seo béim ar athruithe tábhachtacha sna cineálacha úsáideoirí bóithre a bhfuil tionchar orthu. Mhéadaigh éilimh a bhain le paisinéirí go 15, méadú ó 12 sa bhliain roimhe sin. Tháinig méadú suntasach ar líon na mbásanna coisithe, agus cuireadh 25 éileamh isteach in 2024 i gcomparáid le 14 in 2023 agus 12 in 2022.

Tháinig laghdú beag ar bhásanna gluaisrothaithe, agus cuireadh 6 éileamh isteach in 2024, laghdú ó 9 in 2023. Tháinig laghdú freisin ar bhásanna rothaithe, agus cuireadh 2 éileamh isteach i mbliana i gcomparáid le 4 cinn i ngach ceann den dá bhliain roimhe sin.

Bhain níos mó ná leath de na héilimh mharfacha ar thimpistí tráchta bóthair in 2024, 55 faoin gcéad le húsáideoirí leochaileacha bóithre, eadhon coisithe, gluaisrothaithe agus rothaithe. Léiríonn sé seo i gcónaí an riosca díréireach atá roimh na grúpaí seo ar ár mbóithre.

Léiríonn anailís dhéimeagrafach ar éilimh 2024 go raibh 32 faoin gcéad díobh siúd a ndearnadh difear dóibh os cionn 65 bliain d’aois, rud a léiríonn leochaileacht bhreise úsáideoirí bóithre níos sine i dtimpistí tráchta bóthair. Ina theannta sin, cuireann 20 faoin gcéad de na héilimh isteach ar dhaoine faoi bhun 24 bliana d’aois. In 2024, chuir 64% de na héilimh mharfacha ar thimpistí bóthair isteach ar fhir.

Tábla 1.13

Iarratais ar éileamh marfach a eascraíonn as timpistí tráchta bóthair idir 2022 agus 2024

Líon na n-iarratas marfach	2024	2023	2022
Tiománaithe	10	17	10
Paisinéirí	15	12	16
Coisithe	25	14	12
Gluaisrothaithe	6	9	8
Rothaithe	2	4	4
Eile	2	0	0
Iomlán	60	56	50

Timpistí Marfacha san Áit Oibre

In 2024, cuireadh 15 éileamh a bhain le timpistí marfacha san áit oibre faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Tugann na táblaí seo a leanas forbhreathnú ar na cúiseanna agus na suíomhanna is coitianta inar tharla gortuithe marfacha san ionad oibre.

Tábla 1.14

Iarratais ar Éileamh Marfach a eascraíonn as timpistí san ionad oibre in 2024, bunaithe ar chúis díobhála

Cúis Díobhálacha	Líon na dTimpistí Marfacha san Áit Oibre
Buailtear le réad caite, teilgte nó tite	3
Gortú brúite	3
Teagmháil le hinnealra talmhaíochta	3
Eile	6
Iomlán	15

Tábla 1.15

Iarratais ar éileamh marfach a d’eascair as timpistí san áit oibre in 2024 bunaithe ar an suíomh inar tharla na gortuithe

An suíomh ina tharla na gortuithe	Líon na dTimpistí Marfacha san Áit Oibre
Limistéar Tionscail agus Tógála	4
Monarcha agus Gléasraí	3
Feirm	2
Eile	6
Iomlán	15

Timpistí Marfacha ar Dhliteanas Poiblí

In 2024, cuireadh 37 iarratas ar éileamh san iomlán a bhain le timpistí marfacha a tharla i socrú poiblí faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, arb ionann é agus 12% ar líon na n-éileamh in 2023. Tugann na táblaí seo a leanas forbhreathnú ar na cúiseanna agus na láithreacha is coitianta inar tharla gortuithe marfacha don phobal.

Tábla 1.16

Iarratais ar Éileamh Marfach a eascraíonn as timpistí i suíomhanna poiblí in 2024, bunaithe ar chúis díobhála

Cúis Díobhálacha	Timpistí Marfacha i Suíomhanna Poiblí
Titim ar an leibhéal céanna	7
Titim anuas ó airde	2
Eile	28
Iomlán	37

Tábla 1.17

Iarratais ar éileamh marfach a d'eascair as timpistí i suíomhanna poiblí in 2024 bunaithe ar shuíomh inar tharla na gortuithe

An suíomh ina tharla na gortuithe	Líon na dTimpistí Marfacha i Suíomhanna Poiblí
Limistéar Seirbhíse Sláinte	10
Caiféanna, Óstáin agus Bialanna	4
Baile	3
Eile	20
Iomlán	37

“Bhain níos mó ná leath de na héilimh mharfacha ar thimpistí tráchta bóthair in 2024, 55 faoin gcéad, le húsáideoirí leochaileacha bóithre, eadhon coisithe, gluaisrothaithe agus rothaithe.”

4

Seirbhís Idirghabhála

Ar cheann de na torthaí ba shuntasáí don Bhord um Réiteach Díobhálacha in 2024 bhí rolladh amach ár seirbhís idirghabhála nua, ag tairiscint bealach neamh-sáraíochta agus tapa eile dóibh siúd a dteastaíonn ár seirbhísí uathu chun éilimh díobhála pearsanta a réiteach gan gá le dul isteach i ndlíthíocht chostasach. Tugadh an tseirbhís isteach ar bhonn céimnithe, ag tosú le héilimh timpiste san áit oibre i mí na Nollag 2023. Leathnaíomar an tseirbhís chuig éilimh ar thimpistí i spásanna poiblí i mBealtaine 2024 agus chuaigh an tseirbhís beo le haghaidh éileamh ar thimpistí mótaí i mí na Nollag 2024.

Bhí tús an-dearfach ag an tseirbhís. Toisc gur próiseas deonach í an idirghabháil, caithfidh páirtithe in éileamh idirghabhála a roghnú. Tá tús láidir curtha againn le thart ar 35% díobh siúd a rinne éilimh ag roghnú idirghabháil.

Bhí ár gcéad idirghabháil rathúil againn i mí na Bealtaine, a bhain le timpiste san áit oibre. Mar gheall ar an rath a bhí ar an idirghabháil, réitíodh an t-éileamh laistigh de 8 seachtaine ó d'aontaigh árachóir an fhostóra idirghabháil a dhéanamh. Fuair an t-éilitheoir a gcúiteamh faoi dheireadh mhí na Bealtaine.

Déantar idirghabháil den chuid is mó ar an guthán, ag baint úsáide as línte comhdhála. Ligeann sé seo do na páirtithe tacaíocht a bheith acu le linn na hidirghabhála. In 2024, bhí aturnae ag formhór na n-éilitheoirí leo ag idirghabháil. Roghnaigh cuid acu freisin ball teaghlaigh a bheith acu le haghaidh tacaíochta.

Cé go bhfuil sé fós go mór i gcéimeanna tosaigh an chur chun feidhme, tá an poitéinseal le haghaidh idirghabhála soiléir cheana féin, le ráta ratha thart ar 50% go dtí seo agus meán-am réitigh de 3 mhí amháin.

In 2024 d'éirigh go maith le hidirghabháil don dá chonspóid, éilimh ina bhfuil dliteanas fós i gceist agus éilimh gan chonspóid. D'éirigh chomh maith le hidirghabháil in éilimh a bhain le mionaoisigh, agus in éilimh shíceolaíochta go hiomlán. I gcásanna áirithe nuair nach raibh aon chomhaontú ar an lá, cungaíodh na saincheisteanna idir na páirtithe agus chuir siad in iúl dúinn ina dhiaidh sin go raibh an t-éileamh réitithe, agus soláthraíodh siad seo go léir bonn láidir ónar féidir an tseirbhís nua seo a thógáil.

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha buíoch dár bpainéal idirghabhálaithe neamhchlaonta as a gcuid oibre in 2024.

Conas a Oibríonn Sé?

Is próiseas deonach agus rúnda í an idirghabháil. San idirghabháil, is féidir leo siúd atá páirteach ann labhairt faoi shaincheisteanna atá tábhachtach dóibh agus iad a fhiosrú. Is seirbhís dheonach rúnda í. D'fhéadfadh luach an éilimh, méid na díobhála, dliteanas, faillí, nó ceanglais chóireála amach anseo a bheith i measc na saincheisteanna tábhachtacha seo. Nuair a roghnaíonn páirtithe idirghabháil, oibreoidh duine d'idirghabhálaithe a bhfuil taithí acu agus atá neamhchlaonta an Bhoird um Réiteach Díobhálacha leis an éilitheoir agus leis na páirtithe freagróra san éileamh d'fhonn toradh comhaontaithe a éascú.

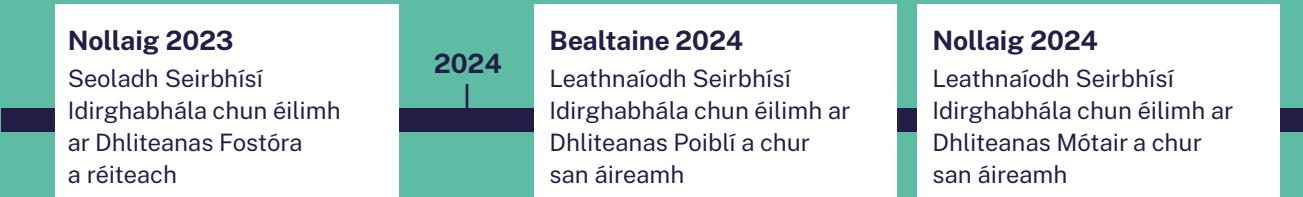
Go hiondúil, déanfar idirghabháil ar an nguthán agus ní gá do na páirtithe labhairt go díreach lena chéile, agus socróidh an fhoireann idirghabhála coinne roimh ré ag an mBord Réitigh Díobhálacha. Ní gá duit labhairt go díreach leis an bpáirtí eile. Ina ionad sin, éistfidh an t-idirghabhálaí, trí shraith glaonna ar leithligh, leis an dá pháirtí chun tuiscint iomlán a fháil ar an tsaincheist/na saincheisteanna.

I gcás ina dtiocfar ar chomhaontú, dréachtóidh an t-idirghabhálaí comhaontú agus seolfaidh sé chuig na páirtithe é lena shíniú. Tá tréimhse shuaimhnithe deich lá ann ansin, agus ina dhiaidh sin bíonn an comhaontú ina cheangal dlí. Ina dhiaidh sin, eisiúnn an Bord um Réiteach Díobhálacha 'Ordú le hÍoc', a éilíonn orthu siúd atá freagrach as an éileamh an íocaíocht chúitimh a eisiúint chuig an bpáirtí gortaithe.

Nuair a éiríonn leis, is gnách go mbíonn an réiteach i níos lú ná trí mhí.

Leanamar ar aghaidh ag feidhmiú céimneach na seirbhíse idirghabhála thar gach catagóir éilimh in 2024. Idirghabháil a sheoladh mar rogha le haghaidh éileamh ar Dhliteanas Poiblí agus Mótair i rith na bliana.

Seirbhísí Idirghabhála a chur i bhfeidhm

Chéad bhliain rathúil

Cás-Staidéir – Idirghabháil Rathúil

Dliteanas Fostóra

1. Gortaíodh oibrí cúram sláinte nuair a d'ionsaigh othar a bhí faoina gcúram iad. Bhí an t-othar éirithe ionsaitheach agus maslach, agus ionsaíodh go fisiciúil an t-oibrí cúram sláinte, rud a d'fhág go raibh tionchar fisiceach agus meabhrach ar shláinte. Cuireadh éileamh ar chúiteamh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha in 2024, agus roghnaigh an t-éilitheoir ár seirbhís idirghabhála nua. Chomhaontaigh an fostóir freisin le hidirghabháil agus thángthas ar chomhaontú rathúil.
2. Gortaíodh oibrí láimhe in eachtra i suíomh monarchan in 2023, rud a d'fhág go raibh díchumadh buan ann. Chuir an t-éilitheoir a n-éileamh isteach in 2024 agus roghnaigh siad idirghabháil. D'aontaigh an fostóir, trína n-árachóir, idirghabháil a dhéanamh freisin. Bhí an coinne idirghabhála sceidealta laistigh de cheithre seachtaine ó thoiliú an fhostóra. Thuairiscigh an t-idirghabhálaí go raibh baint an-dearfach ag an dá thaobh leis an bpróiseas, agus thángthas ar chomhaontú maidir le cúiteamh.

Dliteanas Poiblí

1. Thuisle duine agus thit siad ar dhromchla damáiste i suíomh miondíola. Bhain siad roinnt bristeacha agus ballbhrúnna. Thug siad éileamh i gcoinne na n-úinéirí, agus d'aontaigh an dá pháirtí idirghabháil a dhéanamh. Rinne aturnae ionadaíocht don éilitheoir, agus rinne a n-árachóir ionadaíocht ar na húinéirí. Thángthas ar chomhaontú maidir le cúiteamh ag an gcoinne idirghabhála, a reáchtáladh laistigh de chúig seachtaine tar éis don Bhord toiliú a fháil ó árachóirí an dílseánaigh chun idirghabháil a dhéanamh. Fuair an páirtí gortaithe a gcúiteamh laistigh de choicís eile.

Cuireadh ár seirbhís idirghabhála ar fáil d'éilimh faoi dhliteanas Mótair i mí na Nollag 2024 agus níl aon chás-staidéir le tagairt a dhéanamh don tréimhse sin.

Súil Níos Géire

Taifeadann an Bord um Réiteach Díobhálacha sonraí díobhála trí úsáid a bhaint as córas aicmithe ICD-10, creat atá aitheanta go hidirnáisiúnta arna fhorbairt ag an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte chun gortuithe a chatagóiriú. Tugann an chuid seo achoimre ar na gortuithe is forleithne a tuairiscíodh, mar aon leis na socruithe agus na cúinsí tionóisce is coitianta. Trí scrúdú a dhéanamh ar na patrúin seo thar thrácht ar bhóithre, san áit oibre, agus timpistí i suíomhanna poiblí, tá sé mar aidhm againn pictiúr níos soiléire a thabhairt ar nádúr agus ar chomhthéacs na ngortuithe a bhain d'Éilitheoirí.

Dhliteanas Mótair

In 2024, cuireadh 12,042 éileamh ar Dhliteanas Mótair faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, rud a léiríonn méadú 4% ar an méid a cuireadh isteach in 2023.

Tiománaithe gluaisteáin ba chúis le formhór na n-éileamh, cosúil leis na blianta roimhe seo, arb ionann é agus 52% de na hiarratais ar Dhliteanas Mótair ar fad. Lean paisinéirí gluaisteáin ag 27%, ag coinneáil a n-ionad mar an dara grúpa is mó a ndeachaigh i bhfeidhm orthu. B'ionann úsáideoirí leochaileacha bóithre, comhdhéanta de choisithe, rothaithe, agus úsáideoirí gluaisrothair, agus 12% de na héilimh in 2024. Ba iad coisithe na cinn ba mhó a raibh tionchar orthu i measc an ghrúpa seo, arbh ionann iad agus 6% de na héilimh go léir. B'ionann rothaithe agus úsáideoirí gluaisrothair agus 4% agus 2% de na héilimh faoi seach.

In 2024, d'fhan patrún na ngortuithe a tuairiscíodh in éilimh Dhliteanas Mótair comhsheasmhach go ginearálta leis na blianta roimhe sin, agus gortuithe fíocháin bhoga fós i gceannas. Ba é leonadh agus stangadh an dromlaigh cheirbheacsach an díobháil ba mhinice a tuairiscíodh arís, arbh ionann é agus 49% de na héilimh Dhliteanas Mótair ar fad. Níl aon athrú ar an bhfigiúr seo ó 2023, ag athdhearbhú an dromlach ceirbheacsach mar an áit is coitianta a mbíonn tionchar ann ar timpistí a bhaineann le trácht bóithre.

Ba é leonadh agus stangadh ar dromlach lumbach an dara gortú is forleithne, a tuairiscíodh i 14% de na héilimh, agus ina dhiaidh sin leonadh agus stangadh ar spóla gualainne ag 7%. Taifeadadh comhtholghadh agus leonadh agus stangadh ar ghlúin i 3% de na héilimh.

Tábla 1.18

Céatadán na nÉileamh um Dhliteanas Mótair in 2024 bunaithe ar Chineál Úsáideora Bóthair

Éilimh ar Dhliteanas Mótair bunaithe ar Chineál Úsáideora Bóthair	
	52% Tiománaí gluaisteáin
	27% Paisinéir gluaisteáin
	6% Coisithe
	4% Rothaí
	2% Úsáideoir Gluaisrothair
	9% Eile

Tábla 1.19

Na Díobhálacha Dliteanas Mótair is Coitianta 2024

Na díobhálacha is coitianta i measc éilimh ar Dhliteanas Mótair (gan díobhálacha Síceolaíocha a áireamh)	
	49% Leonadh agus Stangadh ar Dhromlach Ceirbheacs
	14% 14% Leonadh agus Stangadh ar Dhromlach Lumbach
	7% 7% Leonadh agus Stangadh ar Spóla Gualainne
	3% Cotholghadh
	3% Leonadh agus Stangadh ar Ghlúin

Dliteanas Fostóra

In 2024, fuair an Bord um Réiteach Díobhálacha 3,497 éileamh ar Dhliteanas Fostóra, arb ionann é agus laghdú 5% i gcomparáid leis an méid a cuireadh isteach in 2023. Cé go bhfuil laghdú tagtha ar líon iomlán na n-éileamh ar thimpistí san ionad oibre, leanann na sonraí ar aghaidh ag léiriú patrúin comhsheasmhacha sna cúiseanna, sna láithreacha agus sna cineálacha gortuithe a tharla i suíomhanna ceirde.

Ba é titim ar an leibhéal céanna mar gheall ar shleamhnú, tripeáil nó tuisliú an chúis ba choitianta le tionóiscí san ionad oibre, arbh ionann é agus 25% de na héilimh go léir. Leannan sin teagmhais ina raibh daoine aonair gafa, brúite, sáinnithe, nó i bhfostú i nó idir rudaí (12%), agus cásanna ina raibh daoine aonair á mbuail ag rud caite, teilgthe nó ag titim (12% freisin). B'ionann ardú nó bogadh meáchain, amhail earraí nó daoine, agus 10% de na héilimh, agus b'ionann titim ó airde agus 9%.

Mar a tharla sna blianta roimhe seo, ba iad monarchana agus gléasraí na láithreacha ba mhinice a tuairiscíodh do thimpistí san ionad oibre, sin 26% de na héilimh ar Dhliteanas Fostóra ar fad. Lean limistéir tionscail agus tógála ag 14%, agus b'ionann limistéir seirbhíse sláinte agus siopaí agus 10%. B'ionann caiféanna, óstáin agus bialanna agus 7% eile de na héilimh.

D'fhan patrúin gortaithe comhsheasmhach den chuid is mó leis na blianta roimhe sin, agus gortuithe mhatánchnámharlaigh fós chun tosaigh. Ba é leonadh agus stangadh ar dhromlach lumbach an gortú ba choitianta a tuairiscíodh, arbh ionann é agus 19% de na héilimh. Leannann leonadh agus stangadh ar dhromlach cheirbheacsach, leonadh agus stangadh ar spóla gualainne, gach ceann ag 9%, agus leonadh agus stangadh ar ghlúin (7%). Bhí bristeacha na gcnámha meiteacarpacha sa lámh suntasach freisin, arb ionann iad agus 5% de na gortuithe a tuairiscíodh.

Treisíonn na torthaí seo an tábhacht a bhaineann le cleachtais láidre sláinte agus sábháilteachta a chothabháil thar raon timpeallachtaí ceirde, go háirithe in earnálacha ina bhfuil tascanna fisiceacha agus láimhseáil láimhe mar ghnáthamh.

Tábla 1.20

An chúis is coitianta le timpistí Dliteanais Fostóra in 2024

Na Cúiseanna is Coitianta le Timpistí Dliteanais Fostóra in 2024	
	25% Titim ar an leibhéal céanna ó shleamhnú, triupeáil agus tuisliú
	12% Gafa, brúite, sáinnithe nó i bhfostú idir earraí
	12% Buailte ag rud caite, teilgthe nó tite
	10% Meáchan a Ardú/a Ghluaiseacht m.sh. earraí/daoine
	9% Titim anuas ó airde

Tábla 1.21

Na Suíomhanna is Coitianta do Thimpistí Dlíteanais Fostóra in 2024

Na suíomhanna is coitianta do thimpistí Dlíteanais Fostóra in 2024	
	26% Monarcha agus Gléasra
	14% Limistéar Tionscail agus Tógála
	10% Limistéar Seirbhíse Sláinte
	10% Siopaí
	7% Caiféanna, Óstáin agus Bialanna

Tábla 1.22

Na Díobhálacha Dlíteanas Fostóra is Coitianta 2024

An chuid is mó díobhálacha coitianta i measc éilimh ar Dhlíteanas Fostóra (gan díobhálacha síceolaíocha a áireamh)	
	19% Leonadh agus Stangadh ar Dhromlach Lumbach
	9% Leonadh agus Stangadh ar Dhromlach Ceirbheacs
	9% Leonadh agus Stangadh ar Spóla Gualainne
	7% Leonadh agus Stangadh ar an nGlún
	5% Briseadh Cnámh Meiteacarpaigh eile

Dlíteanas Poiblí

In 2024, fuair an Bord um Réiteach Díobhálacha 4,780 éileamh ar Dhlíteanas Poiblí, figiúr nach bhfuil aon athrú ar an méid a cuireadh isteach in 2023. Cé go bhfuil líon iomlán na n-éileamh cobhsaithe, leanann na sonraí ar aghaidh ag léiriú patrúin comhsheasmhacha sna cúiseanna, láithreacha, agus cineálacha díobhálacha a bhaineann le thimpistí i suíomhanna poiblí.

Ba é titim ar an leibhéal céanna mar gheall ar shleamhnú, tripeáil nó tuisliú an chúis ba choitianta fós le héilimh Dhlíteanais Phoiblí, arbh ionann é agus 61% de na cásanna go léir a cuireadh isteach. Ina dhiaidh sin tharla teagmhais a bhain le hionsaí ó fhórsa coirp, arbh ionann iad agus 9% de na héilimh. B'ionann titim ó leibhéal amháin go leibhéal eile agus gortuithe de bharr rud caite, teilgthe nó tite agus 6% de na héilimh. Bhain 3% eile de na héilimh le daoine aonair a bheith gafa, brúite, sáinnithe nó i bhfostú idir rudaí.

Ba iad na láithreacha ba mhinice a tuairiscíodh do thimpistí si suíomhanna poiblí in 2024 ná cosáin agus siopaí, agus b'ionann gach ceann díobh agus 15% de na héilimh. Lean caiféanna, óstáin agus bialanna go dlúth ag 14%, agus b'ionann bóithre agus an timpeallacht bhaile agus 10% agus 7% de na héilimh faoi seach.

I dtéarmaí cineálacha díobhála, ba iad gortuithe leonadh agus stangadh na torthaí ba choitianta i gcónaí ar thimpistí i suíomhanna poiblí. Ba é leonadh agus stangadh ar dhromlach lumbach an gortú ba choitianta a tuairiscíodh, arbh ionann é agus 9% de na héilimh, agus ina dhiaidh sin leonadh agus stangadh ar lumbach cheirbheacsach ag 8%. Tuairiscíodh gortuithe ar ghlúin agus ar spóla ghualainne i 7% de na héilimh. Bhí bristeacha den gha íochtair (caol na láimhe) suntasach freisin, sin 6% de na gortuithe go léir a tuairiscíodh.

In 2024, cuireadh 4,780 éileamh ar Dhlíteanas Poiblí faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, gan athrú ar an méid a cuireadh isteach in 2023.

Tábla 1.23

An chúis is coitianta le timpistí Dliteanais Phoiblí in 2024

Na Cúiseanna is Coitianta le timpistí Dliteanais Phoiblí in 2024	
	61% Titim ar an leibhéal céanna ó shleamhnú, truípeáil agus tuisliú
	9% lonsaí le fórsa coirp
	6% Titim ó leibhéal amháin go leibhéal eile
	6% Buailte ag rud caite, teilgte nó tite
	5% Gafa, brúite, sáinnithe nó i bhfostú in nó idir earraí

Tábla 1.25

Na Díobhálacha Dliteanas Phoiblí is Coitianta in 2024

Na díobhálacha is coitianta i measc éilimh ar Dhliteanas Phoiblí (gan díobhálacha síceolaíocha a áireamh)	
	9% Leonadh agus Stangadh ar Dhromlach Lumbach
	8% Leonadh agus Stangadh ar Dhromlach Ceirbheacs
	7% Leonadh agus Stangadh ar an nGlún
	7% Leonadh agus Stangadh ar Spóla Gualainne
	6% Briseadh na Cnámha Raidiúil Íochtarach (Caol na Láimhe)

Tábla 1.24

Na Suíomhanna is Coitianta do Thimpistí Dliteanais Phoiblí in 2024

Na suíomhanna is coitianta do thimpistí Dliteanais Phoiblí in 2024	
	15% Cosán
	15% Siopaí
	14% Caiféanna, Óstáin agus Bialanna
	10% Bóthar
	7% Baile

6

Cúiteamh an Gharda Síochána

Thug 2024 an chéad bhliain iomlán d'iarratais chuig an mBord faoi Acht an Gharda Síochána (Cúiteamh) 2022.

Cuireadh tús leis an Acht an 10 Aibreán 2023 agus tugadh éilimh chúitimh ón nGarda faoi shainchúram an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Déantar foráil sa scéim do chúiteamh i leith díobhálacha pearsanta (lena n-áirítear gortuithe is cúis le bás) a rinneadh ar bhaill reatha nó iarchomhaltaí den Gharda Síochána mar thoradh ar eachtra mhailíseach.

Tá sé mar aidhm ag an scéim nua faoi shainchúram an Bhoird um Réiteach Díobhálacha an t-achar ama a thógann sé ar bhaill an Gharda Síochána, nó ar a gcleithiúnaithe, a laghdú i gcás bás baill. Forálann sé freisin do theorainneacha soiléire ama maidir le gach céim den phróiseas agus cinntíonn sé go bhfuil bealaí socraíochta agus réitigh ar fáil a luaite is féidir chun líon na n-iarratas a théann ar aghaidh chuig an gcúirt a laghdú.

Roimh reachtaíocht 2022, d'fheidhmigh an scéim ar an mbonn go raibh ar bhall gortaithe, nó ar a gcleithiúnaithe i gcás báis, iarratas a dhéanamh chuig an Aire Dlí agus Cirt ar údarú chun iarratas a dhéanamh chun na hArd-Chúirte ar chúiteamh i leith na díobhála a fuarthas agus béigean don Ard-Chúirt gach éileamh a éisteacht ansin. Faoi scéim nua leis an mBord um Réiteach Díobhálacha, tá éilimh á réiteach ag ráta i bhfad níos tapúla. Faoi scéim nua leis an mBord um Réiteach Díobhálacha, tá éilimh á réiteach ag ráta i bhfad níos tapúla. Tógann sé 6 mhí ar an meán anois.

Agus an scéim anois faoi rún an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, tógann sé 6 mhí ar an meán chun éilimh a réiteach laistigh dár bpróiseas.

Trí na héilimh seo a thabhairt faoi shainchúram an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, laghdaigh an Stát go mór an t-achar ama a thógann sé anois ar bhaill an Gharda Síochána a n-iarratas ar chúiteamh a réiteach. Soláthraíonn sé freisin próiseas réitigh atá neamhspleách agus neamh-sáraíochta. Ina theannta sin, laghdaítear na costais a bhaineann le héilimh chúitimh garda go suntasach, toisc go bhfuil na costais dlí a bhaineann le himeachtaí Ard-Chúirte i bhfad níos airde ná na héilimh sin a réitítear tríd an mBord um Réiteach Díobhálacha.

Is léiriú é rath na scéime seo ar conas is féidir seirbhísí an Bhoird um Réiteach Díobhálacha a úsáid chun leasa na sochaí trí phróisis chúitimh a shruthlíniú agus trí réiteach a thabhairt ar éilimh ar bhealach tráthúil, neamhspleách, neamhsáraíochta agus costéifeachtach.

Le scéim Cúitimh an Gharda Síochána, leagadh béim ar na tairbhí cruthaithe d'éilitheoirí trí rochtain thráthúil a thabhairt dóibh ar mheasúnú neamhspleách agus ar dhámhachtainí cúitimh cothroma. Ar leithligh, is féidir le comhlachtaí stáit fíorchoigilteas a bhaint amach ar chostais dlí ar mhaithe le cinnteacht próisis agus réiteach luath comhchosúil ar éilimh.

Conas a Oibríonn Sé?

Socróidh Coimisinéir an Gharda Síochána go ndéanfar measúnú tosaigh i dtaobh ar gortaíodh ball mar thoradh ar eachtra mhailíseach.

I gcás ina dtagann measúnú den sórt sin ar an gconclúid gur gortaíodh ball mar gheall ar theagmhas mailíseach, tá an ball sin i dteideal cúitimh agus socróidh Coimisinéir an Gharda Síochána go ndéanfar iarratas thar ceann an éilitheora chuig an mBord um Réiteach Díobhálacha. Ansin déanfaidh an Bord measúnú ar chandam ag féachaint do na Treoirínte maidir le Díobhálacha Pearsanta. Feidhmeoidh an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát mar fhreagróir thar ceann Choimisinéir an Gharda Síochána. Beidh próiseas an Bhoird Measúnaithe Díobhálacha ar siúl ar an ngnáthbhealach faoi Acht 2003 arna leasú, faoi réir mionathruithe áirithe.

Mar is amhlaidh le caingne sibhialta eile a ndéanann an Bord um Réiteach Díobhálacha measúnú ar chandam iontu faoi láthair, is sa chás amháin go ndíúltaíonn éilitheoir nó an freagróir don mheasúnú a rinne an Bord go dtabharfar údarú d'éilitheoir dul ar aghaidh chun na cúirte.

Éilimh ar Chúitimh an Gharda Síochána 2024

Fuaireamar 519 éileamh ar Chúiteamh an Gharda Síochána in 2024. Cé nárbh ionann iad seo agus céatadán beag (1%) dár n-éilimh fhoriomlána a fuarthas, chuaigh an t-am réitigh laghdaithe chun sochair na ngardaí gortaithe, agus táthar ag súil go ligfidh siad dóibh dul ar aghaidh gan strus breise na dlíthíochta sáraíochta.

Don Stát tá costas i bhfad níos lú i dtéarmaí costais dlí.

Cás-Staidéir

Cás-Staidéar 1

1. Baineann an cas seo le ball den Gharda Síochána a bhain gortuithe don ghéag íochtair le linn a ndualgas in 2020. Bhí idirghabháil leighis ag teastáil ó na gortuithe. Cuireadh éileamh díobhála pearsanta faoi bhráid an Bhoird in 2024, agus réitíodh an cheist laistigh de chúig mhí tar éis toiliú a fháil chun dul ar aghaidh leis an measúnú.

Cás-Staidéar 2

2. Baineann an cas seo le ball den Gharda a gortaíodh in 2021 agus iarracht á déanamh acu duine a bhfuil amhras faoi a ghabháil. Bhain an ball gortuithe don ghéag uachtarach a raibh máinliacht ag teastáil uathu agus bhí tréimhse as láthair oibre acu. Rinne an Bord measúnú ar an gcás laistigh d'ocht mí ó thoiliú a fháil chun a chuid seirbhísí a úsáid.

Iarratais faighte

519

Dátaí timpiste i leith iarratas a fuarthas

6

01/01/2000
- 31/12/2009

18

01/01/2010
- 31/12/2004

164

01/01/2015
- 31/12/2019

331

01/01/2020
- 31/12/2024

Amlíne le measúnú

6 mhí

Éilimh measúnaithe

185

Rátaí glactha

83%

Meándhámhachtain

€22,852

Cás-Staidéar 3

3. Baineann an cas seo le ball den Gharda a d'ionsaigh duine den phobal agus iad ar dualgas in 2022. D'fhulaing an ball gortuithe ortaipéideacha fíocháin bhoga agus coilim, rud a d'fhág go raibh gá le dul san ospidéal agus neamhláithreach fhadh ón obair. Chríochnaigh an Bord a mheasúnú laistigh d'ocht mí tar éis toiliú a fháil.

“Is léiriú é rath na scéime seo ar conas is féidir seirbhísí an Bhoird um Réiteach Díobhálacha a úsáid chun leasa na sochaí trí phróisis chúitimh a shruthlíniú agus trí réiteach a thabhairt ar éilimh ar bhealach tráthúil, neamhspleách, neamhsáraíochta agus costéifeachtach.”

Taighde agus Feasacht

Ní feidhmeanna comhlántacha amháin iad taighde agus feasacht; is colúin riachtanacha den tseirbhís phoiblí iad. In 2023, bhunaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha feidhm taighde go foirmiúil, ag treisiú ár bhfreagracht as na sonraí a bhailímid ó níos mó ná 20,000 timpiste a úsáid in aghaidh na bliana chun freastal ar leas an phobail. Trí anailís a dhéanamh ar threochtaí i ngortuithe pearsanta ó imbhualtí tráchta bóthair go heachtraí san áit oibre agus i suíomhanna poiblí, is féidir linn eolas a chur ar fáil do bheartas atá bunaithe ar fhianaise, tacú le straitéisí chun tionóiscí a chosc, agus cur le pobail níos sábháilte. Tá sé chomh tábhachtach céanna feasacht a ardú ar ár ról agus ar ár seirbhísí. Tar éis ár n-athbhrandáil agus seoladh ár seirbhís idirghabhála, thugamar faoi fheachtas cuimsitheach feasachta poiblí in 2024. Trí fhor-rochtain spriocdhírthe il-ardáin, chinntigh muid gur thuig daoine aonair ar fud na hÉireann cé muid féin, cad a dhéanaimid, agus conas a chuirimid luach leis, ag neartú muiníne, trédhearcachta agus rannpháirtíocht leis an bpobal ar a bhfreastalaímid ar deireadh.

Poitéinseal ár Sonraí a Dhíghlasáil

Bailíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha faisnéis agus sonraí ar bhreis is 20,000 timpiste gach bliain, lena n-áirítear timpistí bóthair, timpistí san áit oibre, timpistí i suíomhanna poiblí, agus gortuithe a bhain baill den Gharda Síochána le linn a ndualgas.

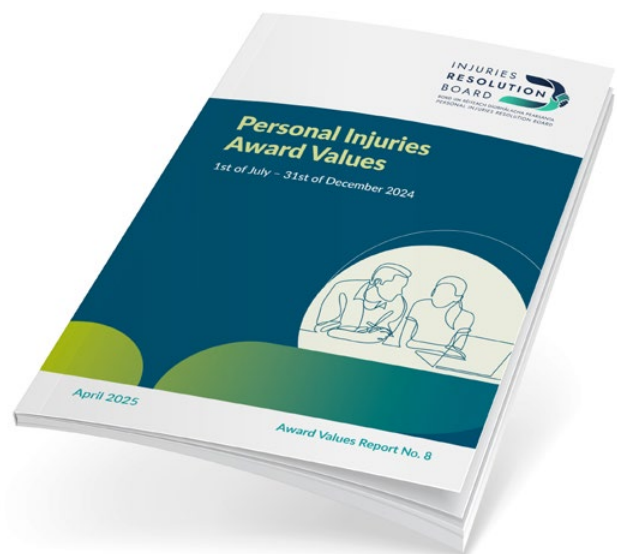
In 2023, leathnaíodh ár sainchúram chun feidhm taighde fhoirmiúil a chuimsiú. Ligeann an leathnú seo dúinn feabhas a chur ar an gcaoi a n-úsáidimid na sonraí a bhailímid ar ghortuithe pearsanta chun eolas a chur ar bheartas poiblí, chun cabhrú le timpistí a chosc, agus chun sláinte agus sábháilteacht a fheabhsú.

Cuireann ár dtuarascálacha rialta ar threochtaí i gcúiteamh díobhála pearsanta, trédhearcacht chun cinn sa timpeallacht éileamh níos leithne. Cuirimid léargas ar fáil freisin ar threochtaí earnáilsonracha i dtimpistí a shainaithníonn grúpaí atá i mbaol níos mó gortuithe a chothú agus aibhsíonn na cúiseanna agus minicíocht na dtimpistí is coitianta.

Is féidir timpistí a chosc, mar gheall ar a nádúr féin. Is eol dúinn go bhfuil taobh thiar de gach staitistic inár dtuarascálacha duine a bhfuil gortuithe faighte acu, go minic tromchúiseach agus saol athraithe. Trí fheidhm fhoirmiúil taighde a bhunú laistigh den Bhord um Réiteach Díobhálacha, is féidir linn ár sonraí a úsáid chun tuiscint níos fearr a fháil ar conas is féidir linn timpistí a chosc, grúpaí ardriosca a chosaint níos fearr, agus ar deireadh cabhrú le bóithre, ionaid oibre agus timpeallachtaí poiblí níos sábháilte a chruthú.

Tuarascálacha Luachanna Dámhachtana

Soláthraíonn an tSraith Tuarascála Luachanna Dámhachtana, a foilsíodh den chéad uair in 2021, léargas luachmhara ar threochtaí i measc éileamh díobhála pearsanta agus luachanna dámhachtana. Ón gcéad fhoilseachán, tá athruithe suntasacha eacnamaíocha, reachtacha agus comhshaoil tagtha ar an tírdhreach díobhála pearsanta. Mar thoradh air sin, tá an tSraith Luachanna Dámhachtana tagtha chun cinn chun freastal ar an ngá atá le sonraí níos fearr chun monatóireacht agus tuiscint a fháil ar na hathruithe seo.

Anailís ar an Tuarascáil ar Éilimh agus Dámhachtainí Dliteanais Fostóra 2019-2022

Soláthraíonn an tuarascáil seo anailís ceithre bliana ar níos mó ná 18,000 éileamh Dliteanas Fostóra (timpiste san áit oibre) agus 4,911 measúnú ar chúiteamh a rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha do ghortuithe pearsanta san áit oibre idir 2019 agus 2022.

Scrúdaíonn an tuarascáil seo treochtaí i líon na n-éileamh ar ghortuithe pearsanta san áit oibre a cuireadh faoi bhráid an Bhoird um Réiteach Díobhálacha idir 2019 agus 2022. Soláthraíonn an anailís seo tuiscint níos fearr ar thionchar timpistí san áit oibre ar pháirtithe gortaithe, lena n-áirítear na gortuithe is minice a tharla, na láithreacha timpiste is coitianta, agus forbhreathnú ar na cúiseanna is coitianta le timpistí san áit oibre agus tugann sé forbhreathnú ar luach iomlán na measúnuithe cúitimh.

Tuarascáil ar Thimpistí Dliteanais Phoiblí 2019 – 2023

I mí Eanáir 2025, d'fhoilsigh an Bord um Réiteach Díobhálacha tuarascáil, i gcomhar le EY Economic Advisory, a scrúdaigh éilimh agus dámhachtainí Dliteanais Phoiblí agus a d'úsáid sonraí ó bhreis is 30,000 iarratas éilimh ar ghortuithe a bhain cuairteoirí chuig gnólahtáí agus spásanna poiblí idir 2019-2023. Thug an tuarascáil faoi deara laghdú 40% ar líon na n-éileamh sa tréimhse seo. Leagann an tuarascáil béim freisin ar threochtaí earnáilsonracha i dtimpistí agus éilimh, le fócas níos mionsonraithe ar réimsí sonracha ar nós cúram leanaí den chéad uair.

In 2024 d'eisigh muid an chéad tuarascáil in 'Ár Sraith Úsáideoirí Bóthair Leochaileach' a bhfuil sé mar aidhm aige luach sonraí éileamh díobhála pearsanta a uasmhéadú chun sábháilteacht na ndaoine is mó atá i mbaoil díobhála ar ár mbóithre a fheabhsú. Trí dhiriú ar na cineálacha sonracha úsáideoirí bóithre atá níos so-ghabhálaí i leith gortuithe tromchúiseacha agus a athraíonn an saol i dtimpistí tráchtála bóthair, tá sé mar aidhm ag an tsraith seo grúpaí ardriosca a aithint agus léargas rithábachtacha a sholáthar chun beartais éifeachtacha sábháilteachta ar bhóithre agus feachtais feasachta poiblí a fhorbairt. Eisíodh an chéad tuarascáil sa tsraith phleanáilte seo i mí na Nollag 2024 'Timpistí a bhaineann le Rothaithe agus Úsáideoirí Scútar Leictreach'.

“Is féidir timpistí chosc, mar gheall ar a nádúr féin. Is eol dúinn go bhfuil taobh thiar de gach staitistic inár dtuarascálacha duine a bhfuil gortuithe faighte acu, go minic tromchúiseach agus saol athraithe.”

Feasacht a Fheabhsú

I mí na Nollag 2023, chomh maith lenár seirbhís idirghabhála nua a sheoladh, rinneadh athbhrandáil ar an mBord um Réiteach Díobhálacha le hainm a léirigh ár seirbhísí feabhsaithe agus leathnaithe níos fearr. Ba thréimhse ríthábhachtach é seo don Bhord chun feasacht a mhéadú ar ár n-ainm nua agus ar ár seirbhís nua. Reáchtáil muid roinnt feachtas fógraíochta ilchainéil thar na 12 mhí ina dhiaidh sin agus é mar aidhm feasacht an phobail ar ár seirbhísí, ár gcuspóir, agus ár luach poiblí a mhéadú.

In 2024, bhain ár bhfeachtais fógraíochta rochtain shuntasach amach thar ardáin éagsúla, rud a léirigh éifeachtacht ár straitéis fógraíochta ilchainéil. Shroich ár bhfeachtais raidió tuairim is 3.3 milliún éisteoir, agus d'fhostaigh na meáin chlóite tuairim is 1.8 milliún léitheoir. Ar na meáin shóisialta, rinneamar breis agus 14 milliún imprisean, rud a léirigh rannpháirtíocht láidir agus infheictheacht. Mar thoradh ar fheachtais fuaime digiteacha chríochnaíodh 570,000 éisteacht, rud a léiríonn coinneáil ard éisteoirí. Ina theannta sin, ghin ár bhfógraí taispeána cláir beagnach 3.5 milliún imprisean, rud a mhéadaigh láithreachtaí ár mbranda tuilleadh. Leagann na méadrachtaí seo béim ar ár n-iarrachtaí rathúla maidir le nascadh le lucht féachana éagsúil agus torthaí a bhfuil tionchar acu a thiomáint.

Méadracht Fógraíochta d'Fheachtais 2024

Raidió

3.3 milliún i raon measta

Téacs

1.8 milliún i raon measta

Na Meáin Shóisialta - Thar

14 milliún taispeáint

Fuaime Digiteach

570,000 éisteacht chríochnaithe

Taispeántas Cláir – beagnach

3.5 milliún taispeáint

Comhhdáil 2024

Bhí ár gcomhhdáil *Fiche Bliain ar Aghaidh – An Timpeallacht um Dhíobhálacha Pearsanta atá ag Athrú*, ar siúl ar an 9 Bealtaine 2024, rud a léirigh cloch mhíle shuntasach inár dtiomantas leanúnach don idirphlé, don chomhoibriú agus don rannchuidiú i dtéarmaí dul chun cinn i réimse athchóirithe díobhála pearsanta.

Bhí meascán dinimiciúil de chur i láthair léirsteanach ónár gCathaoirleach, beirt Airí Stáit, agus painéal ilghnéitheach de 18 gcainteoir oirrice, idir chainteoirí inmheánacha agus sheachtracha - lena n-áirítear saineolaithe ó dhlínsí idirnáisiúnta.

Agus 150 toscaire i láthair, thug an chomhhdáil daoine gairmiúla ó chúlraí éagsúla páirtithe leasmhara le chéile, lena n-áirítear an earnáil árachais, an pobal gnó, gairm an dlí, agus réimse an leighis.

Bhí an t-aiseolas thar a bheith dearfach, rud a chuir béim ar luach naisc athnuaite le pairtithe leasmhara agus rannpháirtíocht bhríoch. Ní hamháin gur neartaigh an teagmhas seo na caidrimh a bhí ann cheana féin ach leag sé an bhunchloch le haghaidh tuilleadh comhoibrithe, go háirithe i bpríomhréimsí mar leathnú leanúnach agus cur chun cinn ár seirbhís idirghabhála.

Chomh maith le hidirphlé agus rannpháirtíocht a chothú, bhain an chomhhdáil clúdach na meán luachmhar, ag cur le feachtas an phobail ar an mBord um Réiteach Díobhálacha agus ar an tírdhreach díobhála pearsanta atá ag teacht chun cinn.

Sa phictiúr: An tAire Neale Richmond TD, Aire Stáit um Fhorbairt Idirnáisiúnta agus Diaspóra

Sa phictiúr (clé-deas): Dermot Divilly Iar-Chathaoirleach an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, an tAire Dara Calleary TD, an tAire Coimirce Sóisialaí agus an tAire Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta, Rosalind Carroll, POF, An Bord um Réiteach Díobhálacha

Sa phictiúr (clé-deas): Shelley Lopez, Cathaoirleach Gníomhach an Bhinse um Réiteach Sibhialta i BC, Ceanada, Genevieve Grant, Ollamh Comhlach Dáimhe an Dlí agus Stiúrthóir Ionad na hAstráile um Nuálaíocht Dlí agus Cirt, Ollscoil Melbourne Astráil, Tony Allen, Iar-Stiúrthóir CEDR, Aturnae agus Idirghabhálaí sa RA

Sa phictiúr: Abhcóide Sóisearach Úna Cassidy BL

Sa phictiúr (clé-deas): Colm Forde, Rúnaí Cúnta, An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, Moyagh Murdoch, POF, Insurance Ireland, Brian Hanley, POF Alliance for Insurance Reform agus Brian O'Connor, Ceann na nÉileamh, Aviva

Sa phictiúr (clé-deas): An tAire Neale Richmond TD, an tAire Stáit um Fhorbairt Idirnáisiúnta agus Diaspóra, Rosalind Carroll, POF, Bord um Réiteach Díobhálacha agus Dermot Divilly, Cathaoirleach, Bord um Réiteach Díobhálacha

Sa phictiúr (clé-deas): Genevieve Grant, Ollamh Comhlach Ollscoil Melbourne, Maureen Gallagher, Bainisteoir, Aonad Oiliúna Athshlánaithe, Ospidéal Náisiúnta Athshlánaithe, Shelley Lopez, Cathaoirleach Gníomhach Binse um Réiteach Sibhialta Ceanada, an Dr Lauren Swan, Ceann Taighde agus Beartais an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, Hilary McGouran, Ceann Idirghabhála an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, Dermot Divilly, Cathaoirleach an Bhoird um Réiteach Díobhálacha Cathaoirleach, Rosalind Carroll, Príomhfheidhmeannach an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, Lauryn Kerr, Leas-Chathaoirleach Binse um Réiteach Sibhialta Ceanada, Tony Allen, Iar-Stiúrthóir CEDR, Michael Corrigan Aturnae ag Corrigan and Corrigan Solicitors and Colm Forde, agus Colm Forde, Rúnaí Cúnta na Roinne Fiontar, Trádála agus Fostaíochta

Seirbhís do Chustaiméirí, Nuálaíocht agus Claochlú

Seirbhís do Chustaiméirí 2024

In 2024, thacaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha leis na mílte duine trínár seirbhísí, d'fhreagair muid breis agus 245,000 ríomhphost, d'fhreagair muid níos mó ná 22,000 glao gutháin agus phróiseáil muid breis agus 255,000 píosa comhfhreagrais. D'eagraíomar breis agus 16,000 coinne leighis freisin agus láimhseáileamar breis agus 800 teachtaireacht comhrá ar líne.

In ainneoin líon ard, ní raibh sa mheán-am feithimh chun labhairt le duine dár bhfoireann ach 46 soicind. Léiríonn na figiúirí seo ár dtiomantas chun eispéireas seirbhíse custaiméara atá tráthúil, inrochtana agus so-úsáidte a sholáthar.

Soláthraíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha seirbhís tosaigh do chustaiméirí trínár n-ionad seirbhíse tiomnaithe le línte gutháin ag feidhmiú ó Luan go hAoine ó 8rn go 6ín.

2024 in uimhreacha

Ríomhphoist Faighte

245,454

Glaonna Gutháin Freagartha

22,628

Teachtaireachtaí Comhrá ar líne

837

Coinníí Leighis socraithe

16,364

Comhfhreagras próiseáilte

255,096

Meán-am feithimh chun labhairt le gníomhaire

46 soicind*

Cuairteanna suímh gréasáin **70k**

Gníomhartha Suímh Ghréasáin **276k**

in **60,000** imprisean ar LinkedIn

X **8,000** imprisean on X

f **1.3M** i dteagmháil ar Facebook

**Ní áirítear teachtaireacht tosaigh atá 1m3s ar fad*

Chomh maith le líne gutháin tiomnaithe cuirimid seirbhís comhrá ar líne ar fáil tríd ár suíomh gréasáin agus is féidir le custaiméirí teagmháil a dhéanamh linn freisin trí ríomhphost.

I dtimpeallacht arb iad is sainairíonna é dul chun cinn tapa teicneolaíochta agus ionchais an phobail atá ag teacht chun cinn, tá sé ríthábhachtach do chomhlachtaí na hearnála poiblí glacadh go réamhghníomhach le réitigh dhigiteacha agus feabhas leanúnach a chur ar sheachadadh seirbhíse. I gcomhthéacs an chúlra sin, tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta do sheirbhísí a sholáthar atá éifeachtach, trédhearcach agus éasca le húsáid, agus d'fheabhsú leanúnach chun a chinntiú go bhfreagraíonn ár seirbhísí do riachtanais éagsúla ár bpáirtithe leasmhara.

Le linn 2024, chuir an Bord um Réiteach Díobhálacha roinnt tionscnamh chun cinn chun claochlú digiteach a thiomáint agus chun seirbhís do chustaiméirí a fheabhsú:

- Tacaíocht don Tionscadal Claochlaithe Digiteach: D'éirigh linn soláthraí seirbhísí digiteacha nua a sholáthar agus a fhostú chun cur i bhfeidhm ár gclár claochlaithe digiteach a threorú. Tá an chomhpháirtíocht seo lárnach chun ár gcórais a nuachóiriú agus chun seachadadh seirbhíse a fheabhsú.
- Cur i láthair Ghuth na Suirbhéanna ar Chustaiméirí.
- Feabhsuithe Oibriúcháin Inmheánacha: Tugadh faoi shraith tionscnamh inmheánach chun oibriúcháin gnó a neartú agus chun tacú lenár Lárionad Seirbhíse do Chustaiméirí.
- Leathnú ar ár seirbhís teachtaireachtaí SMS.

Claochlú Digiteach

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha ag tabhairt faoi Chlár cuimsitheach Claochlaithe Digiteach atá dírithe ar ár n-éifeachtúlacht, ár n-aclaíocht agus ár seachadadh seirbhíse a fheabhsú.

Tá sé mar aidhm ag an gclár eispéireas an chustaiméara agus an fhostaí a athrú ó bhonn trí nuachóiriú ár gcóras, agus é mar sprioc straitéiseach soiléir aige éifeachtúlacht oibriúcháin a fheabhsú agus seirbhís níos trédhearcaí, níos freagraí agus níos tráthúla a sholáthar do gach duine a bhíonn i dteagmháil linn.

Tar éis an próiseas soláthair a thabhairt chun críche in 2024, tá an Bord um Réiteach Díobhálacha ag obair mar sholáthraí rathúil le dearadh. Is é an sprioc fhoriomlán ardán níos éifeachtúla agus níos dírithe ar an gcustaiméir a chruthú, léargas iomlánaíoch a sholáthar ar éilimh agus rochtain níos fearr ar fhaiseán a chinntiú dár gcustaiméirí go léir. Táimid ag súil go mbeidh an córas réidh le dul beo i R4 2025.

Cé go bhfuil an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta go daingean don nuálaíocht dhigiteach, leanaimid ar aghaidh ag cinntiú go bhfuil rochtain ar ár seirbhísí trí bhealaí éagsúla.

Leanann ár bhfoireann thiomanta seirbhíse do chustaiméirí ag tairiscint tacaíochta ar an guthán, agus is féidir éilimh a chur isteach ar líne agus tríd an bpost.

Guth an Chustaiméara

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta go hiomlán dár gcustaiméirí a chur i gcoilár ár seirbhíse. I mí Eanáir 2024, sheolamar tionscnamh suirbhéanna agus léargais Guth an Chustaiméara. Tugann an tionscnamh seo cuireadh do chustaiméirí a théann i dteagmháil leis an mBord Réitigh Díobhálacha ar an nguthán rogha an diúltaithe do shuirbhé leantach ar sheirbhís do chustaiméirí a dhéantar trí theachtaireacht téacs. Ceann de na gnéithe is tábhachtaí de shuirbhé Ghuth an Chustaiméara is ea na tuairimí focal ar fhocal a ghlacaimid. Cuireann sé seo ar chumas custaiméirí aon aiseolas ginearálta atá acu a lua. Tá sé seo fíor-luachmhar maidir le léargais agus aiseolas ó chustaiméirí a ghabháil. Tríd an aiseolas a fháil, is féidir leis an mBord léargais a fháil agus príomhfhoghlaim a aithint, rud a chuirfidh ar ár gcumas feabhsuithe ar sheirbhís do chustaiméirí a chur i bhfeidhm.

Cuirtear trí phríomhcheist sa suirbhé:

1. Cé chomh sásta a bhí tú le heolas agus saineolas an chomhairleora a láimhseáil do ghlaoch?
2. Ar éirigh linn do cheist a réiteach inniu?
3. Conas a mheasfaí do thaithí foriomlán leis an mBord Réitigh Díobhálacha?

Ar an meán, faigheann muid 10 suirbhé críochnaithe in aghaidh na míosa, le meánscór de 4.3 as 5 ar eolas/saineolas.

Bhí aiseolas ó chustaiméirí dearfach agus cuiditheach. Leag roinnt aiseolais béim ar chabhracht, éifeachtúlacht, agus áiríodh ar mholtaí feabhsúcháin an próiseas éileamh a shimpliú agus trédhearcacht a mhéadú.

Mar shampla:

"Bhí an t-idirghníomhú go dtí seo trí chomhrá ar líne agus ar an nguthán thar a bheith cabhrach, tapa agus éifeachtach."

"Bhí an bhean ar labhairt mé léi cineálta, díreach go dtí an pointe chun mo cheist a réiteach agus go príomha d'éist sí go foighneach liom."

"Giorraigh an t-am chun an próiseas a chríochnú"

In 2025, tá sé beartaithe againn an suirbhé a leathnú chuig úsáideoirí líne thalún agus leanúint leis an aiseolas seo a úsáid chun eolas a thabhairt d'fheabhsuithe seirbhíse.

Teachtaireachtaí SMS

Tugadh isteach den chéad uair in 2023, agus bhí ról lárnach ag ár seirbhís teachtaireachtaí SMS maidir le feabhas a chur ar rátaí freastail scrúduithe leighis neamhspleácha. Is éard atá i gceist leis seo meabhrúcháin uathoibrithe coinne a sheoladh chuig custaiméirí trí SMS 72 uair roimh a gcuid scrúduithe.

In 2024, d'eisigh an Bord um Réiteach Díobhálacha 353 meabhrúchán SMS ar an meán in aghaidh na míosa. Mar thoradh ar an tionscnamh seo tháinig laghdú 20% ar an ráta neamhfhreastail, ag sruthlíniú an phróisis éileamh, ag feabhsú éifeachtúlachta agus ag coigilt ar chostais seachadta ghaolmhara.

Gearáin ó Chustaiméirí

Mar eagraíocht seirbhíse poiblí, féachann an Bord um Réiteach Díobhálacha ar ghearáin agus aiseolas ó chustaiméirí mar dheiseanna luachmhara foghlama, fáis agus feabhsúcháin leanúnaigh. Déileáiltear le gach gearán le dáiríreacht agus práinn, agus táimid tiomanta do cheisteanna a réiteach chomh héifeachtach agus chomh trédhearcach agus is féidir. In 2024, fuaireamar 103 gearán ó chustaiméirí, méadú 42% i gcomparáid le 2023. Bhain formhór na ngearán seo le moilleanna riaracháin, agus bhain céatadán níos lú le scrúduithe neamhspleácha leighis.

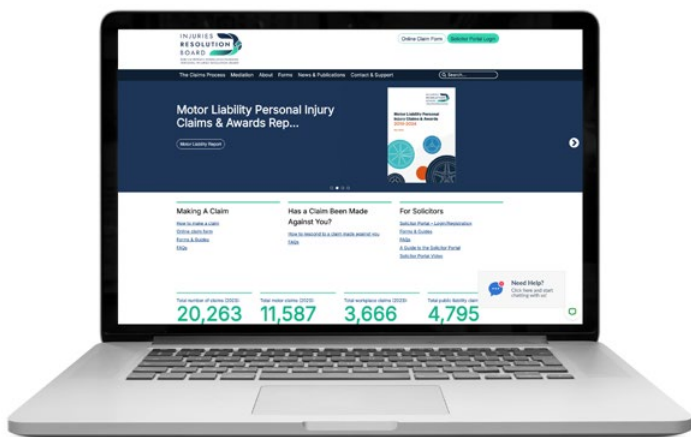
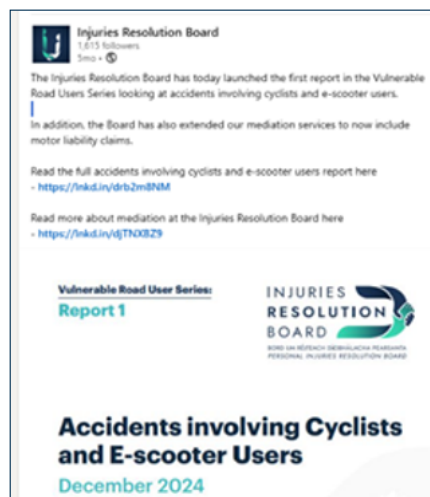
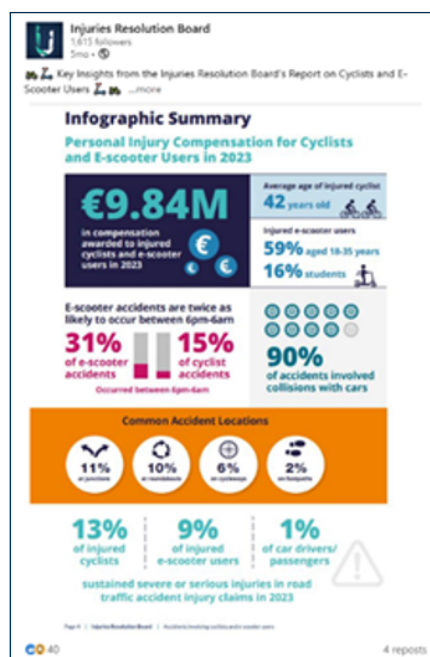
Ár Suíomh Gréasáin

Is acmhainn tábhachtach é ár suíomh gréasáin do chustaiméirí atá ag lorg faisnéise faoinár seirbhísí. In 2024, tugadh breis agus 70,000 cuairt orainn agus d'éascaigh muid níos mó ná 270,000 gníomh úsáideora, ag cur béime ar a ról i rannpháirtíocht agus tacaíocht do chustaiméirí. Táimid ag pleanáil tuilleadh infheistíochtaí in 2025 chun a inrochtaineacht a fheabhsú. Cinnteoidh sé seo gur féidir le daoine aonair ó gach cúlra teacht go héasca ar an bhfaisnéis a theastaíonn uathu, rud a threisiúnn ár dtiomantas do sheirbhís chuimsitheach agus éifeachtach do chustaiméirí.

Na Meáin Shóisialta

Is bealach tábhachtach cumarsáide iad na meáin shóisialta don Bhord um Réiteach Díobhálacha, toisc go n-úsáidtear bealaí chun dul i ngleic go héifeachtach lenár bpáirtithe leasmhara agus leis an bpobal i gcoitinne. Le linn 2024 rinneamar ár mbealaí meán sóisialta a athbhrandáil chun feasacht branda forleathan a chruthú, agus déanaimid teagmháil dhíreach leis an bpobal, ag cothú trédhearcachta agus muiníne trí chumarsáid agus aiseolas fíor-ama. Úsáidtear na hardáin chun aird a tharraingt ar phríomhthuaisc, chun torthaí taighde a roinnt agus chun teachtaireachtaí tábhachtacha a mhéadú do lucht éisteachta níos leithne.

Ó 2024, coinníonn an Bord um Réiteach Díobhálacha trí chainéal meán sóisialta gníomhacha, X (Twitter roimhe seo), Facebook agus LinkedIn. In 2024 bhí thart ar 60,000 imprisean ag ár bpostálacha ar LinkedIn, 8,000 Imprisean ar X agus raon measta de 1.3 milliún ar Facebook, rud a léiríonn an méadú atá ag teacht ar ár gcainéal digiteach agus ag cur béime arís gurb é LinkedIn an cainéal is mó fáis atá againn.

Cumhachtaithe ag Daoine agus Rialachas Láidir

Conas A Oibrímid

Tá rath an Bhoird um Réiteach Díobhálacha á thiomáint ag saineolas, tiomantas agus dúthracht ár ndaoine. Déanann an Bord a dhícheall ionad oibre dearfach cuimsitheach a chothú a thacaíonn le foghlaim leanúnach lena chinntiú go bhfuil na scileanna agus an t-eolas cuí ag ár bhfoireann chun ár misean a chomhlíonadh.

Tá ár bPríomhfheidhmeannach agus ár bhfoireann á dtreorú ag Bord Stiúrthóirí, a sholáthraíonn maoirseacht straitéiseach agus rialachas agus ceannaireacht láidir, i gcomhréir leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú.

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha féinmhaoinithe go hiomlán trí tháillí éilitheora agus freagróirí. Coinníonn an Bord dianmhairseacht bhuiséadach chun luach ar airgead a sholáthar agus chun freastal ar leas an phobail.

I mí Iúil 2024, chuaigh ár gcathaoirleach, Dermot Divilly, ar scor tar éis 10 mbliana de sheirbhís thiomanta don Bhord. D'fhógair an tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta an ról go poiblí agus chuireamar fáilte roimh ár gCathaoirleach nua, Tom Coughlan, ar an 24 Deireadh Fómhair

Athcheapadh ár Leas-Chathaoirleach, Karen Furlong ar an mBord don dara téarma cúig bliana i mí na Samhna.

Rinneadh athruithe eile ar ár mBord in 2024. Ceapadh ár gcomhalta boird, Nuala Jackson mar Bhreitheamh den Ard-Chúirt in 2023. Ghlac Sheila O'Riordan, BL, a suíomh ar an mBord tar éis comórtais phoiblí. Athcheapadh Aengus Cummins, ainmnitheach Insurance Ireland, don dara téarma trí bliana.

Rosalind Carroll
Príomhfheidhmeannach

Eileen Devereux
Príomhoifigeach
Oibríochtaí

- Seirbhís Measúnaithe
- Idirghabháil
- Díl

Bernadette King
Stiúrthóir
Airgeadais

- Airgeadas
- Iniúchadh
- Soláthar

Hilary McGouran
Stiúrthóir
Cumarsáide,
Straitéise agus
Rialachais

- Seirbhís Corparáideacha
- AD
- Taighde
- Cumarsáid

Paul Duggan
Stiúrthóir Eatramhach
Seirbhísí Tacaíochta Gnó

- TFC
- Claochlú Digiteach
- Seirbhísí do Chustaiméirí agus Iarratais
- Bainistiú ar Chonradh Ionad Seirbhíse Seachfhoinisithe

Chríochnaigh ár n-ainmní de chuid an Bhainc Ceannais, Cathal Lafferty, a théarma cúig bliana ar an mBord ag deireadh mhí na Nollag agus tá sé le hathsholáthar.

Tá an Eagraíocht faoi stiúir ár bPríomhfheidhmeannach, Rosalind Carroll agus Foireann Ceannaireachta Feidhmiúcháin.

In 2024, chuaigh beirt dár bhFoireann Feidhmiúcháin a raibh cúigear ball againn, ár Stiúrthóir Seirbhísí Tacaíochta Gnó, agus ár Stiúrthóir Corparáideach ar scor tar éis 20 bliain seirbhíse don Bhord. Tá foireann an Bhoird um Réiteach Díobhálacha thar a bheith buíoch do Helen Moran agus Stephen Watkins as a gcuid oibre crua i múnú an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, agus é á fhás ó aonán nuabhunaithe go heagraíocht láidir.

Tar éis comórtas earcaíochta oscailte, líonadh an post nua-theideal mar Stiúrthóir Cumarsáide, Straitéise agus Rialachais ag Hilary McGouran a bhí ina Ceann Idirghabhála roimhe seo.

Líon Paul Duggan ról an Stiúrthóra Tacaíochta Gnó ar bhonn eatramhach, agus tá sé beartaithe aige ról buan a fhógairt in 2025.

Oiliúint agus Forbairt

Tá foireann oile agus rannpháirteach rithábachtach chun cuspóirí straitéiseacha an Bhoird um Réiteach Díobhálacha a bhaint amach, agus is tosaíocht í an fhoghlaim leanúnach.

Bainimid úsáid as an gCóras Forbartha Bainistíochta Feidhmíochta (PMDS) chun feidhmíocht an duine aonair a ailíniú le cuspóirí na heagraíochta agus chun deiseanna forbartha a aithint le haghaidh forbairt ghairmiúil agus feabhsú leanúnach

Cuirtear tacaíocht ar fáil don bhreiseoideachas agus don fhoghlaim agus don oideachas thar roinnt réimsí. In 2024, cuireadh maoiniú ar fáil chun cur ar chumas cuid dár ndaoine cáilíochtaí a bhaint amach i réimsí lena n-áirítear Bainistíocht Acmhainní Daonna, Seirbhísí Párolla, Éagsúlacht agus Cuimsiú a Bhainistiú agus Anailís Ghnó Digiteach. Ina theannta sin, rinneamar urraíocht ar chomhghleacaí chun freastal ar Chlár Éire Óg a dhíríonn ar scileanna cumarsáide a fhorbairt. Cuireadh oiliúint ar fáil freisin maidir le himscrúduithe san ionad oibre, bainistíocht riosca, cosaint sonraí, oiliúint agallóra bunaithe ar inniúlacht agus oiliúint agallóirí agus pinsin, chomh maith le hoiliúint réamhscoir.

In 2024 ghlac an fhoireann páirt i seisiúin éagsúla feasachta agus cuimsithe ó Spásanna Sábháilte a Chruthú do Dhaoine LGBTQ+ ag an Obair, Tacú le Uathachas san Ionad Oibre agus Tacú le Sos Míostraithe.

Earcaíocht

In 2024, choinnigh an Bord um Réiteach Díobhálacha líon foirne de 78, le tacaíocht ó ionad seirbhíse seachtrach i gCorcaigh, agus ár bpainéil idirghabhálaithe agus lia-chleachtóirí.

I rith na bliana, líonadh 13 ról go rathúil trí chomórtas earcaíochta oscailte, lena n-áirítear ról an Stiúrthóra Cumarsáide, Straitéise agus Rialachais. Astu seo, tháinig ardú céime inmheánach ar cheathrar, agus tháinig naonúr comhghleacaithe nua isteach san eagraíocht.

Rinneamar ról cúntóra taighde sealadach a phiolótú freisin chun deis a thabhairt do mhic léinn taighde cur le raon tionscadal sonraí-tiomáinte. Díríodh in 2024 ar anailís a dhéanamh ar thimpistí tráchta bóthair a bhaineann le húsáideoirí leochaileacha bóithre in Éirinn.

Fáiltíonn ár bhfeachtais earcaíochta go gníomhach roimh iarratais ó dhaoine ó gach cúlra.

Dualgas um Chomhionannas agus Cearta Comhionannais san Earnáil Phoiblí agus Chearta an Duine

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta do chomhionannas a chur chun cinn, deireadh a chur le hidirdhealú, agus cearta an duine a chosaint do gach duine a úsáideann ár seirbhísí agus dár bhfostaithe agus dár n-úsáideoirí seirbhíse. Glacaimid cur chuige réamhghníomhach i leith an chomhionannais, na héagsúlachta agus an chuimsithe i ngach oibríocht.

Déanaimid ár ndícheall ár dtiomantais faoi Alt 43 den Acht um Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas a chomhlíonadh agus aird a thabhairt ar phrionsabail na reachtaíochta sin. Cloímid leis na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta 1998 - 2015, agus le reachtaíocht eile. Is féidir leis an bhfoireann leas a bhaint as raon scéimeanna chun freastal ar a riachtanais ghairme agus phearsanta, amhail clár oideachais, saoire staidéir, uaireanta oibre laghdaithe, sosanna gairme, obair chumaisc agus uaireanta oibre solúbtha. In 2024 bhain deichniúr dár 77 ball foirne leas as seachtain oibre laghdaithe faoi roinnt oibre nó saoire do thuismitheoirí, bhain 18 ball foirne leas as bloc saoire gan phá agus bhain beirt bhall foirne leas as sosanna gairme.

Déanaimid ár ndícheall cultúr comhoibríoch cuimsitheach a chothú trí ghrúpa comhairleach foirne agus trí chruinnithe faisnéise rialta foirne agus trí chomhdháil bhliantúil na foirne.

“Tá rath an Bhoird um Réiteach Díobhálacha á thiomáint ag saineolas, tiomantas agus dúthracht ár ndaoine.”

Comhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú

I gcomhréir leis an larscríbhinn maidir le Comhardú Inscne, Éagsúlacht agus Cuimsiú a ghabhann leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú, tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta do chultúr ceannaireachta cuimsitheach agus éagsúil a chothú. Le linn 2024, léirigh ár mBord comhdhéanamh inscne de 45% baineann agus 55% fireann a bhain an sprioc riachtanach amach, ionadaíocht 40% ar a laghad de gach inscne ar Bhoird Stáit. Leanaimid de mhonatóireacht a dhéanamh ar an éagsúlacht agus í a chur chun cinn de gach cineál, ag aithint go gcuireann rialachas cuimsitheach le cinnteoireacht agus le muinín an phobail.

Tacaímid le lucht saothair a léiríonn éagsúlacht na hÉireann sa lá atá inniu ann, ag cinntiú go bhfuil rochtain chomhionann ag gach fostaí ar dheiseanna agus gur féidir leo a bheith compordach agus muiníneach. Tá ár bhfeachtais earcaíochta cuimsitheach, fáiltíonn siad roimh iarratasóirí ó gach cúlra, agus cinntíonn siad cleachtais neamh-idirdhealaitheacha maidir le hinscne, aois, cine, reiligiún, stádas pósta, claonadh gnéasach, míchumas, stádas teaghligh, nó ballraíocht sa Lucht Taistil.

Comhlíonaimid ceanglais Chuid 5 an Údaráis Náisiúnta Míchumais, agus críochnóimid daonáireamh bliantúil chun líon agus céatadán na mball foirne faoi mhíchumas a mheas. In 2024, dhearbhaigh 8% dár bhfostaithe míchumas.

Tá Oifigeach Idirchaidrimh Míchumais oilte againn a fheidhmíonn mar phointe teagmhála d'fhostaithe faoi mhíchumas. Tá Oifigeach Rochtana againn chun cabhrú leo siúd a bhfuil cúnamh de dhíth orthu chun rochtain a fháil ar ár seirbhís. Cumasaíonn teicneolaíocht inrochtana rannpháirtíocht chuimsitheach freisin. Tá ár mbeartas Dínit ag an Obair mar bhonn agus mar thaca ag ár dtiomantas do thimpeallacht mheasúil, shábháilte agus chuimsitheach do gach fostaí, custaiméir, soláthraí agus cuairteoir – i gcónaí.

Chun tacú lenár bhfoireann, agus chun béim a chur ar chomhbhá dár n-úsáideoirí seirbhíse, cuireann an Bord um Réiteach Díobhálacha faisnéis agus seimineáir ghréasáin ar fáil freisin maidir le néaréagsúlacht, meabhairshláinte, míchumais fholaithe, agus samhail shóisialta an mhíchumais chun oideachas a chur ar gach ball foirne agus timpeallacht shábháilte a chur chun cinn don fhoireann. míchumais a nochtadh, agus chun tacú leo siúd a úsáideann ár seirbhísí ar bhealach atruacha.

Tá Oifigeach Rochtana againn freisin, chun cabhrú leo siúd a dteastaíonn cúnamh uathu chun rochtain a fháil ar ár seirbhísí agus ar ár bhfoirgneamh.

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta do bheartas comhdheiseanna agus glacann sé cur chuige dearfach i leith an chomhionannais san eagraíocht. Feidhmíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha roinnt scéimeanna a thugann roghanna don fhoireann maidir le freastal ar a riachtanais ghairme agus phearsanta, amhail cláir oideachais, saoire staidéir, uaireanta oibre laghdaithe, sosanna gairme, obair chumaisc agus uaireanta oibre solúbtha. In 2024 bhain deichniúr as 77 leas as seachtain oibre laghdaithe faoi chomhroinnt oibre nó saoire do thuismitheoirí (deonaithe ar bhealach níos ilroinnte ná mar a éilíonn an reachtaíocht um Shaoire do Thuismitheoirí), bhain 18 ball foirne leas as bloc saoire gan phá agus bhain beirt bhall foirne leas as sosanna gairme.

Bearna Phá idir na hInscní

Tagraíonn an bearna pá idir na hinscní (GPG) don difríocht i meánphá uaire na bhfear agus na mban ar fud eagraíochta. Faoin Acht um Fhaisnéis ar Bhearna Pá Idir na hInscní ceanglaítear ar eagraíochtaí tuairisc a thabhairt ar a GPG thar raon méadrachta. Mar gheall ar ár méid foirne (níos lú ná 150) tá an Bord um Réiteach Díobhálacha díolmhaithe ó thuairisceán GPG a dhéanamh do 2024. Laghdóidh an tairseach seo go 50 fostaí in 2025.

Ina ainneoin sin, táimid tiomanta do thrédhearcacht agus do chomhionannas inscne. Déanaimid monatóireacht ghníomhach ar ár mbearna pá idir na hinscní. Cinntímid cothromas i bpá d'fhir agus do mhná sna ról agus sna gráid chéanna.

In 2024, ba mhná iad 58% dár 77 fostaí. Cuimsíonn ár bhFoireann Bainistíochta Feidhmiúcháin ionadaíocht ban 80% don tréimhse tuairiscithe.

Miondealú foirne an 31 Nollaig 2024:

	Baineann	Fireann
POF, Stiúrthóir, Príomhoifigeach	5	2
Grád Phríomhoifigigh Cúnta	10	12
Ardoifigeach Feidhmiúcháin	11	8
Oifigeach Feidhmiúcháin	14	6
Oifigeach Cléireachais	5	4
Iomlán	45	32

Rialachas

Riosca

Tháinig an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca le chéile go foirmiúil cúig huaire i rith 2024. Pléadh bainistíocht riosca ag 3 cinn de 5 chruinniú an Choiste i rith na bliana le nuashonruithe curtha ar fáil ag an bPríomhoifigeach Riosca. Tugadh cur i láthair foirmiúil bliantúil ar rioscaí lena n-áirítear an Clár Riosca don Bhord i mí na Nollag 2024. Rinneadh Cairt agus Téarmaí Tagartha an Choiste a athbhreithniú agus a nuashonrú in 2024.

Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú

Soláthraíonn an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) creat chun a chinntiú go gcloíonn comhlachtaí Stáit leis na caighdeáin is airde rialachais chorparáidigh. Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha tiomanta go hiomlán do nósanna imeachta a fhorbairt agus a chur chun feidhme chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú. Gach bliain, cuireann Cathaoirleach an Bhoird ráiteas ar chomhlíonadh an Chóid ar fáil go foirmiúil don Aire Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta. Déanann an ráiteas seo tagairt freisin do chomhlíonadh agus do chloí leis an gCód Caiteachais Phoiblí. Mar chuid de cheanglais an Chóid, forbraíodh Comhaontú Comhaontaithe Feidhmíochta agus Seachadta Oibriúcháin agus comhaontaítear é go bliantúil lenár Roinn líne.

Eitic in Oifigí Poiblí

Feidhmíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha faoi chuimsiú an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige chun comhlíonadh iomlán an Achta a chinntiú. De réir na gceanglas sin, tá ráitis leasa comhlánaithe ag Comhaltaí Boird, Stiúrthóirí agus Bainisteoirí, ag cloí le forálacha na reachtaíochta. Ina theannta sin, éascaítear nochtadh leanúnach leasanna trí phrótacail bhunaithe, lena n-áirítear dearbhú éigeantach ag tús gach cruinnithe Boird. Ina theannta sin, tá baill foirne ar leibhéal na bainistíochta faoi réir na n-oibleagáidí reachtacha céanna.

Nochtadh Cosanta

Tá bealaí agus nósanna imeachta tuairiscithe inmheánacha bunaithe, á gcothabháil agus á n-oibriú ag an mBord um Réiteach Díobhálacha chun tuarascálacha a dhéanamh agus chun obair leantach a dhéanamh ar thuarascálacha faoi reachtaíocht um nochtadh cosanta. I gcomhréir leis an Acht um Nochtadh Cosanta (Leasú) 2022, ceanglaítear ar an mBord Tuarascáil Bhliantúil a fhoilsiú ina sonraítear líon na nochtuithe cosanta a rinneadh an bhliain roimhe sin agus na gníomhartha a rinneadh mar fhreagra.

Don bhliain airgeadais ón 1 Eanáir go dtí an 21 Nollaig 2024, deimhníonn an Bord nach bhfuarthas aon nochtadh cosanta faoi fhorálacha an Achta um Nochtadh Cosanta 2014.

Íoc Pras Cuntas

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha ar an eolas faoina fhreagracht as comhlíonadh fhorálacha Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2012 (IR.580 de 2012) a áirithiú ar gach slí ábhartha, lena bhforáiltear go dtiocfaidh ús pionóis chun bheith iníoctha mura gcomhlíontar íocaíochtaí le haghaidh idirbhearta tráchtála laistigh de 30 lá, mura sonraítear a mhalairt i gconradh nó i gcomhaontú. Is é an beartas atá againn ná cinntiú go ndéantar gach sonrasc a rianú agus a íoc go tapa roimh an dáta dlite ar mhaithe le cuspóirí úis agus táilli. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm chun dearbhuithe réasúnta a thabhairt in aghaidh neamhchomhlíonadh an Achta agus na Rialachán. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm freisin chun a chinntiú go n-íoctar ús déanach, más gá. In 2024 d'íocamar €6,421 san iomlán in ús íocaíochta déanach agus cúiteamh, i gcomparáid le €5,804 an bhliain roimhe sin.

Cánachas

Deimhníonn an Bord um Réiteach Díobhálacha comhlíonadh na ndlíthe cánach. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go bhfuil an Bord um Réiteach Díobhálacha eiseamláireach ina chomhlíonadh lena oibleagáid faoi dhlíthe cánachais agus go n-íoctar gach dlíteanas cánach ar na dátaí dlite ábhartha nó roimhe.

Cosaint Sonraí

In 2024, rinne an Bord um Réiteach Díobhálacha athbhreithniú agus aghaidh ar 37 sárú sonraí neamh-infhógartha i gcomhréir lenár dtiomantas do shlándáil sonraí agus trédhearcacht.

Mar rialaitheoir sonraí, tá an Bord tiomanta do na caighdeáin is airde cosanta sonraí a choinneáil i gcomhréir leis an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS) agus leis an Acht um Chosaint Sonraí 2018. Táimid freagrach as sonraí pearsanta agus sonraí catagóir speisialta a chuirtear de chúram orainn a chosaint.

Tá Fógra Príobháideachais um Chosaint Sonraí cuimsitheach foilsithe againn ar ár suíomh gréasáin agus tá beartais agus nósanna imeachta inmheánacha láidre curtha i bhfeidhm againn chun sonraí pearsanta a chosaint agus chun ceartha na n-ábhar sonraí a chosaint.

In 2024, rinneamar roinnt Measúnuithe Tionchair ar Chosaint Sonraí (DPIAanna) chun na rioscaí a bhaineann lenár ngníomhaíochtaí próiseála sonraí a mheas. Cuidíonn na measúnuithe seo lena chinntiú go bhfuil próiseáil riachtanach, comhréireach agus measúil ar chearta daoine aonair.

Tugaimid tús áite freisin d'fheasacht agus d'oiliúint foirne. Tá prionsabail um chosaint sonraí leabaithe inár n-oibríochtaí laethúla, agus reáchtáiltear seisiúin oiliúna rialta chun dea-chleachtais a threisiú. I mí Lúnasa 2024, cuireadh oiliúint thiomanta ar fáil do gach ball foirne nua.

Saoráil Faisnéise

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha faoi réir fhorálacha an Achta um Shaoráil Faisnéise, 2014. In 2024, d'fhreagair an Bord 23 iarratas um Shaoráil Faisnéise (SF), a chlúdaigh ceisteanna cás-shonracha agus cúrsaí eagraíochtúla níos leithne.

I gcomhréir lena oibleagáidí faoin Acht, coimeádann an Bord Scéim Fhoilseacháin um Shaoráil Faisnéise chuimsitheach, a sholáthraíonn faisnéis a nuashonraítear go rialta maidir lena sheirbhísí, a oibríochtaí airgeadais agus a ghníomhaíochtaí soláthair. Tá an fhaisnéis seo ar fáil go poiblí ar shuíomh gréasáin an Bhoird, ag tacú le trédhearcacht agus cuntasacht.

Acht na dTeangacha Oifigiúla

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta tiomanta do chur chun cinn agus úsáid na Gaeilge i soláthar ár seirbhísí agus na seirbhísí sin a dhéanamh inrochtana don phobal. In 2021, tugadh isteach Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) a chiallaíonn go bhfuil dualgas anois ar chomhlachtaí na hearnála poiblí a chinntiú go bhfuil 20% dá bhfógraíocht bhliantúil íoctha i nGaeilge agus go gcaitear 5% dá mbuiséad fógraíochta ar fhógraíocht i bhfoilseacháin Ghaeilge.

In 2024, sháraigh muid an dá dhualgas le 21% dár mbuiséad fógraíochta íoctha á úsáid ar an nGaeilge agus 9% ar fhoilseacháin Ghaeilge. Táimid ag cloí freisin le gach alt eile d'Acht na dTeangacha Oifigiúla. Leanfaimid orainn ag déanamh monatóireachta ar ár gcomhlíonadh agus ag cinntiú go bhfuil an Ghaeilge mar chuid lárnach den obair a dhéanaimid.

An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair

Táimid tiomanta do shábháilteacht agus folláine ár bhfostaithe a chinntiú trí áit shábháilte oibre a choinneáil agus tríd an Acht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005 a chomhlíonadh mar aon le cóid chleachtais agus treoirlínte ábhartha. In 2024, rinneadh measúnuithe eirgeanamaíochta chun tacú le coinníollacha oibre sábháilte. Ag léiriú ár dtiomantas don tsláinte agus don fholláine, thairg an Bord um Réiteach Díobhálacha vacsaíní fliú ar an láthair saor in aisce, seimineáir gréasáin ar Sláinte na Putóige, bia sláintiúil, maolú ailse craicinn agus oiliúint láimhseála láimhe éascaithe don fhoireann. Ina theannta sin, lean an Bord ar aghaidh ag maoiniú Clár Cúnaimh d'Fhostaithe, a chuireann tacaíochtaí saor in aisce ar fáil dár bhfoireann.

Iarrachtaí in Inbhuanaitheacht agus in Athrú Aeráide a Chomhrac

Go déanach in 2022, thug an Rialtas Sainordú Gníomhaithe ar son na hAeráide na hEarnála Poiblí isteach, arb é is aidhm dó comhlachtaí poiblí a shuíomh mar cheannairí maidir le hastaíochtaí a laghdú agus cleachtais inbhuanaithe a chur chun cinn.

Is éard a bhí i gceist leis seo ná go ndearna comhlachtaí rialtais athbhreithniú ar a gcuid oibríochtaí agus go ndearna siad na hathruithe riachtanacha chun a n-astaíochtaí a laghdú.

Is iad na trí phríomhchuspóir atá sa sainordú seo ná:

Astaíochtaí gáis ceaptha teasa a laghdú trí

51% faoi 2030

An feabhas ar éifeachtúlacht fuinnimh san earnáil phoiblí a mhéadú ó sprioc 33% in 2020 go

50% faoi 2030

Cuir i bhfeidhm

Treochlár um Ghníomhú ar son na hAeráide

I rith 2024 d'ídigh an Bord um Réiteach Díobhálacha 88,200 KWh fuinnimh go díreach; ba laghdú 6.6% é seo ar úsáid leictreachais ó 2023 agus laghdú 56.8% ó 2014 i leith.

Bhí an laghdú ar úsáid fuinnimh á thiomáint ag tionscnaimh mar shocruithe aerchóirithe a choigeartú agus urlár oifige amháin a dhúnadh lá amháin sa tseachtain. Cúirteanna Iníúchadh Fuinnimh i gcrích le déanaí, agus tá athbhreithniú á dhéanamh ar a moltaí faoi láthair.

Déanann an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta iarrachtaí eile sa réimse seo freisin. Ó thaobh na cumarsáide de, oibríonn an eagraíocht an chéad mhúnla digiteach, agus, i gcás ina meastar go bhfuil gá le cóipeanna fisiceacha d'ábhair, ceanglaítear ar sholáthróirí dintiúir a sholáthar maidir lena gcleachtais "ghlasa".

Ina theannta sin, tugaimid tús áite d'imeachtaí a óstáil ar líne nó i lathair go pearsanta ag láithreacha i lár na cathrach a bhfuil bealaí láidre iompair phoiblí acu chun taisteal inbhuanaithe a spreagadh don lucht freastail.

Mar chuid dár dtiomantas leanúnach d'fheasacht ar an gcomhshaol agus rannpháirtíocht foirne, bhí caint foirne againn ón Ionad Náisiúnta Bithéagsúlachta leis an Dr. Una Fitzpatrick inar leagadh béim ar shaibhreas agus leochaileacht éiceachórais na hÉireann agus inar spreag muid gníomhaíochtaí chun tacú leis an mbithéagsúlacht.

10

Rialachas agus Ráitis Airgeadais

Ráitis Airgeadais

Don Bhliain Airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2024

Rialachas

Is gníomhaireacht neamhspleách Stáit é an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta (dá ngairtear an Bord um Réiteach Díobhálacha anseo feasta). Tá a fheidhmeanna agus a dhualgais leagtha amach sna hAchtanna fán mBord um Reiteach Díobhálacha Pearsanta 2003 go 2022. Tá an Bord cuntasach don Aire Fiontar, Turasóireachta agus Fostaíochta agus tá sé freagrach as dea-rialachas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Feidhmíonn an Bord an tasc sin trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan síos agus trí chinntí straitéiseacha a ghlacadh maidir le príomh-shaincheistanna gnó uile agus trí dhualgais mhuiníneacha eile a chomhlíonadh.

Is iad an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) agus na foirne Feidhmiúcháin agus na foirne shinsearacha ceannaireachta atá freagrach as bainistíocht, rialú agus stiúradh rialta laethúil an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Ní mór don POF agus don fhoireann bhainistíochta an treo straitéiseach leathan a leanúint arna leagan síos ag an mBord, agus ní mór dóibh a chinntiú go mbíonn tuiscint shoiléir ag gach comhalta an Bhoird ar na príomhghníomhaíochtaí agus cinntí a bhaineann leis an eintiteas, agus ar aon rioscaí suntasacha a mbeidh roimh an eagraíocht. Feidhmíonn an POF mar idirghabhálaí díreach idir an Bord agus lucht bainistíochta an Bhoird um Réiteach Díobhálacha.

Conas a oibríonn an Bord – Ról agus freagrachtaí an Bhoird

Tá obair agus freagrachtaí an Bhoird leagtha amach i dTéarmaí Tagartha an Bhoird, agus freisin i sceideal na n-ábhar atá forchoimeádta go sonrach do chinneadh an Bhoird. Go ginearálta cuimsítear leo sin na feidhmeanna atá dílsithe sa Bhord ag an Acht, cinntí rialachais amhail ceapadh bhaill na gCoistí nó faomhadh beartas, príomh-chinntí straitéiseacha agus airgeadais amhail faomhadh pleananna, nó acmhainní suntasacha a shannadh, agus maoirseacht riosca ar ghníomhaíochtaí an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Áirítear le buan-mhíreanna de chuid an Bhoird;

- Dearbhú leasanna
- Tuarascálacha ón gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca
- Tuarascálacha feidhmíochta ón POF agus ón bhfoireann Bhainistíochta Feidhmiúcháin, agus
- Cuntais airgeadais/cuntais bhainistíachta

Breithníonn an Bord gnóthaí atá forchoimeádta go speisialta dó, lena n-áirítear:

- Ag cinntiú go n-oibríonn an Bord laistigh de theorannacha a údaráis reachtúil agus/nó aon údarás tarmligthe a chomhaontaítear leis an Aire;
- Monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtachtúlacht phróisis agus chórais bainistíochta riosca an Bhoird chun a áirithiú go ndéanfar rioscaí a shainaithint, a mhonatóiriú agus a rialú go héifeachtach;
- Measúnú bliantúil a dhéanamh maidir le héifeachtúlacht na bpróiseas rialaithe inmheánaigh agus bainistíochta riosca;
- Nósanna imeachta ceannaigh an Bhoird a chomhaontú, lena n-áirítear na leibhéil tarmligthe údaráis;

- Mórcheannacháin/conarthaí a fhaomhadh;
- Aon athruithe suntasacha ar bheartais nó cleachtais chuntasaíochta a fhaomhadh;
- Tuarascálacha Bliantúla a fhaomhadh;
- An Buiséad Bliantúil a fhaomhadh agus a mhonatóiriú;

Ceanglaítear le hAlt 77 den Acht um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta, 2003, ar an mBord ráitis airgeadais bhliantúla a ullmhú san fhormáid agus sa tslí a shonraíonn an tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta.

Ceanglaítear ar an mBord na nithe a leanas a dhéanamh agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú aige:

- Beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ina dhiaidh sin.
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus ciallmhar.
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn gnóthais leanúnaigh mura bhfuil sé míchuí glacadh leis go leanfaidh an Bord ar aghaidh ag feidhmiú.
- Luaigh cibé acu ar leanadh na caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme, faoi réir aon imeacht ábhartha a nochtadh agus a mhínítear sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as taifid chuntasaíochta leordhóthanacha a choinneáil a nochtann, le cruinneas réasúnach i gcónaí, staid airgeadais an Bhoird agus a chuireann ar a chumas a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 77 den Acht. Tá an Bord freagrach freisin as na sócmhainní a chosaint agus mar sin as bearta réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus neamhrialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais an Bhoird um Réiteach Díobhálacha léargas fíorcheart ar fheidhmíocht airgeadais agus staid an airgeadais an Bhoird um Réiteach Díobhálacha an 31 Nollaig 2024.

Mar atá leagtha amach sa Ráiteas ar Rialú Inmheánach atá sna Ráitis Airgeadais atá mar chuid den Tuarascáil Bhliantúil seo, rinne an Bord athbhreithniú ar éifeachtúlacht na rialuithe inmheánacha laistigh den eagraíocht i leith na bliana. Bhí an t-athbhreithniú seo bunaithe ar obair an iniúcháir inmheánaigh, an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca a dhéanann maoirseacht ar obair an iniúcháir inmheánaigh, agus Feidhmeannacht na heagraíochta atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe. Chinn an Bord go bhfuil siad sásta maidir le héifeachtacht an chórais rialuithe inmheánacha atá i bhfeidhm san eagraíocht.

I rith na bliana, rinne an Bord measúnú ar phríomhrioscaí na heagraíochta, lena n-áirítear sainmhíniú ar an riosca agus na bearta nó straitéisí gaolmhara chun na rioscaí sin a rialú agus a mhaolú. Chinn Comhaltaí Boird go raibh siad sásta maidir leis an gcreat bainistíochta riosca agus na próisis gaolmhara a bhí i bhfeidhm.

Struchtúr Boird

Tá an Bord comhdhéanta de Chathaoirleach, agus naonúr gnáthchomhalta (neamhfheidhmiúcháin) agus an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin. Ceapann an tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta Comhaltaí an Bhoird le haghaidh tréimhse sainithe i gcomhréir le téarmaí an Achta um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2003, arna leasú. Tháinig an Bord le chéile deich n-uaire le linn 2024. Liostaítear sa tábla thíos na Comhaltaí Boird go léir a d'fhóin in 2024, a dtaifead tinrimh ag cruinnithe Boird agus a dtéarma.

Meastóireacht Boird

Críochnaíodh meastóireacht sheachtrach ar an mBord agus ar an gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca le linn 2024. Breithneoidh an Bord an t-aschur sin in 2025.

Amhail an 31 Nollaig 2024, bhí cúigear ban agus seisear comhaltaí fireanna ar an mBord, gan aon phost folamh. Mar sin, comhlíonann an Bord an sprioc atá leagtha síos ag an Rialtas maidir le go léireofar hionadaíocht 40% ar a laghad den dá inscne i gcomhaltaí mBord Stáit.

Liosta iomlán de Chomhaltaí Boird le linn 2024

Ainm	Cineál Comhaltais	Taifead Tinrimh	Dátaí téarma
Tom Coughlan	Cathaoirleach	1 as 1	24 Deireadh Fómhair 2024 go dtí an 23 Deireadh Fómhair 2029
Dermot Divilly	Iar-Chathaoirleach	7 as 7	16 Iúil 2018 - 15 Iúil 2024
Rosalind Carroll	An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin/Comhalta boird	10 as 10	N/B
Karen Furlong	Comhalta boird Leas-chathaoirleach	9 as 10	29 Samhain 2019 - 28 Samhain 2029
Aengus Cummins	Comhalta boird	9 as 10	30 Aibreán 2019-23 Bealtaine 2027
Conor Faughnan	Comhalta boird	10 as 10	8 Samhain 2022 - 7 Samhain 2026
Cathal Lafferty	Comhalta boird	8 as 10	1 Eanáir 2020 - 31 Nollaig 2024
Marion O'Brien	Comhalta boird	9 as 10	8 Lúnasa 2021 - 7 Lúnasa 2025
Sheila O'Riordan	Comhalta boird	1 as 1	24 Deireadh Fómhair 2024 go dtí an 23 Deireadh Fómhair 2029
An Dr. Jean O'Sullivan	Comhalta boird	9 as 10	1 Lúnasa 2018 - 31 Iúil 2026
John Shine	Comhalta boird	10 as 10	8 Nollaig 2020 - 7 Nollaig 2025
Jonathan Small	Comhalta boird	10 as 10	1 Márta 2022 - 28 Feabhra 2025
Stephen Watkins	Rúnaí an Bhoird	3 as 3	N/B
Bernadette King	Rúnaí Gníomhach an Bhoird	7 as 7	N/B

Coistí Boird

Tháinig deireadh le comhaltas an Bhoird An tUasal Dermot Divilly ar an 15 Iúil 2024.

Tháinig deireadh le comhaltas an Bhoird An tUasal Cathal Laferty ar an 31 Nollaig 2024.

Ceapadh an tUasal Tom Coughlan ina chomhalta Boird agus ina Chathaoirleach ar an 24 Deireadh Fómhair 2024.

Ceapadh an tUasal Sheila O'Riordan ina comhalta Boird ar an 24 Deireadh Fómhair 2024.

D'éirigh an tUasal Stephen Watkins (Rúnaí an Bhoird) as an mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta ar an 19 Aibreán 2024.

Ceapadh an tUasal Bernadette King ina Rúnaí Boird gníomhach ar an 25 Aibreán 2024.

Coistí Boird

Bhunaigh an Bord Coiste Iniúcháireachta agus Riosca freisin lena gcuimsítear roinnt Comhaltaí Boird. Is é ról an choiste seo chun tacú leis an mBord maidir lena chuid freagrachtaí as saincheisteanna riosca, rialaithe agus rialachais agus as dearbhú gaolmhar. Tá an Coiste neamhspleách ar bhainistíocht airgeadais na heagraíochta. Cinntíonn an Coiste go háirithe go ndéantar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánaigh lena n-áirítear gníomhaíochtaí iniúchta. Tuairiscíonn an Coiste don Bhord tar éis gach cruinnithe, agus go foirmiúil i scríbhinn go bliantúil.

Tháinig an Coiste le chéile cúig huaire i rith 2024. Seo a leanas sonraí faoi chomhaltas an Choiste i rith na bliana:

Comhaltaí an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca 2024

Comhalta	Tionacht ar an gCoiste	Líon na gcruinnithe ar freastalaíodh orthu
Cathal Lafferty (Cathaoirleach)	Bliain iomlán	5 as 5
Aengus Cummins	Bliain iomlán	5 as 5
Karen Furlong	Bliain iomlán	5 as 5
John Shine	Bliain iomlán	5 as 5

Rúnaí: Eoghan Coyne

Táillí agus Speansais an Bhoird

Tá sonraí na dtáillí a íocadh le Comhaltaí an Bhoird leagtha amach thíos.

	2024 € Táillí	2024 € Taisteal agus Cothabháil	2023 € Táillí	2023 € Taisteal agus Cothabháil
Tom Coughlan (Cathaoirleach)	€2,252	€1,539	-	-
Dermot Divilly – Iar-Chathaoirleach	€11,088	0	€20,520	0
Karen Furlong – Leas-Chathaoirleach	€11,970	0	€11,970	0
Aengus Cummins	€11,970	0	€11,970	0
Aengus Cummins	€11,970	0	€11,970	0
Conor Faughnan	€7,695	0	€7,695	0
Nuala E. Jackson	-	-	€9,975	0
Sheila O’Riordan	€1,448	-	-	-
Iomlán	€46,423	€1,539	€62,130	€0

Níor íocadh aon táillí leis na Comhaltaí Boird a leanas le linn 2024 mar gheall ar chur i bhfeidhm an phrionsabail um Dhuine Amháin Tuarastal Amháin: Cathal Lafferty, An Dr Jean O’Sullivan, John Shine, Marion O’Brien, Jonathan Small agus Rosalind Carroll.

Nochtuithe a cheanglaítear ag an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá an Bord freagrach as a chinntiú gur chomhlíon an Bord um Réiteach Díobhálacha ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (an Cód), arna fhoilsiú ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA) i Lúnasa 2016. Tá na nochtadh seo a leanas ag teastáil de réir an Chóid:

Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Íocadh sochair gearrthéarmacha de bhreis ar €60,000 an ceann le daichead ball foirne le linn 2024. Déantar anailís ar na híocaíochtaí seo i nóta a trí de Ráitis Airgeadais 2024 an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Chun críche an noichta seo, áirítear le sochair gearrthéarmacha fostaithe i rith 2024 agus tuarastal ach ní áirítear ÁSPC an fhostóra.

Costais Sainchomhairleoireachta

Áirítear le costais sainchomhairliúcháin costas sainchomhairle sheachtrach don bhainistíocht agus ní áirítear leo feidhmeanna seachfhoinsithe gnó mar is gnách.

Sainchomhairleoireacht	2024	2023
Sainchomhairleacht TF	€100,122	€39,114
Sainchomhairleoireacht eile	€37,455	€18,847
Iomlán	€137,577	€ 57,961

Áirítear le costais sainchomhairleoireachta TF seirbhísí sainchomhairleacha teicniúla TF a bhaineann le tionscadal claochlaithe digiteach an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Áirítear le costais sainchomhairleoireachta eile seirbhísí comhairleacha a bhaineann leis an mBord um Réiteach Díobhálacha a oibríonn ó bheartas oibre baile/ cumaiscthe agus áirítear leo freisin meastóireacht sheachtrach ar an mBord a chur i gcrích.

Costais Dlí agus Socraíochtaí

Tá na costais dlí a thabhaigh an Bord in 2024 mionsonraithe sa tábla thíos. Is é príomhspreagthóir na gcostas dlí don Bhord um Réiteach Díobhálacha ár bhfeidhmeanna faoin Acht a chomhlíonadh go háirithe measúnú agus idirghabháil Éilimh Díobhálacha Pearsanta

Is iad Athbhreithnithe Breithiúnacha príomhchuid na gcostas dlí. Tá baint ag an mBord um Réiteach Díobhálacha le dúshlán dhlíthiúla éagsúla faoi ailt den Acht fán mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta, (arna leasú) agus maidir leis na Treoirlínte um Dhíobhálacha Pearsanta a bhí i bhfeidhm ón 24 Aibreán 2021. Tar éis an dáta seo rinneadh roinnt dúshlán dlí a bhaineann le cur i bhfeidhm na dTreoirlínte um Díobhálacha Pearsanta.

Baineann costais dhlíthiúla €37,166 le costais Athbhreithnithe Breithiúnaigh a thabhaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha le linn 2024. D'eisíomar foráil athbhreithnithe bhreithiúnaigh a bhí i seilbh costais dlí tríú páirtí de mhéid €806,151. Léiríonn sé seo breithiúnais chúirte agus breithniú dearfach ar chostais dlí ar roinnt príomh-athbhreithnithe breithiúnacha a tháinig chun críche i rith na bliana.

Tabhaíodh costais tacaíochta dlí eile de €165,356 i rith na bliana agus muid ag comhlíonadh ár bhfeidhmeanna faoin Acht, lena n-áirítear an tAcht um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta 2022. Tabhaíodh costais dlí freisin i ndáil le réimsí eile amhail cosaint sonraí agus i reachtáil laethúil na heagraíochta.

Costais dhlíthiúla agus socraíochtaí	2024	2023
Tacaíocht Dhlíthiúil eile	€165,356	€205,584
Athbhreithniú Breithiúnach - An Bord um Réiteach Díobhálacha	€ 37,166	€303,047
Athbhreithniú Breithiúnach - Forálacha tríú páirtí	€(806,151)	€708,560
Iomlán	€(603,629)	€1,217,191

Caiteachas Taistil agus Cothabhála

Tá caiteachas taistil agus cothabhála leagtha amach thíos.

Taisteal agus Cothabháil	2024	2023
Náisiúnta	€11,865	€8,008
Idirnáisiúnta	€583	€1,052
Iomlán	€12,448	€9,060

Tuairiscítear caiteachas taistil agus cothabhála an Bhoird faoi tháillí agus speansais an Bhoird thuas.

Caiteachas Fáilteachais

Áirítear ar chaiteachas fáilteachais fruiliú seomra agus sólaistí a chuirtear ar fáil don fhoireann do sheisiúin eolais agus do cheardlanna.

Caiteachas Fáilteachais	2024	2023
Foireann	€7,881	€6,371
Iomlán	€7,881	€6,371

Ráiteas Comhlíonta

Ghlac an Bord leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) agus chuir sé nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh an Chóid an chinntiú.

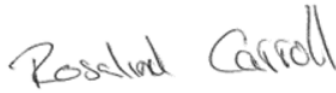
D'oibrigh an Bord um Réiteach Díobhálacha i gcomhréir leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú do 2024.

Sínithe

Tom Coughlan
Cathaoirleach

29 Bealtaine 2025

Sínithe

Rosalind Carroll
Príomhfheidhmeannach

29 Bealtaine 2025

Ráitis Airgeadais

don bhliain airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2024

Clár Ábhair

Eolas Ginearálta	57
Ráiteas ar Rialú Inmheánach	58
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste	61
Ráiteas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Choinnithe	63
Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach	64
Ráiteas ar Staid an Airgeadais	65
Ráiteas Sreabhaidh Airgid	66
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	67

Faisnéis Ghinearálta

Comhaltaí an Bhoird	Tom Coughlan (Cathaoirleach)	Cuireadh tús leis an gcomhaltas ar an 24 Deireadh Fómhair 2024
	Dermot Divilly (Iar-Chathaoirleach)	Tháinig deireadh leis an gcomhaltas ar 15 Iúil 2024
	Rosalind Carroll (POF)	
	Karen Furlong (Leas-Chathaoirleach)	
	Aengus Cummins	
	Conor Faughnan	
	Cathal Lafferty	Tháinig deireadh leis an gcomhaltas an 31 Nollaig 2024
	Marion O'Brien	
	Sheila O'Riordan	Cuireadh tús leis an gcomhaltas ar an 24 Deireadh Fómhair 2024
	An Dr. Jean O'Sullivan	
Oifig	John Shine	
	Jonathan Small	
	Teach Grain	
	Halla an Mhalartáin	
	Cearnóg Belgard Thuaidh	
	Tamhlacht	
Iniúcháir	Baile Átha Cliath 24	
	D24 PXW0	
	An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste	
	3A Sráid an Mhéara Uachtarach	
	An Port Thuaidh	
	Baile Átha Cliath 1	
Baincéirí	D01 PF72	
	Banc na hÉireann	Permanent TSB
	4 - 6 Geata an Phríora	56-59 Faiche Stiabhna
	An tSráid Mhór	Baile Átha Cliath 2
	Tamhlacht	D02 H489
	Baile Átha Cliath 24	
Dlíodóirí	D24 XY66	
	Eversheds Sutherland	
	A hAon Ionad Phort an Iarla	
	Ardán Phort an Iarla	
	Baile Átha Cliath 2	
	D02 X668	
Suíomh Gréasáin	www.injuries.ie	

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánach

Thar ceann an Bhoird um Réiteach Díobhálacha Pearsanta anseo dá ngairtear an Bord um Réiteach Díobhálacha, admhaím freagracht an Bhoird as a chinntiú go gcoimeádtar agus go n-oibrítear córas éifeachtach rialaithe inmheánach. Cuireann an fhreagracht sin riachtanais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) san áireamh.

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánach deartha chun riosca a bhainistiú go leibhéal réasúnta, seachas é a dhíothú. Dá bhrí sin, ní féidir ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú absalóideach a sholáthar leis an gcóras, go gcumhdaítear sócmhainní, go n-údaraítear agus go dtaifeadtar go cuí idirbhearta agus go gcoisctear earráidí ábhartha nó neamhrialtachtaí nó go gcoiscfí iad ar bhealach tráthúil.

Tá an córas rialaithe inmheánach, a thagann le treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm sa Bhord um Réiteach Díobhálacha don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2024 agus suas go dtí dáta ceadaithe na ráiteas airgeadais.

An Timpeallacht Rialaithe

Tá Coiste Iniúcháireachta agus Riosca (CIR) ag an mBord um Réiteach Díobhálacha atá comhdhéanta de chomhaltaí Boid neamhfheidhmiúcháin, lena n-áirítear daoine a bhfuil taithí airgeadais le déanaí agus ábhartha acu lena n-áirítear inniúlacht i gcuntasáiocht, iniúcháireacht agus bainistíocht riosca. Bhuaíl an CIR le chéile cúig huaire in 2024.

Bhunaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha feidhm iniúcháireachta inmheánach chomh maith a bhfuil dóthain acmhainní léi agus seolann sé clár oibre a chomhaontaítear leis an CIR. Oibríonn an fheidhm Iniúcháireachta inmheánach de réir Chairt fhaofa iniúcháireachta inmheánach, atá comhsheasmhach leis na forálacha atá leagtha amach sa Chód agus tugann faoi chlár oibre aontaithe leis an CIR, agus leis an mBord. Cuirtear san áireamh sa phlean réimsí riosca a d'fhéadfadh a bheith sainaitheanta ag an Eagraíocht ag féachaint dá cuspóirí straitéiseacha agus dá creat bainistíochta riosca. Cuireann an t-iniúcháir inmheánach tuarascálacha rialta ar thascanna a dhéantar ar fáil don Choiste Iniúcháireachta agus Riosca.

Leagann na tuarascálacha sin béim ar easpaí nó laigí, más ann dóibh, atá sa chóras rialaithe inmheánach agus na bearta ceartaitheacha a mholtar a dhéanamh más gá.

Tá creat bainistíochta riosca forbartha ag an mBord um Réiteach Díobhálacha, atá faofa ag an mBord, ina leagtar amach a inghlacthacht riosca, na próisis bhainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus ina sonraítear ról agus freagrachtaí na foirne maidir le riosca. Tá an beartas agus an t-ábhar curtha in iúl don fhoireann go léir a bhfuiltear ag súil go n-oibreoidh siad laistigh de bheartais bainistíochta riosca an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, chun an bhainistíocht a chur ar an eolas faoi rioscaí atá ag teacht chun cinn agus laigí rialaithe agus freagracht a ghlacadh as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an mBord um Réiteach Díobhálacha a aithníonn príomhrioscaí agus a dhéanann iad a thuairisciú chomh maith leis na príomhghníomhartha a dhéantar chun déileáil leis na rioscaí sin agus, chomh fada is gur féidir, chun na rioscaí sin a mhoilliú.

Tá clár riosca i bhfeidhm a shainaithníonn na príomhrioscaí atá roimh an mBord um Réiteach Díobhálacha agus sainaithníodh, measúnaíodh agus grádaíodh iad seo de réir a dtábhachta. Déanann an CIR athbhreithniú agus nuashonrú rialta ar an gclár i rith na bliana agus le linn 2024 rinneadh athbhreithniú air ag trí cinn de na cúig chruinniú. Úsáidtear toradh na n-athbhreithnithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh d'fhonn a áirithiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú ar leibhéal inghlactha.

Sonraíonn an clár riosca na rialuithe agus na gníomhaíochtaí atá i bhfeidhm chun rioscaí a mhaolú agus i gcás inarb é s.é., aonaid/bainisteoirí sonracha gnó, atá freagrach as na rialuithe sin a oibriú agus as gníomhaíochtaí gaolmhara a chur chun feidhme.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach *(ar lean)*

Tá bearta glactha ag an mBord lena chinntiú go bhfuil timpeallacht rialaithe chuí i bhfeidhm leis na gnéithe seo a leanas:

- tá Príomhoifigeach Riosca ceaptha chun maoirseacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an chreata bainistíochta riosca
- tá nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó doiciméadaithe,
- tá córas cuí buiséadaithe ann ag a bhfuil buiséad bliantúil, a ndéanann an Bord é a athbhreithniú agus a fhaomhadh,
- coimeádann an bhainistíocht shinsearach agus an Bord an buiséad bliantúil faoi athbhreithniú,
- córas tuairiscithe míosúil cuimsitheach lena n-áirítear tuairisciú airgeadais agus oibríochtúil, a choimeádann an bhainistíocht shinsearach faoi athbhreithniú
- tá freagrachtaí airgeadais agus oibríochtúla sannta ag leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach,
- athbhreithnithe rialta iniúchta inmheánaigh ar rialuithe agus nósanna imeachta airgeadais, oibríochtúla agus comhlíontachta,
- tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide a chinntiú,
- tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Tá nósanna imeachta foirmiúla bunaithe chun monatóireachta a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don bhainistíocht agus don Bhord, i gcás inarb ábhartha, ar bhealach tráthúil.

Tá an córas rialaithe inmheánach bunaithe ar chreat tuairiscithe bainistíochta rialta, nósanna imeachta riaracháin lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmhigin agus cuntasachta. Áirítear ann go háirithe:

- sainiú na príomhrioscaí agus rialuithe lena mbaineann agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus easnaimh ar bith a shainaithnítear a thuairisciú,
- bunaíodh socruithe tuairiscithe ag gach leibhéal mar ar sannadh an fhreagracht do bhainistiú airgeadais,
- déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithniú rialta ar fheidhmíocht thréimhsiúil agus bhliantúil agus ar thuarascálacha airgeadais a léiríonn feidhmíocht i gcoinne buiséad/réamhaisnéis, agus
- tá córas Rialachais i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar thionscadail TF lena n-áirítear Foireann Shinsearach Ceannaireachta inmheánach, bord tionscadail TF le comhaltaí seachtracha a bhfuil saineolas acu agus tuairisciú rialta don Bhord,
- athbhreithniú ar riosca ag gach cruinniú Boird,
- tá plan iniúchta inmheánaigh trí bliana comhaontaithe. Athbhreithnítear agus comhaontaítear an plan iniúchta gach bliain. Cuireann an clár iniúchta inmheánaigh tuairim neamhspleách oibiachtúil ar fáil den timpeallacht rialaithe.

Soláthar

Deimhníonn go bhfuil beartais agus nósanna imeachta mionsonraithe i bhfeidhm ag an mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta chun comhlíonadh na rialacha agus treoirlínte reatha soláthair a chinntiú. Chun dea-chleachtas sa réimse seo a chinntiú, cuirtear oiliúint ar fáil don eochairfhoireann agus don bhainistíocht ar bhonn rialta. Tá clár conarthaí agus plan soláthair i bhfeidhm ag an mBord Réitigh Díobhálacha chun planáil chuí a chumasú chun conarthaí a sholáthar. Le linn na bliana, tabhaíodh caiteachas €14,075,625 ar earraí agus ar sheirbhísí.

Aibhsítear nithe a eascraíonn maidir le Rialuithe ar sholáthar faoi Shaincheistean Rialaithe Inmheánacha.

Saincheisteanna Rialaithe Inmheánacha

Soláthar Neamhchomhlíontach

I rith 2024 tabhaíodh caiteachas €265,232 (gan CBL san áireamh) i ndáil le dhá chonradh inar úsáideadh soláthairtí neamhiomaíocha.

Baineann an chéad chonradh le soláthar seirbhísí bainistithe TF, lena n-áirítear seirbhísí deisce cabhrach TF, bainistíocht bonneagair, monatóireacht agus óstáil ár mbonneagar in dhá ionad sonraí tiomnaithe, iomlán €188,882 (gan cbl san áireamh). Bhí an conradh seo le haththairiscint in 2024. Cuireadh tús leis an soláthar in 2024 nuair a eisíodh Ceistneoir Réamhcháilíochta (PQQ). Eisíodh larratas ar Thairiscint (RFT) i Ráithe a hAon 2025 d'fhonn an próiseas soláthair a thabhairt chun críche sa chéad leath de 2025.

Baineann an dara conradh, €76,350 san iomlán (gan cbl san áireamh) lenár dTionscadal um Chlaochlú Digiteach, arb é an tionscadal caipitil is suntasaí i stair fiche bliain an Bhoird é. Fuaireamar bainisteoir tionscadail chun an tionscadal seo a bhainistiú. D'fhág bainisteoir an tionscadail an Bord um Réiteach Díobhálacha ina dhiaidh sin, gan fógra, ag céim rithábhachtach den tionscadal. I bhfianaise an riosca d'eagrú an tionscadail seo, bhí gá againn le hathsholáthar láithreach chun a chinntiú go ndéanfaí an tionscadal a bhainistiú i gceart. Rinneamar conradh gearrthéarmach (tréimhse 6 mhí) le soláthraí chun seirbhísí bainistíochta tionscadail a sholáthar. Tá tús curtha anois le soláthar foirmiúil agus críochnófar é i Ráithe a Dó 2025.

Tugadh cás amháin de sholáthar neamhchomhlíontach faoi deara in 2023. Mar thoradh air sin leathnaíodh conradh le haghaidh seirbhísí dlí leis an soláthraí reatha ar na téarmaí céanna le linn 2023. Rinneamar aththairiscint arís do na seirbhísí seo in 2024.

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta ag an mBord um Réiteach Díobhálacha chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú an Bhoird um Réiteach Díobhálacha ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánach bunaithe ar obair an Iníúcháir Inmheánaigh, Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste, an choiste Iníúcháireachta agus Riosca, a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an bhainistíocht shinsearach laistigh den Bhord um Réiteach Díobhálacha atá freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe inmheánaigh.

Dearbhaím go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtúlacht chóras na rialuithe inmheánacha do 2024 i mí Feabhra agus i mí an Mhárta 2025.

Arna síniú thar ceann an Bhoird;

Tom Coughlan
Cathaoirleach

29 Bealtaine 2025

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Report for presentation to the Houses of the Oireachtas

Personal Injuries Resolution Board

Opinion on the financial statements

I have audited the financial statements of the Personal Injuries Resolution Board for the year ended 31 December 2024 as required under the provisions of section 77 of the Personal Injuries Assessment Board Act 2003. The financial statements comprise

- the statement of income and expenditure and retained revenue reserves
- the statement of comprehensive income
- the statement of financial position
- the statement of cash flows, and
- the related notes, including a summary of significant accounting policies.

In my opinion, the financial statements give a true and fair view of the assets, liabilities and financial position of the Personal Injuries Resolution Board at 31 December 2024 and of its income and expenditure for 2024 in accordance with Financial Reporting Standard (FRS) 102 — *The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland*.

Basis of opinion

I conducted my audit of the financial statements in accordance with the International Standards on Auditing (ISAs) as promulgated by the International Organisation of Supreme Audit Institutions. My responsibilities under those standards are described in the appendix to this report. I am independent of the Personal Injuries Resolution Board and have fulfilled my other ethical responsibilities in accordance with the standards.

I believe that the audit evidence I have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion.

Report on information other than the financial statements, and on other matters

The Personal Injuries Resolution Board has presented certain other information together with the financial statements. This comprises the annual report including the governance statement and Board members' report, and the statement on internal control. My responsibilities to report in relation to such information, and on certain other matters upon which I report by exception, are described in the appendix to this report.

I have nothing to report in that regard.

Leonard McKeown
For and on behalf of the
Comptroller and Auditor General
10 June 2025

Appendix to the report

Responsibilities of Board members

As detailed in the governance statement and Board members' report, the Board members are responsible for

- the preparation of annual financial statements in the form prescribed under section 77 of the Personal Injuries Assessment Board Act 2003
- ensuring that the financial statements give a true and fair view in accordance with FRS 102
- ensuring the regularity of transactions
- assessing whether the use of the going concern basis of accounting is appropriate, and
- such internal control as they determine is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Responsibilities of the Comptroller and Auditor General

I am required under section 77 of the Personal Injuries Assessment Board Act 2003 to audit the financial statements of the Personal Injuries Resolution Board and to report thereon to the Houses of the Oireachtas.

My objective in carrying out the audit is to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement due to fraud or error. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with the ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with the ISAs, I exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. In doing so,

- I identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements whether due to fraud or error; design and perform audit procedures responsive to those risks; and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- I obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the internal controls.
- I evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures.

- I conclude on the appropriateness of the use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, on whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Personal Injuries Resolution Board's ability to continue as a going concern. If I conclude that a material uncertainty exists, I am required to draw attention in my report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify my opinion. My conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of my report. However, future events or conditions may cause the Personal Injuries Resolution Board to cease to continue as a going concern.
- I evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

I communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that I identify during my audit.

I report by exception if, in my opinion,

- I have not received all the information and explanations I required for my audit, or
- the accounting records were not sufficient to permit the financial statements to be readily and properly audited, or
- the financial statements are not in agreement with the accounting records.

Information other than the financial statements

My opinion on the financial statements does not cover the other information presented with those statements, and I do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with my audit of the financial statements, I am required under the ISAs to read the other information presented and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or with knowledge obtained during the audit, or if it otherwise appears to be materially misstated. If, based on the work I have performed, I conclude that there is a material misstatement of this other information, I am required to report that fact.

Reporting on other matters

My audit is conducted by reference to the special considerations which attach to State bodies in relation to their management and operation. I report if I identify material matters relating to the manner in which public business has been conducted.

I seek to obtain evidence about the regularity of financial transactions in the course of audit. I report if I identify any material instance where public money has not been applied for the purposes intended or where transactions did not conform to the authorities governing them.

An Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

	Nótaí	2024 €	2023 €
Ioncam			
Ioncam Táille - Éilitheoir	2 (a)	1,104,927	1,095,500
Ioncam Táille - Freagróir	2 (a)	13,608,506	11,959,767
Ioncam Eile	2 (b)	102,326	16,603
Ioncam Iomlán		14,815,759	13,071,870
Caiteachas			
Tuarastail, Pinsin agus Costais Ghaolmhara	3	7,236,003	7,024,225
Costais Chomhaltaí an Bhoird agus an Phainéil	4	75,521	62,130
Costais an Lárionaid Seirbhíse Sheachfhoinisithe	5	1,940,024	1,393,402
Táillí Leighis agus Gairmiúla Eile	5	7,884,301	7,395,588
Táillí Leighis agus Gairmiúla Eile Aisíoctha	5	(7,891,081)	(7,392,629)
Costais Chóiríochta agus Tógála	5	470,573	438,618
Earcaíocht, Oiliúint agus Costais AD Eile	5	172,999	55,091
Faisnéis, Taighde agus Cumarsáid	5	1,067,797	619,892
Costais Iniúchóireachta agus Gairmiúla agus Sainchomhairleoireachta	5	362,001	140,492
Táillí Dlí	5	(603,629)	1,217,191
Costais TF agus Teileachumarsáide	5	1,053,821	140,492
Riarachán Ginearálta	5	311,039	324,511
Dímheas	6	52,706	167,020
Caiteachas Iomlán		12,132,074	12,628,177
Barrachas don bhliain		2,683,684	443,693
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir		1,595,409	1,446,202
Aistriú chuig an gCúlchiste Caipitil	15	(3,500,000)	(400,000)
Aistriú ó/ (chuig) Chuntas Caipitil	16	28,505	105,514
IARMHÉID AMHAIL DEIREADH NA BLIANA		807,599	1,595,409

Baineann an t-ioncam agus an caiteachas uile don bhliain le gníomhaíochtaí leantacha ar an dáta tuairiscithe.

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus nótaí 1-20.

Thar Ceann an Bhoird

Thar Ceann an Bhoird

Tom Coughlan
Cathaoirleach
29 Bealtaine 2025

Rosalind Carroll
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
29 Bealtaine 2025

Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

	Nótaí	2024 €	2023 €
Barrachas don bhliain		2,683,684	443,694
Caillteanais ó thaithí ar oibleagáidí sochair scoir	14	144,000	(466,000)
Athrú ar fhoshuíomhanna is bonn le luach reatha na n-oibleagáidí sochar sainithe	14	2,241,000	(2,320,000)
Coigeartú ar mhaoiniú sochar scoir larchurtha		(2,385,000)	2,786,000
Ioncam Cuimsitheach don bhliain		2,683,684	443,693

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus na nótaí 1-20.

Thar Ceann an Bhoird

Tom Coughlan
Cathaoirleach

29 Bealtaine 2025

Thar Ceann an Bhoird

Rosalind Carroll
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

29 Bealtaine 2025

Ráiteas ar Staid an Airgeadais

31 Nollaig 2024

	Nótaí	2024 €	2023 €
Sócmhainní Neamhreatha			
Sócmhainní Seasta	6	1,325,025	907,738
Sócmhainní Reatha			
Infháltais	7 (a)	2,730,878	2,467,001
Airgead tirim agus coibhéisi airgid thirim	7 (b)	13,797,242	11,588,414
Sócmhainní Reatha Iomlána		16,528,120	14,055,415
Dliteanais Reatha (méid dlite laistigh de bhliain)			
Méideanna Iníoctha	8	(8,649,388)	(7,273,081)
Glansócmhainní Reatha		7,878,732	6,782,334
Creidiúnaithe: Méideanna dlite i ndiaidh bliain amháin			
Forálacha	10	(624,042)	(1,794,042)
Sochair Scoir			
Oibleagáidí Sochair Scoir	14	(31,007,000)	(31,651,000)
Sócmhainn Mhaoinithe Sochar Scoir larchurtha	14	31,007,000	31,651,000
Glansócmhainní Iomlána		8,579,715	5,896,030
Arna Mhaoiniú ag:			
Cúlchistí Ioncaim Choinnithe	15	807,599	1,595,409
Cúlchiste Caipitil	15	6,447,091	3,392,883
Cuntas Caipitil	16	1,325,025	907,738
Iomlán arna Mhaoiniú ag:		8,579,715	5,896,030

Is cuid de na ráitis airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus nótaí 1-20.

Thar Ceann an Bhoird

Tom Coughlan
Cathaoirleach
29 Bealtaine 2025

Thar Ceann an Bhoird

Rosalind Carroll
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
29 Bealtaine 2025

Ráiteas Sreabhaidh Airgid

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

	Nótaí	2024 €	2023 €
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
Barrachas don Bhliain Airgeadais		2,683,684	443,693
Coigeartuithe maidir le:			
Dímheas		52,706	167,020
Ús faighte	2(c)	(98,100)	(9,380)
(Méadú) / Laghdú ar Infháiltais		(263,877)	(132,309)
Méadú / (Laghdú) i Suimeanna Iníochta		1,376,307	1,690,674
Méadú / (Laghdú) ar Sholáthar do Dhliteanais		(1,170,000)	679,040
Airgead ó ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		2,580,719	2,838,738
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta			
Ceannach Sócmhainní Seasta Inláimhsithe	6	(471,142)	(573,715)
Diúscairt Sócmhainní Seasta	6	1,150	196
Aistriú ón gCuntas Caipitil	15	0	120,217
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		(469,992)	(453,302)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Airgeadais			
Ús Faighte	2 (b)	98,100	9,380
Glan-in-Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Airgeadais		98,100	9,380
Glanmhéadú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim			
		2,208,827	2,394,816
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim amhail an 1 Eanáir			
		11,588,414	9,193,598
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim an 31 Nollaig		13,797,242	11,588,414

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

1 Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta

Tá bonn na cuntasaíochta agus beartais thábhachtacha chuntasaíochta arna nglacadh ag an mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta leo leagtha amach thíos. Cuireadh iad go léir i bhfeidhm go comhsheasmhach i rith na bliana agus don bhliain roimhe sin.

Faisnéis Ghinearálta

Bunaíodh an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta faoin Acht um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2003, arna léasú, agus tá an cheannoifig i dTeach Grain, Halla an Mhalartáin, Cearnóg Belgard Thuaidh, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24. D'athraigh ainm na heagraíochta ón mBord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta (PIAB) go dtí an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta, ag leanúint ar aghaidh ó thosach feidhme fhorálacha ábhartha an Achte um Bord Réitigh Díobhálacha Pearsanta 2022 an 14 Nollaig 2023.

Tá príomhfheidhmeanna an Bhoird um Réiteach Díobhálacha Pearsanta leagtha amach i gCuid 3 den Acht um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2003, arna léasú.

Eintiteas Sochair Phoiblí is ea an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta.

Ráiteas Comhlíonta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais an Bhoird um Réiteach Díobhálacha Pearsanta don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2024 i gcomhréir leis an gCaighdeán um Thuairisciú Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn (FRS 102) arna eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais.

Bunús an Ullmhaithe

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoin modh fabhruithe cuntasaíochta agus faoin gcoinbhinsiún costais stairiúil de réir chleachtas cuntasaíochta a nglactar go ginearálta leis in Éirinn agus tá siad san fhoirm a comhaontaíodh leis an Aire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta. Is é an Euro an t-aonad airgeadra ina ainmnítear na ráitis airgeadais.

Gnóthas Leantach

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn an ghnóthais leantaigh (féach Nóta 18).

Ioncam

Táillí éilitheora:

Aithnítear táillí éilitheora ar bhonn fáltas airgid ach iarratas chun éileamh a chlárú leis an mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta a fháil.

Táillí freagróra:

Aithnítear táillí freagróra ar thoiliú le próiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha sa bhliain nuair a thuilltear an t-ioncam agus nuair a chuirtear an tseirbhís ar fáil.

I gcomhréir le FRS 102 alt 23, soláthar seirbhísí, aithnítear ioncam ó tháillí Freagróra sa mhéid is gur dócha go sreabhfaidh na sochair eacnamaíocha chuig an mBord um Réiteach Díobhálacha agus gur féidir an t-ioncam a thomhas go hiontaoifa. Comhlíontar na critéir a leanas sula n-aithnítear ioncam:

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

1 Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta (ar lean)

Seirbhísí a sholáthar:

Aithnítear ioncam ó chonradh chun seirbhísí a sholáthar sa tréimhse inar soláthraíodh na seirbhísí i gcomhréir le céim chríochnaithe an chonartha.

Aithnítear ioncam ó tháille freagróra sa tréimhse ina thuilltear an t-ioncam agus ina soláthraítear an tseirbhís, bunaithe ar an modh céime chríochnaithe le haghaidh seirbhísí a chur ar fáil.

Déileáiltear le táillí a íoctar roimh ré mar ioncam iarchurtha agus tuairiscítear iad mar dhliteanas reatha. Scaoiltear an t-ioncam sin chuig an Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe nuair a sheachadtar an tseirbhís.

Costais Réamhíochta

Tabhaíonn an Bord um Réiteach Díobála costais sula bhfaightear toiliú agus déanann sé meastachán ag deireadh na bliana faoi chéatadán na gcásanna sin a mbeidh toiliú mar thoradh orthu agus déileálann sé leis na costais sin mar réamhíocaíochtaí.

Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Luaitear Sócmhainní Seasta Inláimhsithe ag an gcostas nó luacháil lúide dímheas carntha. Léirítear dímheas ar bhonn líne dhíreach ar rátaí a mheastar a laghdaíonn na sócmhainní anuas chuig a luach inréadaithe faoi dheireadh a saolréanna ionchasacha úsáideacha mar a leanas:

Feabhsúcháin Léasachta	Blianta fágtha ar an léas	Méid Cothrom
Crua-earrai/Bogearrai TF	25.00%	Méid Cothrom
Trealamh Oifige	20.00%	Méid Cothrom
Daingneáin agus Feistis	12.50%	Méid Cothrom
Troscán Oifige	12.50%	Méid Cothrom
Córas á Fhorbairt		Gan Dímheas

Déantar costais an chórais atá á fhorbairt a chaipitliú a mhéid is a shásaíonn siad ceanglais FRS 102 maidir le sócmhainní doláimhsithe seachas dea-thoil a chaipitliú.

Cánachas

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta díolmhaithe ó Cháin Ioncaim agus ó Cháin Chorporáide faoi Alt 220 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997. Ní bhaineann an díolúine sin le hús taisce. I gcás go bhfuil ús infhaighte faoi réir cánach (m.sh. DIRT) cuirtear an glanmhéid infhaighte do shochar an Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe.

Léas Oibríochta

Tuairiscítear an caiteachas ar cíósanna faoi léasanna oibríúcháin sa Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchiste Ioncaim Coinnithe thar fadtréimhse an léasa. Aithnítear aon dreasachtaí léasa a fhaightear i gcaitheamh shaolré an léasa.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

1 Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta (*ar lean*)

Infháltais

Díscríobhtar drochfhiacha aitheanta agus déantar foráil shonrach d'aon mhéid a bhfuil amhras ann faoina bhailiúcháin.

Sochair Fostaithe

Sochair Gearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha ar nós pá saoire mar chostas sa bhliain, agus cuirtear sochair a fhabhraítear ag deireadh na bliana san áireamh san fhigiúr Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais.

Breithiúnais agus Meastacháin Chuntasaíochta Criticiúla

Le hullmhú na ráiteas airgeadais ceanglaítear ar an mbainistíocht breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a dhéanann difear do na méideanna a thuairiscítear do shócmhainní agus dlíteanais amhail ar an dáta tuairiscithe agus na méideanna a thuairiscítear le haghaidh ioncaim agus caiteachais i rith na bliana. Mar sin féin, ciallaíonn nádúr an mheastacháin go bhféadfadh torthaí iarbhir a bheith difriúil ó na meastacháin sin is iad na breithiúnais seo a leanas is mó a chuaigh i bhfeidhm ar na méideanna atá sainaitheanta sna ráitis airgeadais.

Lagú Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Déantar athbhreithniú ar shócmhainní atá faoi réir amúchadh maidir le lagú pé uair a thugann imeachtaí nó athruithe ar chúinsí le fios go bhféadfadh nach mbeadh an tsuim glanluach in-aisghabhála. Aithnítear caillteanas lagaíthe mar gheall ar an méid a sháraíonn méid iompair na sócmhainne a méid inghnóthaithe. Is é an méid in-aisghabhála an ceann is airde de luach cóir sócmhainne lúide costas díola agus luach in úsáid.

Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Tá athbhreithniú déanta ag an mBord um Réiteach Díobhálacha ar shaolréanna sócmhainní agus ar luachanna iarmharacha gaolmhara na n-aicmí sócmhainní seasta go léir, agus go háirithe, ar shaolré eacnamaíoch úsáideach agus luachanna iarmharacha Crua-earraí TF, agus tháinig sé ar an gconclúid go bhfuil saolréanna sócmhainní agus luachanna iarmharacha oiriúnach.

Forálacha

Déanann an Bord um Réiteach Díobhálacha forálacha maidir le hoibleagáidí dlíthiúla agus cuiditheacha tríú páirtí, arb eol dó a bheith gan íoc ag dáta deiridh na tréimhse. De ghnáth déantar na forálacha seo bunaithe ar dhúshlán reatha nó faisnéis ábhartha eile, arna coigeartú do threochtaí le déanaí nuair is ábhartha. Mar sin féin, is meastacháin iad ar chostais airgeadais imeachtaí nach dtarlóidh le roinnt blianta anuas. Mar thoradh air sin agus ar leibhéal na héiginnteachta a bhaineann leis na torthaí deiridh, seans go mbeidh difríocht shuntasach idir an toradh iarbhir agus an méid a measadh.

Oibleagáid Sochar Scoir

Déantar na foshuíomhanna is bonn le luachanna achtúireacha dá ndéantar na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais a chinneadh (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí an mhéadaithe ar leibhéal chúitimh amach anseo, rátaí básmhaireachta agus rátaí treochtaí costais chúram sláinte) a nuashonrú gach bliain, bunaithe ar dhálaí eacnamaíocha reatha, agus i gcás aon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha an phinsin agus na bpleananna i ndiaidh scoir.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

1 Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta (ar lean)

Is féidir tionchar a bheith ag na foshuíomhanna ar:

- (i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta sochair ar bhannaí ardcháilíochta corparáide
- (ii) leibhéil cúitimh amach anseo, dálaí mhargadh an tsaothair amach anseo
- (iii) treorátaí costas cúram sláinte, ráta boilscithe de bharr costas liachta sna réigiúin ábhartha.

Sochair Scoir

Cineál na Scéimeanna

Feidhmíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta scéim pinsin sochair shainithe dá fhostaithe. Tá struchtúr na scéime bunaithe ar Eiseamláir na Seirbhíse Poiblí. D'fhaomh an tAire Fiontar, Trádala agus Fostaíochta agus an tAire Airgeadais agus Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe scéim na bhfostaithe in 2008. Faomhadh an scéim Pinsin Ranníocach do Chéilí agus do Leanaí in 2009.

Ina theannta sin, oibríonn an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta an Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí (an Scéim Aonair), ar scéim í le sochar sainithe do sheirbhísigh inphinsin poiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin.

Tréithe na Scéime

Tá roinnt tréithe sonracha ag na scéimeanna:

Scéim Eiseamláireach:

- Déanann an Bord um Réiteach Díobhálacha ranníocaíocht chomhaontaithe leis an Roinn Fiontar, Trádala agus Fostaíochta.
- Cuimsíonn an ranníocaíocht gné fostaí mar aon le gné fostóra. B'fhiú 25% de phá comhlán ranníocaíocht an fhostóra in 2024, nó 30% maidir le baill foirne ar ÁSPC Aicme B agus D.
- Tá tiomantas ón Roinn Fiontar, Trádala agus Fostaíochta le comhaontú na Roinne Airgeadais go n-íocfaidh an Státchiste costas na sochar de réir mar a bheidh siad dlite.

Go substaintiúil, measann an Bord um Réiteach Díobhálacha go bhfanann an oibleagáid chun sochar scoir a íoc leis an mBord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta, ach go bhfuil tiomantas tugtha ag an Státchiste dóthain cistí a sholáthar don Bhord um Réiteach Díobhálacha chun aon oibleagáidí den sórt sin a réiteach thar ceann an Bhoird um Réiteach Díobhálacha de réir mar a bheidh siad dlite, ar choinníoll go n-íocann an Bord um Réiteach Díobhálacha le fostaithe agus le ranníocaíochtaí an fhostóra de réir rátaí sonrath. Dá réir sin, aithníonn na ráitis airgeadais Oibleagáid Sochar Scoir agus Cistiú larchurtha Státchiste Sochar Scoir infhaighte.

Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí

- Íoctar ranníocaíochtaí comhaltaí Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí leis an Roinn Caiteachais Phoiblí Sheachadadh PFN agus Athchóirithe (RCPA). Tá ranníocaíocht an fhostóra iníoctha le RCPA freisin de réir Chiorclán RCPA 28/2016.

Chun críocha tuairiscithe i gcomhréir le Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102, cuireadh nuashonrú ar an athbhreithniú achtúireach i gcrích amhail an 31 Nollaig 2024.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

1 Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta (*ar lean*)

Dlíteanais Scéime

Déantar dlíteanais na Scéime Eiseamláirí agus na Scéime Aonair arna léiriú ag luach reatha íocaíochtaí amach anseo atá tuillte ag foireann an Bhoird um Réiteach Díobhálacha Pearsanta go dtí seo a thomhas ar bhonn achtúireach agus modh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid á úsáid.

Léiríonn costais phinsin sochair phinsin a thuill fostaithe an Bhoird um Réiteach Díobhálacha sa tréimhse, agus taispeántar iad glan ar ranníocaíochtaí pinsin fostaithe, a choinníonn an Roinn. Meastar an méid le cur san áireamh sna ráitis airgeadais do mhéid na Sócmhainne larchurtha Státhchiste Sochar Scoir ag méid atá comhionann le meastachán na hoibleagáide do dhlíteanais na scéime pinsin.

Gnóthachain nó Caillteanais Achtúireacha na Scéime

Aithnítear gnóthachain nó caillteanais achtúireacha a eascraíonn as athruithe ar fhoshuíomhanna achtúireacha agus ó bharrachais agus easnaimh taithí sa Ráiteas Ioncaim Chuimsitheach don bhliain ina dtarlaíonn siad agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach don iarmhéid le haghaidh Scoir Státhchiste larchurtha Sócmhainn Sochair.

Tá ranníocaíochtaí an fhostóra don bhliain san áireamh sna costais phinsin sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe.

Cúlchiste Caipitil

De réir fhorálacha Alt 74A(1) den Acht um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2019, d'údaraigh Aire na Roinne Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóirithe Seirbhíse Poiblí, an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta (An Bord um Réiteach Díobhálacha) a leibhéal reatha cúlchistí a choinneáil chun críocha caiteachais ag an mBord um Réiteach Díobhálacha i gcomhlíonadh a fheidhmeanna. Maidir leis sin, bhunaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha cúlchiste caipitil mar atá leagtha amach i Nóta 15.

Cuntas Caipitil

Léirítear sa Chuntas Caipitil luach gan amúchadh an ioncaim a úsáideadh ar chuspóirí caipitiúla. Déantar aistrithe idir cúlchistí ioncaim agus cúlchistí caipitil gach bliain chun gurb ionann iad agus maoiniú caipitil do shócmhainní seasta.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

2(a) Ioncam Táille

	2024 €	2023 €
Ioncam Táille Éilitheora	1,104,927	1,095,500
Ioncam Táille Freagróra	14,584,785	13,512,380
Ioncam Iarchurtha sa bhliain reatha	(5,995,529)	(5,048,081)
Ioncam Iarchurtha – An méid a scaoileadh le hioncam sa bhliain	5,019,250	3,495,468
	14,713,433	13,055,267

Ioncam Táille Éilitheora:

Aithnítear táillí éilitheora ar bhonn fáltais airgid ach iarratas chun éileamh a chlárú leis an mBord um Réiteach Díobhálacha a fháil. Ón 1 Meán Fómhair 2019 méadaíodh an táille maidir le hiarratas ar pháipéar ó €45 go €90 in aghaidh an iarratais i gcomhréir le I.R. Uimh. 363/2019. - Rialacháin um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta (Táillí) (Leasú) 2019.

Is é €45 an táille ar iarratas i bhfoirm leictreonach.

Ioncam Táille Freagróra:

Tá táille freagróra infheidhme nuair a thóilíonn freagróir (árachóirí nó féinárachaithe den chuid is mó) le héileamh a bheith á mheasúnú ag an mBord um Réiteach Díobhálacha (mar atá leagtha amach san Acht um Bord Measúnaithe Díobhálacha Pearsanta 2003 arna leasú). Tá 3 mhí ag freagróir ó fhógra foirmiúil a fháil chun toiliú le measúnú, mainnítear toiliú ina dhiaidh sin mura dtugann freagróir treoir don Bhord um Réiteach Díobhálacha nach dteastaíonn uathu an éileamh a mheas. Aithnítear an t-ioncam ó tháille freagróra nuair a thóilítear do phróiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha sa bhliain ina thuilltear an t-ioncam nó ina sholáthraítear an tseirbhís. Is é €1,050 an táille reatha de réir I.R. Uimh. 124/2022 - Rialacháin an Bhoird um Measúnú Díobhálacha Pearsanta (Táillí) (Leasú) 2022.

Ioncam Iarchurtha

Íoctar táillí freagróra nuair a thóilítear chuig an bpróiseas measúnaithe. Scaoiltear ioncam táillí freagróra leis an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe ar sheachadadh na seirbhíse de réir mar a théann an t-éileamh ar aghaidh trí phróiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Pléitear le hioncam táille freagróra ar obair atá le críochnú mar ioncam iarchurtha agus tuairiscítear é mar dhliteanas reatha.

2(b) Ioncam Eile

	2024 €	2023 €
Ús Infhála	98,100	9,380
Ioncam ilghnéitheach	4,226	7,223
	102,326	16,603

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

3 Tuarastail, Pinsin agus Costais Ghaolmhara

	2024 €	2023 €
Tuarastail Foirne an Bhoird um Réiteach Díobhálacha	5,411,364	5,187,003
Ranníocaíochtaí Aoisliúntais Fostóra	1,208,266	1,187,923
Ranníocaíochtaí ÁSPC an Fhostóra	544,370	509,100
Foireann Shealadach	72,003	140,199
	7,236,003	7,024,225

* Tá €251,463 de Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise (ASC) asbhainte agus íoctha leis an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta in 2024, asbhaineadh €253,799 agus íocadh anonn é in 2023.

	2024 €	2023 €
An Líon Foirne		
Meánfhoireann atá fostaithe go díreach ag an mBord um Réiteach Díobhálacha	80	75

	2024 €	2023 €
Díolaíochtaí an Phríomh-Fheidhmeannaigh		
Rosalind Carroll - Tuarastal	183,698	174,286
	183,698	174,286
Taisteal agus Cothabháil (Tagus)	2,825	1,774

Tá an Príomhfheidhmeannach Rosalind Carroll ina comhalta de Scéim Pinsean Eiseamláireach na Seirbhíse Poiblí (féach Nóta 14) agus tá a teidlíochtaí pinsin de réir théarmaí na scéime. Ní áirítear thuas luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse.

Príomhphearsanra Bainistíochta

Ar na príomhphearsanra bainistíochta sa Bhord Réitigh Díobhálacha Pearsanta tá an Príomhfheidhmeannach agus an Fhoireann Ceannaireachta Feidhmiúcháin arb iad an Príomhoifigeach Oibríochtaí, Stiúrthóir Gníomhach Seirbhísí Tacaíochta Gnó, Stiúrthóir Cumarsáide, Straitéise agus Rialachais agus Stiúrthóir Airgeadais. Tá luach iomlán sochar fostaí príomhphearsanra an lucht bainistíochta leagtha amach thíos.

	2024 €	2023 €
An tuarastal comhiomlán iomlán agus sochair ghearrthéarmacha	653,022	675,948

Tá teidlíochtaí pinsin an phríomhphearsanra bainistíochta i gcomhréir le téarmaí Scéim Pinsin Eiseamláireach na Seirbhíse Poiblí agus Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí (féach Nóta 14). Ní áirítear thuas luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

3 Tuarastail, Pinsin agus Costais Ghaolmhara (ar lean)

Miondealú Sochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Déantar sochair ghearrthéarmacha fostaithe os cionn €60,000 a chatagóiriú sna bandaí seo a leanas:

Raon Tuarastail Ó - Go €	Líon na bhfostaithe	
	2024	2023
60,000 - 69,999	8	9
70,000 - 79,999	5	2
80,000 - 89,999	1	6
90,000 - 99,999	14	7
100,000 - 109,999	6	7
110,000 - 119,999	2	3
120,000 - 129,999	3	2
130,000 - 139,999	0	0
140,000 - 149,999	0	0
150,000 - 159,999	0	0
160,000 - 169,999	0	0
170,000 - 179,999	0	1
180,000 - 189,999	1	0
	40	38

Nóta: Chun críocha an nochta seo, áirítear tuarastal ar shochair ghearrthéarmacha fostaithe i ndáil le seirbhísí a tugadh le linn na tréimhse tuairiscithe, ach ní áirítear ÁSPC fostóra.

Léiríonn an ghluaiseacht i líon na mball foirne idir lúibíní tuarastail comhaontuithe pá na hearnála poiblí, agus is é an ceann is déanaí ná comhaontú pá na hEarnála Poiblí 2024 – 2026.

	2024 €	2023 €
Ranníocaíocht Pinsin an Fhostóra		
Scéim Eiseamláireach	1,025,850	1,035,922
Scéim Pinsin Aonair na Seirbhíse Poiblí	184,877	152,001
	1,210,727	1,187,923

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

4 Costais Chomhaltaí Boird agus Painéil

	2024 €	2023 €
Táillí Boird	46,423	62,130
Taisteal agus Cothabháil - an Bord	1,539	0
Táillí Comhalta Painéil Idirghabhálaithe	27,558	0
	75,520	62,130
Táillí Comhaltaí Boird: De réir Comhalta Boird		
Tom Coughlan – Cathaoirleach (Cuireadh tús leis an gComhaltas 24 Deireadh Fómhair 2024)	2,252	-
Dermot Divilly (Cuireadh deireadh leis an gComhaltas 15 Iúil 2024)	11,087	20,520
Aengus Cummins	11,970	11,970
Karen Furlong	11,970	11,970
Conor Faughnan	7,695	7,695
Shiela O'Riordan (Cuireadh tús leis an gComhaltas 24 Deireadh Fómhair 2024)	1,448	-
Nuala Jackson	-	9,975
	46,423	62,130

Níor íocadh aon táillí leis na Comhaltaí Boird seo a leanas le linn 2024: An Dr. Jean O'Sullivan, Cathal Lafferty, John Shine, Marion O'Brien, Jonathan Small agus Rosalind Carroll mar gheall ar phrionsabal tuarastail amháin duine amháin a bheith curtha i bhfeidhm.

5 Caiteachas

	2024 €	2023 €
Costais an Lárionaid Seirbhíse Sheachfhoinsithe		
Costais an Lárionaid Seirbhíse Sheachfhoinsithe	1,940,024	1,393,402
	1,940,024	1,393,402
Costais a Bhaineann le hÉilimh		
Táillí Leighis a bhaineann le hÉileamh	7,672,146	7,205,331
Éileamh a bhaineann le Costais Eile	218,935	187,299
Costais Phróiseála Éileamh Réamhíoctha sa bhliain reatha	(142,137)	(135,357)
Costais Phróiseála Éileamh Réamhíoctha – scaoilte sa bhliain	135,357	138,316
	7,884,301	7,395,588

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

5 Caiteachas (ar lean)

Mar chuid de phróiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, coinníonn sé seirbhísí raon cleachtóirí gairmiúla, liachleachtóirí go háirithe. Aisíocann an Freagróir costais na seirbhísí seo leis an mBord um Réiteach Díobhálacha. Athraíonn leibhéal na gcostas próiseála éilimh leighis in aghaidh an éilimh. Mar gheall ar an meán amlíne a bhaineann leis an bpróiseas beidh costais próiseála éileamh tabhaithe in 2025 a bhaineann le toilithe a fuarthas in 2024, níl na costais seo le feiceáil sna ráitis airgeadais.

Áirítear sna costais phróiseála éileamh cuid de na costais réamh-thoilithe atá réamhíoctha chuig 2025.

Scaoiltear an réamhíocadh nuair a fhaightear táille an fhreagróra.

	2024 €	2023 €
Éilimh a Bhaineann le Costais Aisíoctha		
Costais a bhain le hÉilimh a Aisíocadh / a bheidh le hAisíoc	(7,891,081)	(7,392,629)
	(7,891,081)	(7,392,629)

Mar chuid de phróiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha, coinníonn sé seirbhísí raon cleachtóirí gairmiúla, liachleachtóirí go háirithe. Tá na costais a thabhaítear i ndáil leis na seirbhísí seo in-aisíoctha leis an mBord um Réiteach Díobhálacha ag an bhFreagróir, féach nóta 7(a).

	2024 €	2023 €
Costais Chóiríochta agus Tógála		
Cíos, Rátaí agus Táillí Seirbhíse	348,078	319,466
Glanadh agus Slándáil	53,304	45,229
Solas agus Teas, Cothabháil agus Eile	69,191	73,923
	470,573	438,618

	2024 €	2023 €
Earcaíocht, Oiliúint agus Costais AD Eile		
Oiliúint, Oideachas agus costais eile	85,917	46,724
Fógraíocht, Agallaimh agus costais eile earcaíochta	87,082	8,366
	172,999	55,091

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

5 Caiteachas (ar lean)

	2024 €	2023 €
Costais Faisnéise, Taighde agus Cumarsáide		
Costais an Chláir Athchóirithe	104,121	273,422
Fógraíocht – Eile	639,550	162,909
PR agus Cumarsáid	152,676	112,635
Taighde agus Anailís Sonraí	152,734	51,587
Foilseacháin	18,717	15,088
Feasacht Phoiblí	0	4,251
	1,067,797	619,892
	2024 €	2023 €
Costais Iniúcháireachta agus Gairmiúla agus Sainchomhairleoireachta		
Táillí Gairmiúla	121,931	(29,319)
Tacaíocht Soláthair	50,023	49,822
Iniúchadh Inmheánach	26,822	39,606
Iniúchadh Seachtrach	17,500	17,000
Costais Airgeadais	8,149	5,422
	224,424	82,532
	2024 €	2023 €
Costais Sainchomhairleoireachta		
Sainchomhairleacht TF	100,122	37,595
Sainchomhairleoireacht AD	37,455	20,366
	137,577	57,960
Iomlán	362,001	140,492

Áirítear le costais sainchomhairliúcháin costas sainchomhairle sheachtrach don bhainistíocht agus ní áirítear leo feidhmeanna seachfhoinsithe ‘gnó mar is gnách’.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

5 Caiteachas (ar lean)

	2024 €	2023 €
Táillí DLí		
Tacaíocht Dhlíthiúil Eile	165,356	205,584
Athbhreithniú Breithiúnach - An Bord um Réiteach Díobhálacha	37,166	303,047
Soláthar Dlíthúil (Nóta 10)	(806,151)	708,560
	(603,629)	1,217,191
	2024 €	2023 €
Costais TF agus Teileachumarsáide		
Táillí Ceadúnais TF	381,308	359,841
Tacaíocht agus Cothabháil TF	373,509	585,484
Costais Óstála	130,360	106,506
Costais Teileachumarsáide	69,585	65,530
Slándáil TF	75,995	48,505
Costais Eile TF	16,313	9,791
Seirbhís Priontála Bhainistithe	6,751	6,989
	1,053,821	1,182,646
	2024 €	2023 €
Costais Riaracháin Ghinearálta		
Postas	116,269	126,039
Árachais	77,833	81,461
Drochfhiacha	66,002	50,067
Soláthar d'Fhiacha Amhrasacha	(21,135)	9,162
Ús Bainc agus Muirir	17,739	17,085
Stáiseanóireacht Oifige	18,177	15,776
Taisteal agus Cothabháil na Foirne – Náisiúnta	11,865	8,008
Taisteal agus Cothabháil na Foirne – Idirnáisiúnta	583	1,052
Fáilteachas - Baill Foirne	7,881	6,371
Ús Íocaíochta Pras	6,421	5,804
Ilchostas	8,255	3,489
Caillteanas Sócmhainní Seasta a Dhiúscairt	1,150	197
	311,039	324,511

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

6 Sócmhainní Seasta

	Feabhsúcháin Léasachta	Crua-earraí / Bogearraí TF	Córas á Fhor- bairt	Trealamh Oifige	Troscán Oifige	Iomlán
	€	€	€	€	€	€
Costas / Luacháil						
Amhail an 1 Eanáir	634,221	1,312,635	807,117	89,549	63,052	2,906,574
Méideanna Breise	0	23,199	445,791	2,152	0	471,142
Diúscairtí	0	(12,605)	0	(34,498)	0	(47,103)
Amhail an 31 Nollaig	634,221	1,323,229	1,252,908	57,203	63,052	3,330,613
Dímheas Carntha						
Amhail an 1 Eanáir	634,221	1,259,087	0	53,418	52,109	1,998,835
Muirear	0	36,707	0	8,424	7,575	52,706
Diúscairtí	0	(11,455)	0	(34,498)	0	(45,953)
Amhail an 31 Nollaig	634,221	1,284,339	0	27,344	59,684	2,005,588
Glanluach Leabhar*						
Amhail an 31 Nollaig 2024	0	38,890	1,252,908	29,859	3,368	1,325,025
Amhail an 31 Nollaig 2023	0	53,548	807,117	36,131	10,943	907,738

* Féach Nóta 16 - Cuntas Caipitil

Léiríonn córas atá á fhorbairt na costais a bhaineann le córas bainistíochta éilimh nua a fhorbairt don Bhord um Réiteach Díobhálacha. Ní ríomhfar aon dímheas ar an tsócmhainn seo go dtí go mbeidh an fhorbairt críochnaithe agus go gcuirfear an córas i seirbhís.

7(a) Infháltais

	2024 €	2023 €
Méideanna dlíte laistigh d'aon bhliain amháin		
Táillí Infhála:		
Táillí Freagróra	1,391,250	1,338,600
Táillí a Bhaineann le hÉilimh	1,061,598	836,934
Soláthar d'Fhiacha Amhrasacha	(271,218)	(262,954)
Réamhíocaíochtaí	494,295	534,318
Féichiúnaithe Eile	54,953	20,102
	2,730,878	2,467,001

7(b) Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim

	2024 €	2023 €
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	5,735,011	8,588,414
Taiscí Gearrthéarmacha	8,062,231	3,000,000
	13,797,242	11,588,414

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

8 Méideanna Iníoctha

	2024 €	2023 €
Méideanna dlíte laistigh d'aon bhliain amháin		
Méideanna Iníoctha	231,560	235,060
Fabhruithe	1,493,818	1,125,026
Cánacha agus Leas Sóisialta	252,946	249,912
Dlíteanas Pinsin *	135,447	133,631
Creidiúnaithe Eile	200,418	184,311
Tairseach Aturnaetha - Íocaíochtaí ar Chuntas	140,537	126,757
Ioncam Iarchurtha (Nóta 9)	6,194,662	5,218,383
	8,649,388	7,273,081

* Ranníocaíochtaí Pinsin Fostóra agus Fostaithe agus ASC.

9 Ioncam Iarchurtha

	2024 €	2023 €
Iarmhéid Tosaigh	5,218,383	3,665,770
Ioncam Iarchurtha a soláthraíodh sa bhliain (Nóta 2 a)	5,995,529	5,048,081
An méid a scaoileadh le hioncam sa bhliain (Nóta 2 a)	(5,019,250)	(3,495,468)
Iarmhéid Deiridh	6,194,662	5,218,383

Íoctar táillí freagróra nuair a thoilítear chuig an bpróiseas measúnaithe. Scaoiltear ioncam táillí freagróra leis an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe ar sheachadadh na seirbhíse de réir mar a théann an t-éileamh ar aghaidh trí phróiseas an Bhoird um Réiteach Díobhálacha. Pléitear le hioncam táille freagróra ar obair atá le críochnú mar ioncam iarchurtha agus tuairiscítear é mar dhlíteanas reatha.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

10 Soláthairtí

	2024 €	2023 €
Iarmhéid Tosaigh	1,794,042	1,115,002
Soláthar Breise (Nóta 5)	25,000	764,040
Úsáidte sa Bhliain	(363,849)	(29,520)
Laghdú ar Sholáthar (Nóta 5)	(831,151)	(55,480)
Iarmhéid Deiridh	624,042	1,794,042

Is ionann soláthairtí agus meastachán stuama ar dhliteanas a d'fhéadfadh teacht chun cinn do thríú páirtithe i leith caingne dlí a cuireadh in iúl don Bhord um Réiteach Díobhálacha roimh dheireadh na bliana. Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha páirteach in agóidí dlíthiúla éagsúla faoi ailt den Acht um Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta 2003 (arna leasú) agus i ndáil leis na Treoirlínte um Dhíobhálacha Pearsanta a bhí i bhfeidhm ón 24 Aibreán 2021. Ag leanúint ar aghaidh ón dáta seo fuarthas roinnt Athbhreithnithe Breithiúnacha a bhain leis na Treoirlínte um Dhíobhálacha Pearsanta.

Tá na soláthairtí thuas bunaithe ar mheasúnú ar na costais fhéideartha a bhaineann le gníomhartha/éilimh aitheanta a chosaint, a mhéid is féidir costais den sórt sin a mheas go hiontaofa. Déantar athbhreithniú ar na soláthairtí ar bhonn míosúil agus de réir mar a thagann tuilleadh faisnéise ar fáil, agus ina dhiaidh sin déantar aon mhéadú nó laghdú ar an soláthar a theastaíonn a phróiseáil.

Tá an Bord um Réiteach Díobhálacha sásta go bhfuil meastachán stuama déanta aige ar an soláthar cuí sna ráitis airgeadais.

11 Dliteanas Teagmhasach

Caingne Dlí

Mar a luadh i Nóta 10 tá an Bord um Réiteach Díobhálacha, ó am go ham, páirteach i gcaingne dlí éagsúla. Déanann an Bord um Réiteach Díobhálacha soláthar iomlán le haghaidh costais ionchasacha dlí tríú páirtí a bhaineann leis na cásanna a fógraíodh dó. Is dócha go bhfógrófar roinnt cásanna breise don Bhord um Réiteach Díobhálacha sa todhchaí maidir le cinntí a rinneadh roimh an 31 Nollaig 2024. Ní féidir tionchar ionchasach airgeadais a leithéid d'éilimh a mheas.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

12 Tiomantais Airgeadais

Léasanna oibriúcháin

Tá áitreabh ag an mBord um Réiteach Díobhálacha ag Teach Grain, Halla an Mhalartáin, Cearnóg Belgard Thuaidh, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24. Tá an t-áitreabh ar léas ag Oifig na nOibreacha Poiblí (OPW). Chuaigh an léas in éag i mí Aibreáin 2024. Táimid i mbun cainteanna faoi láthair leis an OPW atá ag plé leis an Tiarna Talún maidir le comhaontú léasa nua a dhéanamh.

Amhail an 31 Nollaig 2024 bhí na híocaíochtaí léasa don todhchaí seo a leanas ag an mBord um Réiteach Díobhálacha faoi léasanna oibriúcháin neamh-inchealaithe maidir le gach ceann de na tréimhsí seo a leanas:

	2024 €	2023 €
Iníochta laistigh de bhliain	0	62,851
Iníochta laistigh de dhá bhliain go cúig bliana	0	0
Iníochta tar éis cúig bliana	0	0
	0	62,851

Ba ionann íocaíochtaí léasa oibriúcháin atá aitheanta mar chaiteachas agus €188,554 (2023: €188,554).

13 Ceangaltais Chaipitil

	2024 €	2023 €
Faoi Chonradh (Conradh Sínithe)	5,463,800	130,000
	5,463,800	130,000

Tá soláthraí faighte ag an mBord um Réiteach Díobhálacha chun a Chóras Bainistíochta éileamh reatha agus seirbhísí gaolmhara a athsholáthar. Táthar ag súil go gcuirfear an tionscadal ar fáil in 2025.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

14 Ionramháil Chuntasaíochta do Shochair Scoir

Feidhmíonn an Bord um Réiteach Díobhálacha scéim pinsin sochair shainithe dá fhostaithe. Tá struchtúr na scéime bunaithe ar Eiseamláir na Seirbhíse Poiblí. Cheadaigh an tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta agus an tAire Airgeadais agus Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe scéim na bhfostaithe in 2008. Faomhadh an Scéim Pinsin Ranníocach na gCéilí agus na Leanaí in 2009.

Faoi Acht um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus forálacha eile) 2012, bíonn iontrálaithe nua sa tseirbhís phoiblí ar nó i ndiaidh Eanáir 2013 ina mbaill den Scéim Pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair (“Scéim Aonair”).

Tá roinnt tréithe sonracha ag baint leis an scéim eiseamláireach (féach nóta 1 Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta).

Luacháil Achtúireach

Choimisiúnaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha luacháil achtúireach ar dhliteanais fhabhraithe ar an dáta tuairiscithe, agus costas na sochar (costas seirbhíse) a fabhraíodh i rith na bliana. Tá na foshuíomhanna a leanas ina mbonn don luacháil sin atá bunaithe ar mhodh chreidiúint réamh-mheasta an aonaid:

	2024	2023
Ráta Bliantúil Gafa		
Ráta lascaíne	3.75%	3.60%
Foshuíomh boilsicthe (Praghasinnéacs Tomhaltóirí)	2.15%	2.35%
Méaduithe tuarastal	3.40%	3.60%
Méaduithe ar phinsean stáit	2.65%	2.85%
Ráta an mhéadaithe ar phinsin atá á n-íoc – Scéim Eiseamláireach	2.90%	3.10%
Ráta an mhéadaithe ar phinsin atá á n-íoc – Scéim Aonair	2.15%	2.35%

Ina theannta sin, rinneadh na foshuíomhanna déimeagrafacha a leanas amhail an 31 Nollaig 2024.

	2024	2023
Ionchas saoil ag 65 bliana d’aois		
Fear d’aois 45 bliana faoi láthair	25.6 bliana	25.5 bliana
Fear d’aois 65 bliana faoi láthair	23.2 bliana	23.1 bliana
Bean d’aois 45 bliana faoi láthair	26.5 mbliana	26.4 mbliana
Bean d’aois 65 bliana faoi láthair	24.6 bliana	24.5 bliana

Bunaithe ar an méid thuas, is ionann luach reatha na ndlíteanas ag an dáta tuairiscithe agus €31,007,000 [2023: €31,651,000], agus is é an costas seirbhíse (arna ríomh ar na foshuíomhanna roimhe seo) don bhliain ná €1,360,000 [2023: €1,213,000].

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

14 Ionramháil Chuntasaíochta do Shochair Scoir (ar lean)

Anailís ar na costais phinsin iomlána gearrtha ar chaiteachas

	2024 €	2023 €
Ranníocaíocht iomlán an fhostóra	1,210,727	1,187,923
Costas seirbhíse reatha	1,360,000	1,213,000
Costas úis	1,131,000	1,126,000
Costas na seirbhíse roimhe seo	0	0
Coigeartú ar Mhaoiniú larchurtha Pinsin Stáitchiste	(2,491,000)	(2,339,000)
Iomlán a muirearadh ar Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe	1,210,727	1,187,923

* *Áirítear ar an gCostas Seirbhíse Reatha ranníocaíochtaí fostaithe arb ionann iad agus €266,565 in 2024 agus €253,799 in 2023.

Gluaiseacht i nglandliteanas pinsin

	2024 €	2023 €
Glandliteanas Pinsin amhail an 1 Eanáir	31,650,000	26,836,000
Costas Seirbhíse Reatha	1,360,000	1,213,000
Costas Úis	1,131,000	1,126,000
Costas na seirbhíse roimhe seo	0	0
Caillteanais taithí ar dhliteanais scéime	(144,000)	466,000
Athrú ar fhoshuíomhanna	(2,241,000)	2,320,000
Sochair a íocadh i rith na bliana	(748,000)	(311,000)
Glandliteanas Pinsin amhail an 31 Nollaig	31,007,000	31,1,000

Stair dhliteanais agus taithí scéime (gnóthachain)/caillteanais

	2024 €	2023 €
Athrú ar fhoshuíomhanna faoi bhonn luach reatha dhliteanas na scéime pinsin	(2,241,000)	2,320,000
% de dhliteanais ag deireadh na bliana	(7.2%)	(7.3%)
Caillteanais taithí ar dhliteanais scéime	(144,000)	466,000
% de dhliteanais ag deireadh na bliana	0.5%	(1.5%)
Dliteanas scéime	31,007,000	31,651,000

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

15 Cúlchistí

	2024 €	2023 €
Cúlchistí Ioncaim Choinnithe		
Amhail an 1 Eanáir	1,595,409	1,446,202
Barrachas don bhliain	2,683,684	443,693
An méid a scaoileadh chuig an gcuntas caipitil sa bhliain	28,505	105,514
An méid a scaoileadh chuig an gcuntas caipitil cúlchiste sa bhliain	(3,500,000)	(400,000)
Iarmhéid Deiridh	807,599	1,595,409

	2024 €	2023 €
Cúlchiste Caipitil Coinnithe		
Amhail an 1 Eanáir	3,392,883	3,384,679
An méid a fuarthas ó chuntas Cúlchistí na gCoimisinéirí Ioncaim	3,500,000	400,000
Caiteachas a gearradh ar SOI&E agus ar Chúlchistí Ioncaim Coinnithe in 2023	0	120,217
An méid a scaoiltear leis an gcuntas Caipitil - Córas á Fhorbairt	(445,792)	(512,013)
Iarmhéid Deiridh	6,447,091	3,392,883

16. Cuntas Caipitil

	2024 €	2023 €
Amhail an 1 Eanáir	907,738	501,239
Breiseanna le sócmhainní Seasta sa bhliain	25,351	61,702
An méid a fuarthas ón gcúlchiste caipitil coinnithe sa bhliain - Córas atá á Fhorbairt	445,792	512,013
Diúscairtí - Crua-earraí/Bogearraí TF	(1,150)	(196)
Amúchadh ag teacht le Dímheas Sócmhainní	(52,707)	(167,020)
Iarmhéid Deiridh	1,325,025	907,738

Leasaigh an Bord um Réiteach Díobhálacha Pearsanta a láimhseáil chuntasaíochta trí chuntas caipitil a thabhairt isteach. Léirítear sa Chuntas Caipitil luach gan amúchadh an ioncaim a úsáideadh ar chuspóirí caipitiúla.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

don Bhliain dar Críoch 31 Nollaig 2024

17 Nochtadh Páirtí Gaolmhar

Féach ar Nóta 3 le haghaidh miondealú ar an luach saothair agus ar na sochair a íocadh leis an bpríomhbhainistíocht. I gcomhréir leis an gCód Cleachtais Athbhreithnithe chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016, tá Cód Cleachtais Gnó i bhfeidhm ag an mBord do Chomhaltaí Boird agus d'fhostaithe. Áirítear leis na cóid sin treoir maidir le nochtadh leasanna ag comhaltaí Boird agus chloígh an Bord leis na nósanna imeachta sin i rith na bliana atá clúdaithe ag na ráitis airgeadais seo.

18 Gnóthas Leantach

Thuairiscigh an Bord um Réiteach Díobhálacha barrachas de €2,683,684 in 2024, rud a d'fhág go raibh cúlchistí carnacha oibriúcháin de €4,279,093 roimh aistriú €3,500,000 chuig cúlchistí caipitil. Tar éis aistriú chuig cúlchistí caipitil, agus aistriú €28,505 ón gcuntas caipitil, is ionann cúlchistí oibríochtúla ag deireadh na bliana agus €807,599 le cúlchistí caipitil de €6,447,091. Tá an Cúlchiste Caipitil ann chun tionscadal claochlaithe Digiteach an Bhoird um Réiteach Díobhálacha a mhaoiniú (córais bhainistíochta éileamh agus seirbhísí gaolmhara a athsholáthar), féach nóta 13.

Tá bainistíocht an Bhoird um Réiteach Díobhálacha den tuairim go dtacóidh a chúlchistí oibriúcháin reatha, iarmhéideanna airgid, barrachas réamh-mheasta in 2025 leis an mBord um Réiteach Díobhálacha leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach thar an tréimhse dhá mhí dhéag ó Bhealtaine 2024 go hAibreán 2025.

19 Figiúirí comparáideacha

Athaicmíodh méideanna áirithe ón mbliain roimhe ar mhaithe le comhsheasmhacht le léiriú na bliana reatha.

20 Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'fhaomh an Bord na Ráitis Airgeadais an 29 Bealtaine 2025.

